

Bewonersparticipatie in de wijkaanpak 2012

Amsterdamse
wijkaanpak

WERK IN
UITVOERING

Vrouwenontmoetingsgroep - Ons uitje - A.R.C. ouderen activiteit - Aanleg kinderskatebaan - Aanpassing vogelneestschommel Loosduinenstraat - Activiteitenruimte Buurtslager - afscheid Bestevaer 55plus - Amsterdam Younite in Streetball - Amsterdamse middag - Apna-Ghar - Baarsjes magazine en CD - BBQ Ouderen Dichtersbuurt - Beat it Drum it - Bevrijdingsdag The Colour Kitchen - Bewegen voor ouderen - bewonerslounge rembrandtparkfestival - Bewoners aan zet! - Bewoners ontmoeten elkaar tijdens een serie - buikdansen - Bewoners woongroep en omwonenden bij elkaar brengen - Bingo en filmmiddag - BLOEI! - Bootcamp voor sociaal geïsoleerde mannen - Buikdansen - Buikdanslessen - Burendag Dobbebuurt - Burendag Struikbuurt - Burendagactiviteit Jacob Geelbuurt - Burenhulp Slotervaart - Busreis Texel voor ouderen - Buurt BBW + spelmiddag Rommeplantsoen - Buurtactiviteiten bewonersvereniging Karspelhof - Buurtambassadeurs Nieuw Grunder - Buurtbioscoop - Buurtfeest Delflandplein - Buurtfeest in Geuzenveld - Buurtfeest, bounzen naar elkaar - Buurttuin Leo Polak - Cineclub - Circus in de Banne - Computeren voor ouderen - Computerles ouderen - Concersatieles voor vrouwen - Contactmiddag/avond Rommeplantsoen - Conversatielessen OVMZ - Creatief met KunstWest - Creatieve activiteiten - creatieve handjes - Creatieve naschoolse activiteiten voor kinderen met beperking - Culturele avonden Geuzenveld - Cultuurdag Geuzenveld - Cursus buitenspeeljuf - cyber stories - De keuken verbindt - De Zachte Atlas van de Mercatorbuurt - Dichter in de buurt Oost - Dichter in de Buurt West - Digitale huiskamer - Divalifeest - Droomtuin - Een Engel nodigt je uit - Een les improviseren op toneel - Elkaar leren kennen en van elkaar leren - Engelse les in Het Pluspunt - Etageren maken. Ontmoetingsmiddag voor ouderen en gehandicapten - Feest Oud&Nieuw - Fijne Kerst - Film Jaarmarkt Geuzenveld - Film maken: Koken in de buurt - Fotoexpositie van Eindpresentatie Anders kijken naar onze Wijk - Fotografie cursus Kijken en Maken - gezellige ontmoetingsmiddag voor ouderen en gehandicapten - Gezelligheidsgroep Slotermeer - Gezond en fit in eigen hand - Gezond koken voor ouders en kinderen - Groene ontmoetingsplek Duindoornplein - Gulden Winckel zingt de sterren van de hemel - HEIM 2012 - Het tuintje van Pieter - hoofddoeken vouwen - huiswerkbegeleiding - Huiswerkbegeleiding - Huiswerkbegeleiding woensdag & vrijdag - Iftar en Buurtfeest - Inloopactiviteiten en dialoog - Inrichting buurthuiskamer Dobbebuurt - Jaarmarkt Geuzenveld - Jamsessies - Jouw buurvrouw, mijn buurvrouw - Karate voor de jeugd - Kennismaking surinaamse cultuur - Keramiek - Open atelier - Keramiek in de natuur - Keramiek voor ouderen - Kerk- en moskeebezoek en uitwisseling - Kerstviering met nieuwe Nederlanders Banne - Kijkwijk - Kinder project de Huiskamer - Kinder yoga - Kinderactiviteiten - Kinderactiviteiten met ouders - Kinderclub de Blauwe Kameel - Kinderfeest - Kinderkooklessen - Kinderrestaurant - Klaverjassen - Klaverjassen in de Dichter - Klaverjassen, iedereen kan het! - Kledingruil feest - Kleuren, kijken, kletsen - klik2klik Nieuw Geuzenveld - Klik2Klik Pluspunt middagen - Klusteam tante Ali - Knutselmiddag - Knutseltjes Het Pluspunt - koffie en spelletjes ochtenden ouderen - Koffieochtend - Koffieochtend Gürsel - koffieochtenden Turkse Vrouwen Goeman Borgesius - Koken voor weinig - Kookactiviteit Vooruit - Kookclub - Kookclub Aicha - Kookworkshop Roti maken - Kralen rijgen, gezellige middag, creatieve ontmoetingsmiddagen - Kunstenmakers - kunstkastjes route in de chassé - Liefde voor elkaar - Literatuur & poëzie in de buurt - Lunchclub Tante Ali - Maak kennis met kinderyoga - Mannen kookclub - Mannengroep Nieuwendam - Mantelzorg - Meditaties Geuzenveld - Meer Enerchi in de Baarsjes - Meer Maatjes - Meivakantie activiteiten - Mercator en de Wereld, reizen met de kaart van Mercator? - Mijn Eigenwijks (Film van de buurt) - Mode maken - Moederdag - Moestuin Evergreen - Moestuinenproject Mondriaanplein - Mozaiek kunstwerk voor Eigenwijks - Multi Culti Keuken - Multicultureel feest - Multicultureel feest op het confuciusplein - Multicultureel samenzijn - Multiculturele vrouwenbijeenkomsten - Muurschildering Oost ontmoet West - muziek, theater,dans festival voor kinderen van 0-4 jaar en hun ouders - muziekclub en muziekdag voor en door de wijk - Naaiatelier - Naailas van Hafida - Naailas voor vrouwen - Multiculturele ontmoeting - Nederlandse les - Nieuw leven voor oude beelden - Onderhoud Bloembakken Klarenburgflat - Onderhoud Bloembakken Ookmeerflat - Ontmoetingsdag voor oudere buurtbewoners - Ontdek je Talent - Ontmoetingsmiddag voor ouderen & gehandicapten - Ontmoetingsplek Alkmaarstraat - Ontmoetingsplek confuciusplein - Opendag schooltuin Ridderbos - Opening meidenruimte Kizilirmak - Opgeruimd staat netjes - opknappen straatmeubilair - Opname muziek CD - Opvoedebatten Marokkaanse vaders - Ouderen Hertspiegelhelweg: Samen Actief en Betrokken - Ouderen videoproject MOS - Ouderendag Banne Noord - Oudereninloop de Dichter - Ouderenontmoetingen Delflandplein - Ouderensoos Delflandplein - Persoonlijke ontwikkeling - Pink Nieuw-West - Plant een Bak Witte de Withstraat - Plantenbakken - Poffertjesmiddag - Project Brassband - Rembrandtparkfestival - Rommelmart Floradorp - Samen ! Banne - Samen koken - schone schoenen in de Mercatorbuurt - Schoonmaak van de schakel - Schoonmaakactie OVMZ kunstenaar - Schoonmaken Dobbebuurt - Seniorenproject G-buurt - Soulparty - Speelplaats Hendrik Werkmanstraat - Speeltoestel op openbare speelplaats Huizingaschool - Speeltuin Noorderpark Oost - spelletjes en 3d kaarten maken - Spelletjesochtend voor ouderen - Sport en BBQ Vooruit - Sport en spel - Sport en spel Evergreen - Sportdagen Balboaplein - Sportgroep de Greip - Stijl- en volksdansen voor ouderen - Straatfeest Dienskestraat - Taekwondo - TaiChi lessen Multibox - Tales of the nine - Tekenen in de natuur - Telefooncirkel Geuzenveld - Telefooncirkel Slotermeer - Telefooncirkel Slotervaart - Theater Plein Festival - Theaterproductie Armoede - Thee salon Albatros II - training zin in ondernemen voor vrouwen - Troefcall, Schaken,dammen,inloop - Tuinieren met kinderen - Turkse les - Turkse pioniers in A'dam expo - Theaterproductie armoede - Un Weki - Veiligheids toneelspel - Viswedstrijd Albardagracht - Volleyballen - Vrienden van Nieuw-West - vrouwen voor vrouwen in Overtoomse Veld - Vrouwenavond 3 - Vrouwendag - Waterpunt Afrikanerplein - Weerbaarheidstraining MBX - Wereld kookclub - West Art Festival - Workshops 'Natuurbeleving' voor kinderen - Yoga bij tante Alie - Yoga Nieuw-West - zaalvoetbal in Nieuw-West - Zandkastelen IV - Zeepketting rijgen, gezellige ontmoetingsdag voor ouderen en gehandicapten - Zet de bloemetjes buiten - Zing mee met het kerstconcert - Zomer in de Dobbebuurt - Zomerprogramma Multibox 1 - Zorg en veiligheidsmarkt - Zumba - Hanging Basket - Love your Culture - 1e elfbaarsjestocht - 3D Kaarten maken (pergamano) - Aanschaf nieuwe computers Klik2Klik - Aziatisch/Indiaas klassiek concert - basiscursus vertrouwenspersoon - Beter omgaan met uw puber - Bewonersondersteuning - Bewonersondersteuning - Biljartvereniging De Krimme - Bio schoonmaakactie - Bloembak Aagtdorperpad - bloembakken Willem Schoutenpoort - Bloemen in de Bloemenbuurt - Bridge op zondag - Burendag Cordaan - Burendag Vooruit - Buurt BBQ - Buurtbazaar - Buurtcamping - Buurtpicknick De meester - club Classique - Column festival 2010 - Computerlessen, computers voor publiek gebruik - Coördinatie Karrewiel - Dagtocht de Kersentuin - Dagtocht kersentuin - Dagtocht ouderen - De kracht van de vrouw 8 maart - Delflandplein bewoners ontmoeting met een lach en een traan - Een Amsterdams Stabat Mater - Een geluid, de maatschappij oost-Indisch doof - Ellythe 2012 - excursie Amsterdam senioren blok 1 Postjesweg - Excursie Floriade - film Geef om Jan Eef - Flower Power - Flower Power in de Banne - Foto's Buurtkamer - Geboortefeest Mercator - Geef om de Jan Eef - Geveltuinen Kievitstraat - Groendag - Grote vuilnisbakken speelplaats Westerduinenstraat - Grubbehoefte - Hanging Baskets - Helden in Tentjes - Herdenking 4 mei Plein 40-45 - Herfst/Winterkrans maken - Het multiculturele Oranje feest - Hoeffest Viermaster - Hoofddoeken vrouwen - Informatiebijeenkomst veilig op vakantie, hoe laat ik mijn huis achter enz. - Internationaal Kinderfeest - Internationale vrouwendag - Iraans Lentefeest - Jong en Oud - Jouw buurvrouw, mijn buurvrouw - Kerstdiner met Zumbaleden - Kinderfeest Bloemenbuurt - Kizilirmak Jongerenruimte - Klein maar fijn in speeltuin de Krommert - koninginndag Vespuccistraat - Kookclinic - Kracht van de vrouw - Lantaarn bloembakken - Master Chef Junior - Masterboys de Valk - Middag voor mijn kind - Midwinterdroomtocht - Moederdag Ben Said - Moederdag Gürsel - Moeders in het zonnetje op zondagmiddag - Multicultureel ontmoetingsfeest, Bosnische avond - Nationale Straatspeeldag - Nieuwjaarsfeest Orteliuskade - Nieuwjaarsreceptie - Noordermare All4one - Ontbijt Huis van de Wijk - Ontdek de Marco Polostraat - Opening HvdW Slotermeer - Orteliusstraatfeest - Paasfeestijn op 't Kortenaerplein - Paasontbijt met clown en knutselen - Party Kids - Phagwa - Pieter van der Doesfestival - Plantenbakken Pinasstraat - Plantjesacties - Presentatie Bewonersinitiatieven - Rond het orgel in de St.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage van bewonersparticipatie in de wijkaanpak over de periode sinds het najaar van 2011. In de vier jaar dat het programma Wijkaanpak in de 24 buurten van Amsterdam wordt uitgevoerd is er heel veel gebeurd. Meer dan 2800 bewonersinitiatieven zijn uitgevoerd en de samenwerking tussen bewoners, ondernemers, gemeente en professionals werpt zijn vruchten af.

Eén van die vruchten zijn de wijkondernemingen. Er komen nu meer en betere initiatieven van de grond voor veel minder geld en meer ondernemerschap. Een voorbeeld hiervan is de oprichting van Stichting Geef om de Jan Eef waarin bewoners en winkeliers samenwerken aan verbetering van de leefomgeving, in de winkelstraat en op het Mercatorplein. Onder meer door tijdelijke invulling van winkels, een markt en wijkfestivals.

De aanpak van bewonersinitiatieven werd vaak nog te veel bepaald door subsidies en instituties, terwijl het juist nodig is dat bewoners zelf de inhoud bepalen van projecten en er verantwoordelijk voor zijn. Dat laten deze wijkondernemingen dus zien.

Bewonersinitiatieven gaan uit van de potentie en de kracht van onze Amsterdammers. En daarnaast van het vertrouwen van de stad in haar inwoners. We staan op het punt van een grote omslag. De overheid treedt terug, bewoners moeten meer de regie krijgen en krijgen deze ook. De gemeente helpt mee bij deze regie en wil de bewoners vertrouwen geven. Wat mij daarbij nog bezig houdt is hoe we kunnen zorgen dat de besteding van gemeenschapsgeld door bewoners(groepen) transparant blijft.

Niet de overheid maar bewoners zijn aan het stuur. Dat leidt tot nieuwe vormen van samenwerking en partnerschap tussen overheid en burgers. Veel van de wijkondernemingen werken aan financiële onafhankelijkheid door eigen inkomsten te genereren. Hierdoor worden bewonersinitiatieven meer zelfredzaam en minder subsidieafhankelijk. Waar het nog niet vanzelf gaat willen we investeren in talentontwikkeling en organisatiekracht van bewoners, zodat bewoners nog meer het voortouw kunnen nemen in de wijkontwikkeling.

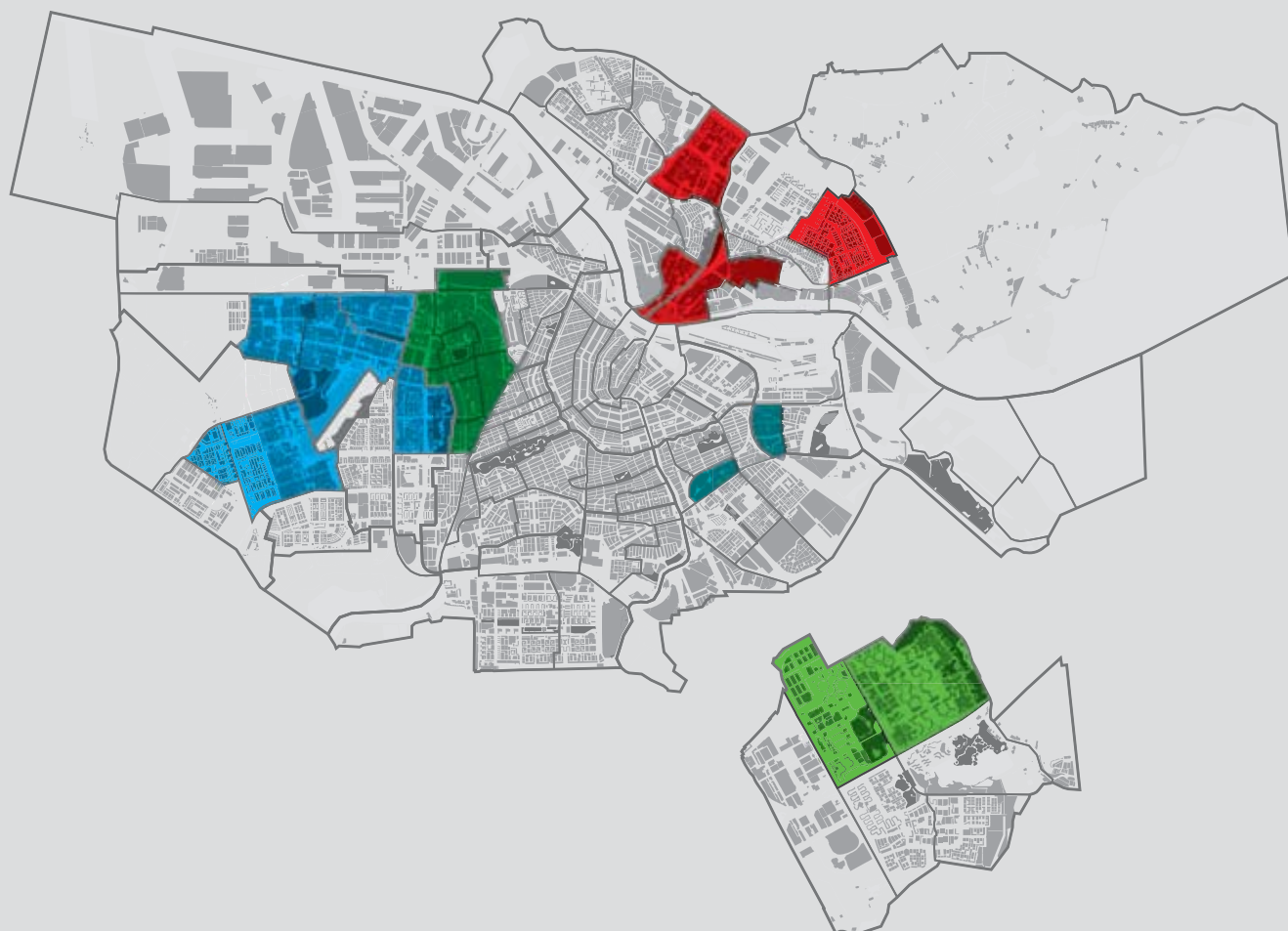
Ook landelijk is er veel aandacht voor de ontwikkeling van wijkondernemingen. Al op de eerste bladzijde van het nieuwe regeerakkoord staat 'we zijn ervan overtuigd dat het goed is voor onze samenleving en onze burgers om ruimte te maken voor initiatief en ondernemerschap'. In Amsterdam noemen we dit 'Vertrouwen in de stad' en ik heb vertrouwen in de Amsterdammer. Alles wordt zwaarder met de bezuinigingen vanuit Den Haag, maar met de inzet van de bewoners in de wijken moet het lukken.

Freek Ossel
Wethouder Wijkaanpak

Inhoud

Inleiding	3
Feiten en Cijfers	5
Noord	8
Volksopera Floradorp tilt de bewoners op	12
Oost	15
Huiswerk en klusjes in ruil voor voetbalcompetitie	21
West	24
Operatie Periscoop	30
Nieuw-West	33
Bewoners halen veiligheidstoneelstuk van de politie naar Delflandpleinbuurt	38
Zuidoost	41
Bewoners beginnen Repair Café nu ook in de EGK-buurt	44
Het voucherexperiment in Amsterdam Zuidoost	46
Gezamenlijk programma	49
De Meevaart in handen van bewoners: een wijkonderneming in ontwikkeling	54
Bijlage 1: Stedelijk kader	57

Inleiding

Het rijksbudget voor bewonersinitiatieven dat beschikbaar is gesteld van 2008 t/m 2011 is inmiddels vrijwel geheel besteed. In vier jaar tijd zijn er ruim 2800 initiatieven gehonoreerd en uitgevoerd in 24 Amsterdamse buurten. Er is een enorme kracht en energie losgekomen die ten goede is gekomen aan de buurten. Daarmee is Amsterdam in een nieuwe fase gekomen. Om de inzet van actieve bewoners meer ruimte te geven en waar nodig te ondersteunen is vertrouwen in de stad nodig. In 2012 zijn we dan ook gestart met de gelijknamige proeftuin om uit te proberen en te onderzoeken welke nieuwe vormen van eigenaarschap, bewonersinzet en vruchtbare partnerschappen mogelijk zijn tussen overheid en burgers.

Na ruim vier jaar bewonersparticipatie in de wijkaanpak blijkt dat bewoners en publieke en private partijen goed in staat zijn om samen de leefbaarheid in buurten te verbeteren. De budgetten van het rijk zijn in Amsterdam benut om bewonersinitiatieven aan te jagen en ruimte te geven. En om ervaring op te doen met bewoners die de budgetten zelf beheren. Per jaar was gemiddeld ruim 3 miljoen euro beschikbaar voor bewoners in de aandachtswijken om bij te dragen aan de sociale cohesie en leefbaarheid in hun wijk. Dat is zo regelvrij mogelijk in beheer gegeven van de bewoners in de wijken. Om een zuinige omgang met het geld en een duurzame besteding te bevorderen, is begin 2011 door B&W besloten dat de gelden van 2011 ook in 2012 konden worden ingezet.

Nieuwe samenwerking

De werkwijze heeft een nieuwe groep actieve burgers bereikt. Deze mensen komen niet zozeer vanuit eigen belang in beweging, maar om problemen op te lossen. Ze willen graag iets met en voor anderen doen. Hierdoor zijn veel nieuwe contacten ontstaan. Tussen bewoners onderling en tussen bewoners, ondernemers, creatieven en professionals. Zo zijn buurtnetwerken flink verstevigd en zijn er nieuwe vormen van samenwerking, co-creatie, partnerschap en zelfbeheer ontstaan. Ook bepalen bewoners mede de buurtagenda. Die ontwikkeling is in de hele stad zichtbaar.

Stap zetten

In deze rapportage leest u wat bewoners dit jaar gedaan hebben, hoe de stadsdelen met bewonersparticipatie bezig zijn geweest en hoe ze zich voorbereiden op de toekomst van wijkontwikkeling en een sterke civil society. De stadsdelen hebben hun rol in bewonersparticipatie verschillend opge-

pakt. De meeste hebben inmiddels concrete plannen om na het wegvallen van de rijksbudgetten voort te bouwen op de opgebouwde netwerken en ervaring. Dat betekent niet alleen verdere ontwikkeling van diverse vormen van initiatieven van bewoners en van bewonersparticipatie. De overheid zet ook een stap om bewonersgestuurde wijkontwikkeling en wijkondernemingen te faciliteren en mogelijk te maken. Hoe we dat doen staat beschreven in het voorstel 'Vertrouwen in de stad', dat in de zomer door de gemeenteraad is vastgesteld. Het hoofdstuk Gezamenlijk programma gaat in op de activiteiten en kennisbijeenkomsten die input hebben geleverd om te komen tot dit voorstel.

Ruimte creëren

Ons belangrijkste doel is het bevorderen van ondernemend gedrag van bewoners door letterlijk en figuurlijk ruimte te creëren. Niet alleen vanwege bezuinigingen moeten we meer taken overdragen aan de samenleving. Ook de ervaringen met bewonersparticipatie en -initiatieven hebben ons geleerd dat oplossingen van buurtproblemen beter werken als bewoners het als hun 'eigen' probleem én hun 'eigen' oplossingen ervaren. Dat vraagt om een andere, meer innovatieve houding van de overheid. De gemeente wil de burger daarom aanmoedigen om zijn positie als partner verder vorm te geven.

Vertrouwen

Het verminderen van bureaucratie, loslaten, rolverdeling, zelfbeheer en eigenaarschap zijn veelbesproken onderwerpen aan de discussietafel van de partners in de Wijkaanpak. We hebben veel ervaring en kennis vergaard, maar we zijn er nog niet. Vertrouwen we de burger voldoende om maatschappelijke (zorg)taken aan hem over te dragen? Deze rapportage laat zien over welke krachten de Amsterdamse

wijken beschikken. Tegelijkertijd is het een oproep aan iedereen die zich met bewonersparticipatie bezighoudt: durf zelf te innoveren en buiten de vastomlijnde kaders te denken. Dat leidt tot bevordering van het sociaal kapitaal. Burgers worden geactiveerd en serieus genomen waardoor nog meer expertise en lokale knowhow zal loskomen.

Rapportage

Dit document bevat de rapportage over bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven tussen juli 2011 en najaar 2012.

In deze rapportage zetten we eerst de feiten en cijfers op een rij. Daarna is een rapportage per stadsdeel opgenomen over de resultaten, de werkwijze, goede voorbeelden van bewonersinitiatieven en een korte vooruitblik op de periode na 2012, als er geen rijksmiddelen meer beschikbaar zijn. In het laatste hoofdstuk rapporteren we over de inspanningen die het gezamenlijk programma heeft geleverd.

Feiten en Cijfers

In de digitale monitor bewonersinitiatieven worden alle bewonersinitiatieven ingevoerd en bijgehouden. Deze worden gefinancierd uit het budget Bewonersinitiatieven wijkaanpak en het budget voor het Vouchersysteem. De monitor maakt voor bestuurders en bewoners inzichtelijk welke initiatieven er in Amsterdam worden uitgevoerd, hoe hoog de toegekende bedragen zijn en op welke thema's de bewoners een bijdrage leveren aan het verbeteren van de buurt. In deze rapportage worden de gegevens uit de monitor op een rijtje gezet voor de periode van juli 2011 tot en met september 2012, waarbij ook de vergelijking wordt gemaakt met de periode daarvoor. In tegenstelling tot voorgaande rapportages bestrijkt deze rapportage dus geen jaar, maar vijf kwartaal. Dit komt omdat de digitale monitor op 1 juli 2012 nog niet helemaal correct was ingevuld, terwijl dit op 1 oktober wel het geval was. (Bron: Monitorrapportage bewonersinitiatieven september 2012, Dienst Onderzoek en Statistiek).

Aantal aanvragen

In de rapportageperiode zijn in totaal 795 aanvragen voor bewonersinitiatieven gehonoreerd. Het totaal aantal initiatieven sinds september 2008 is 2.845. Het aantal toegekende bewonersinitiatieven is in de rapportageperiode relatief gedaald. Dit kan worden verklaard uit het feit dat in sommige buurten het rijksbudget voor bewonersinitiatieven in 2012 al helemaal op was (zoals in Zeeburg) en in sommige andere buurten bewoners hebben geprobeerd met het restant zo zuinig mogelijk om te gaan.

Bewoners zijn sinds januari 2012 naast het rijksbudget meer gebruik gaan maken van andere bronnen. Terwijl in 2010 en 2011 nog ongeveer drie kwart van

de initiatieven volledig werd gefinancierd uit het rijksbudget, is dat vanaf januari 2012 gedaald naar 57%. Er wordt nu vaker gebruik gemaakt van bijdragen van corporaties en van eigen inkomsten, zoals entreegeld.

Het gemiddeld toegekende bedrag per aanvraag is sinds september 2008 met bijna de helft gedaald van € 5.669 naar € 2.785 in september 2012. Het gemiddelde daalde elke periode vanaf het begin van de wijkaanpak, met uitzondering van de tweede helft van 2011, toen het tijdelijk toenam. Vanaf januari 2012 is het gemiddeld bedrag echter opnieuw gedaald, naar het laagste niveau. De gemiddelde bedragen verschillen per gebied (zie gemiddelde bedragen per gebied).

Gehonoreerde aanvragen naar voormalig stadsdeel en periode van indienen aanvraag, 1 oktober 2012

	juni 2009	dec 2009	juli 2010	dec 2010	juni 2011	dec 2011	sept 2012	totaal
Amsterdam-Noord	42	136	69	58	81	54	53	493
Bos en Lommer	26	48	15	66	0	74	19	248
De Baarsjes	66	55	110	11	54	24	66	386
Geuzenveld-Slotermeer	76	47	94	67	116	57	*190	647
Oost-Watergraafsmeer	16	9	9	11	16	8	10	79
Osdorp	41	8	43	89	0	65	9	255
Slotervaart	68	17	58	38	53	17	88	339
Zeeburg	17	0	29	1	29	0	**8	84
Zuidoost	15	20	15	31	20	3	13	117
vouchersysteem	28	15	21	41	55	37	0	197
totaal	395	355	463	413	424	339	456	2.845

* Dit aantal is mogelijk extra hoog door administratieve correcties

** Het betreft administratieve correcties. In Zeeburg zijn in 2012 geen nieuwe initiatieven toegekend in het kader van het budget bewonersinitiatieven wijkaanpak.

Gemiddelde bedragen per gebied

Gemiddeld bedrag per aanvraagperiode

	sept 2008 - juni 2009	juli - dec 2009	jan - juni 2010	juli - dec 2010	jan - juni 2011	juli - dec 2011	jan - sept 2012
Amsterdam-Noord	6.073	5.374	4.007	3.784	3.232	3.810	3.507
Bos en Lommer	8.445	5.765	2.080	5.290	-	6.014	4.476
De Baarsjes	1.302	3.402	6.235	1.999	2.142	1.156	3.964
Geuzenveld-Slotermeer	3.543	6.291	4.677	4.934	2.654	2.180	1.575
Oost-Watergraafsmeer	7.612	8.278	8.481	3.422	4.687	4.974	6.131
Osdorp	8.296	10.544	3.307	3.915	*	3.432	1.216
Slotervaart	2.116	3.172	1.607	948	1.130	1.428	1.971
Zeeburg	16.107	-	6.470	4.000	3.981	-	**14.726
Zuidoost	17.270	6.036	7.866	5.750	7.045	***900	7.082
vouchersysteem	9.486	11.468	5.867	4.695	2.486	3.570	-
totaal	5.669	5.647	4.749	4.145	2.862	3.638	2.785

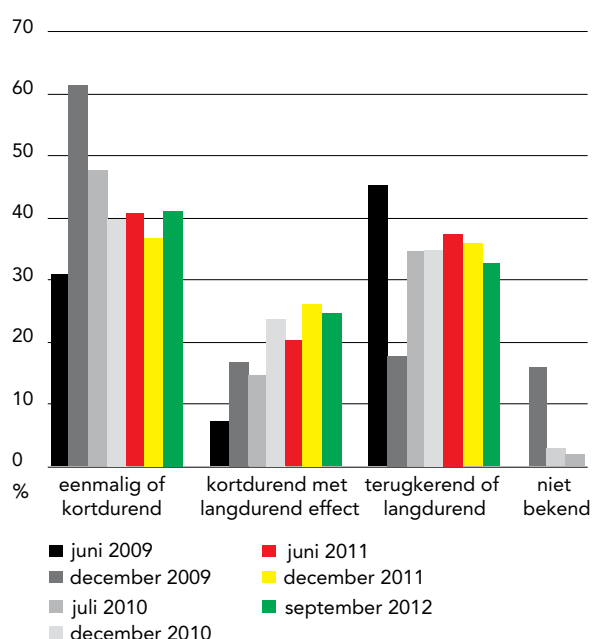
* De aanvragen van Osdorp zijn in de administratie verschoven naar de tweede helft van 2011

** De aanvragen in deze kolom zijn administratieve correcties en hebben feitelijk in een andere periode plaatsgevonden.

*** Op basis van 1 project

Van alle initiatieven die zijn aangevraagd in de eerste negen maanden van 2012 heeft de helft een bedrag toegekend gekregen van minder dan € 1.600 (2011: € 2.000, 2010: € 2.350 en 2009: € 2.700) en 6% van meer dan € 10.000 (2011: 5%, 2010: 7% en 2009: 14%). Eén initiatief uit 2012 heeft een budget van € 25.000 of meer. Het gaat om een speeltuin in het Noorderpark.

Looptijd gehonoreerde bewonersinitiatieven aangevraagd 2009 - eerste 9 maanden 2012

Looptijd bewonersinitiatieven

De monitor houdt bij hoe lang bewonersinitiatieven effect sorteren in een buurt. Hiervoor worden de volgende categorieën gebruikt:

- Eenmalig of kortdurend incidenteel
Projecten die eenmalig zijn of heel beperkt in de tijd, zodat ze een incidenteel karakter houden. Maximaal 2 keer. De voorbereidingstijd door de initiatiefnemer telt hierbij niet mee.
- Terugkerend of langdurend
Projecten die gedurende langere tijd plaatsvinden en/of die een regelmatig terugkerend karakter hebben. Minimaal 3 keer.
- Eenmalig of kortdurend, met structureel of langdurend effect
Fysieke projecten/openbare ruimte met structureel karakter of langdurend effect. Het gaat hier om projecten die iets tastbaars opleveren, die blijvend of een tijd lang aanwezig zijn in de openbare ruimte.

De verdeling van de looptijd van de projecten is de laatste twee jaar min of meer stabiel. Vier van de tien initiatieven is eenmalig of kortdurend, een kwart is kortdurend met een langdurig effect en een derde heeft een terugkerend of langdurend karakter. De eerste periode (sept 2008 – juni 2009) wijkt af van deze ontwikkeling. De cijfers over die periode zijn op dit onderwerp niet goed vergelijkbaar, de definities in de monitor zijn nadien verbeterd.

Thema's:

B&W heeft begin 2011 drie thema's benoemd als speerpunt voor de wijkaanpak: leefbaarheid, onderwijs en werk.

Leefbaarheid

Bijna de helft van de initiatieven leveren in de eerste negen maanden van 2012 een bijdrage aan het thema leefbaarheid. Deze initiatieven richten zich op 'prettig samenleven' (36% en 'schoon heel en mooi' (10%).

Onderwijs

Bijna een kwart van de initiatieven (24%) richt zich op educatie, empowerment en talentontwikkeling van bewoners.

Werk

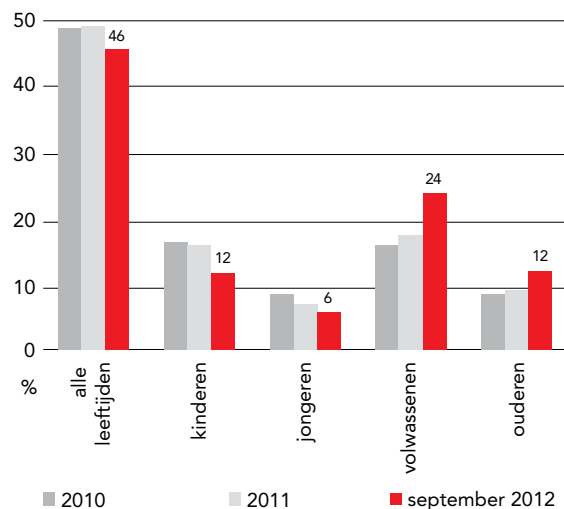
Net als in voorgaande periodes zijn er in de eerste negen maanden van 2012 heel weinig initiatieven die zich richten op het speerpunt werk, namelijk minder dan 1%.

Overige thema's

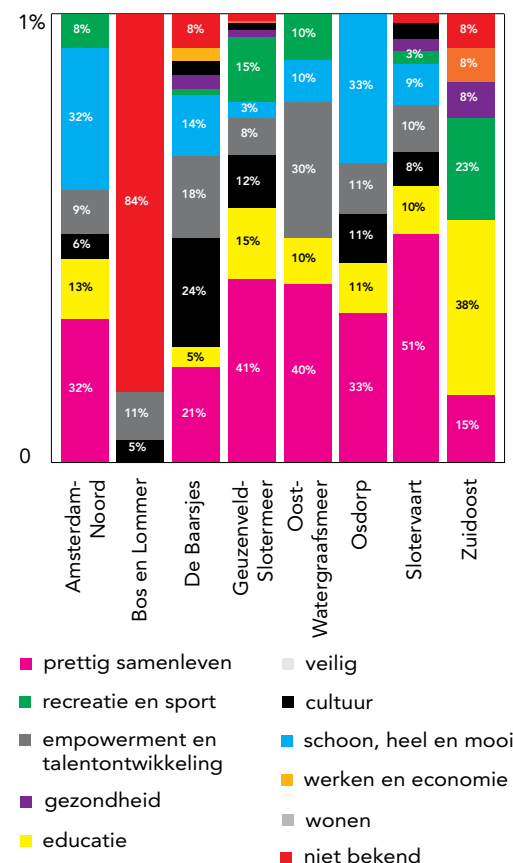
Buiten deze drie speerpunten zijn er nog andere thema's: bijna één op de tien initiatieven (9%) valt bin-

nen het thema 'recreatie en sport', 11% heeft te maken met cultuur, 2% met gezondheid en 2% met veiligheid.

Doelgroep gehonoreerde bewonersinitiatieven naar leeftijdscategorie

Gehonoreerde aanvragen bewonersinitiatieven eerste negen maanden 2012 naar voormalig stadsdeel en thema

Er zijn verschillen tussen de voormalige stadsdelen in de thema's waarbinnen bewonersinitiatieven worden uitgevoerd. Zo ligt in Noord, Slotervaart en Osdorp het accent op prettig samenleven en schoon, heel en mooi. Oost-Watergraafsmeer doet daarnaast ook veel op het gebied van empowerment en talentontwikkeling. Zuidoost heeft veel aandacht voor educatie. Het aanbod in De Baarsjes en Geuzenveld-Slotermeer is zeer divers.

Doelgroepen

Bijna de helft van de bewonersinitiatieven is bedoeld voor bewoners van alle leeftijden, terwijl de andere helft zich richt op een specifieke leeftijdscategorie. Het aandeel initiatieven speciaal voor ouderen en volwassenen neemt in de eerste negen maanden van 2012 opnieuw iets toe, terwijl het aandeel initiatieven gericht op kinderen en jongeren afneemt. In 2012 was 24 % van de initiatieven bedoeld voor volwassenen, 12% voor ouderen, 12% voor kinderen en 6% voor jongeren.

Het aandeel initiatieven speciaal voor vrouwen is de laatste periodes gelijk gebleven en ligt op 13%. Verreweg de meeste bewonersinitiatieven richten zich op een gemengd publiek, namelijk 85%.

Aantal deelnemers

Naar schatting komen er gemiddeld ongeveer 50 mensen op een initiatief af. Het aandeel initiatieven waar tussen de 21 en 50 mensen op af komen, komt in de eerste negen maanden van 2012 het meest voor (23%), net als in 2011. 18% van de initiatieven trekt 11-20 deelnemers. 17% trekt 51 tot 100 deelnemers.

Noord

A close-up photograph of a middle-aged man with grey hair, wearing a white t-shirt. He is shouting or singing with his mouth wide open and his hands raised in front of him, palms facing forward. The background is dark and out of focus, with some colorful lights visible in the upper left corner.

Buurtten

De Banne, Nieuwendam Noord, Vogelbuurt, de Van der Pekbuurt (inclusief de Bloemenbuurt)

Samenwerkende partijen

De bewoners (o.a. georganiseerd in de denktanks), Stadsdeel Noord, Ymere, Eigen Haard, Stadgenoot, de Key, de Alliantie, Rochdale, Cordaan, SPIN, Museum de Noord, Osira groep (Albatros), Stichting Dock, het Wijksteunpunt Wonen, huurdersverenigingen (de Banne en Bloemenbuurt), Kansweb/Combiwel, Solid Amsterdam, TOS, JAA!, scholen, ondernemers, Noorderparkkamer.

Resultaten bewonersinitiatieven

De afgelopen vier jaar heeft bewonersparticipatie een flinke voet aan de grond gekregen in Noord. Steeds meer bewoners zijn bekend met het fenomeen bewonersinitiatieven. Bewoners gaan ook steeds gericht te werk, vooral de bewoners die al vaker initiatieven hebben ingediend en uitgevoerd. Zij weten hun weg naar de juiste professionals en organisaties uitstekend te vinden. Daardoor hebben zij het stadsdeel steeds minder nodig. Bewoners benaderen de participatiemakelaar alleen als ze er zelf niet uitkomen. Het (samen) nemen en indienen van initiatieven is vanzelfsprekender geworden.

In de Van der Pekbuurt/Bloemenbuurt zijn er deze rapportageperiode zestien aanvragen gedaan waarvan er dertien zijn goedgekeurd. In de Vogelbuurt/IJplein zijn dertien initiatieven ingediend waarvan er negen zijn goedgekeurd. De afgelopen jaren bleek dat het in de Vogelbuurt lastiger is om bewoners te bewegen om sociale activiteiten te organiseren. Er heerst hier, meer dan in andere buurten, een 'ieder voor zich-mentaliteit': wie het niet breed heeft, is bezig met overleven en maakt zich minder druk over wat er buiten zijn voordeur gebeurt.

Dit jaar zijn er weer veel buurtfeesten georganiseerd, vooral in De Banne en Nieuwendam Noord. Ook nieuwe bewoners nemen het initiatief. Er komen steeds nieuwe straten bij die iets willen organiseren waar kinderen en jongeren ook bij worden betrokken. Vooral in de wijken met hoogbouw in De Banne lijken de bewoners steeds meer behoefte te hebben aan contact met elkaar. Ook zijn zij, door de stagnatie van de stedelijke vernieuwing, meer dan in andere buurten gericht op het schoonhouden van hun straat en buurt. Dit jaar zijn er door bewoners in samenwerking met het stadsdeel en woningcorporaties meerdere schoonmaakacties op touw gezet.

Een greep uit de bewonersinitiatieven:

■ Streetwise

In de Van der Pekbuurt hebben bewoners en professionals gezamenlijk een aantal voetbalclinics georganiseerd voor jongeren. Hierdoor is er contact gelegd met de 'moeilijke' jeugd in de Van der Pekbuurt. Samen voetballen heeft een positieve invloed op jongeren. Zij leren omgaan met gezag, normen en waarden. Sport bevordert ontmoeting, verdiept contact en vermindert overlastgevend gedrag. Naast het sportieve aspect heeft het project ook tot doel om het vertrouwen van de jongeren te winnen en met hen in gesprek te gaan.

■ Een groen Duindoornplein

De bewoners van het Duindoornplein hebben grote behoefte aan een aantal aanpassingen in de openbare ruimte. Ze willen het plein omtoveren tot een groene ontmoetingsplek waar het goed toeven is. Daarom hebben de buurtbewoners gezamenlijk met het stadsdeel en Ymere een ontwerp gemaakt en zijn zij betrokken bij de uitvoering die in het najaar van 2012 van start gaat.

■ Speeltoestel Noorderpark

Twee bewoonsters namen het initiatief om een speeltoestel te laten plaatsen bij het pierenbad in het Noorderpark. In overleg met de projectleider van Herinrichting Noorderpark bedachten zij drie ontwerpen. Deze zijn voorgelegd aan de kinderen uit de buurt. Toen bleek dat de kinderen ook graag een hoge glijbaan wilden maar daar geen subsidie meer voor was, zijn de bewoonsters zelf fondsen gaan werven. Het park wordt als ontmoetingsplek steeds belangrijker voor de omwonenden. Het nieuwe speeltoestel is een belangrijke aanvulling op de bestaande voorzieningen.

■ Musical Peter Pan

In samenwerking met ouders, kinderen en leerkrachten van de Amstelmeerschool in Nieuwendam Noord voeren kinderen de musical Peter Pan op in het M-lab, een theater in de Aambeeldstraat. De kinderen worden nauw betrokken bij de organisatie van de productie: zij zoeken de zaal en regelen de huur, waarbij ze onder begeleiding zelf de kosten moeten bijhouden.

■ Geluidsstudio in P10

In jongerencentrum P10 hebben jongeren een opslagkast omgebouwd en ingericht met geluidsapparatuur en een videocamera. De apparatuur is aangeschaft van een bijdrage uit het bewonersbudget. In de geluidsstudio nemen de jongeren hun (rap)muziek op en ontwikkelen ze hun muzikale talenten. Zij hebben dit jaar opgetreden op het Banne Bruist Festival. Eind 2012 sluiten de kleine jongerencentra in Noord. De jongeren van P10 gaan naar het jongerencentrum in het nieuwe ROC gebouw aan de Gare du Nord. De muziekstudio zal meeverhuizen. In dit jongerencentrum wordt meer aan talentontwikkeling gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van koken, computer en sport.

Werkwijze

De werkwijze in Noord is niet veranderd. Elke buurt kent nog steeds een denktank van acht bewoners die de aanvragen beoordelen. Zij krijgen ondersteuning van maximaal vier professionals in een adviserende rol. Ook dit jaar werkten de denktanks niet met een agenda voor de buurt omdat ze alle initiatieven een kans willen

geven. Sommige denktanks zijn geneigd om meer fysieke projecten te honoreren. Indien dat het geval is, adviseren de participatiemakelaars nadrukkelijk om ook sociale aspecten mee te nemen in de overweging. De samenstelling van de denktanks is overal hetzelfde gebleven. Dat maakt elke denktank tot een hechte groep. De leden hebben elkaar goed leren kennen en ontwikkelden samen een eenduidige visie over de behandeling van bewonersinitiatieven.

Daarmee zijn de denktanks steeds professioneler en zelfbewuster geworden. Zij houden de begroting nauwlettend in de gaten en zijn kritisch in de beoordeling van aanvragen. Ook nemen de leden regelmatig polshoogte bij activiteiten om te zien of het geld goed wordt besteed. Ze behandelen het budget alsof het hun eigen geld betreft. Dat komt vooral tot uiting in de beoordeling van aanvragen voor buurtfeesten met een begrotingspost voor het inhuren van professionals (zoals artiesten) en eten en drinken. Het verstrekken van gratis consumpties wordt in principe niet meer gehonoreerd. De denktanks stimuleren de initiatiefnemers om een eigen bijdrage van bewoners te vragen. Hetzij in gepaste financiële vorm, hetzij in de vorm van zelf meegebrachte of klaargemaakte dranken en maaltijden. Opvallend is dat een aantal denktanks dit jaar in de wijk te rade is gegaan of een bewonersinitiatief daadwerkelijk iets toevoegt. Is er echt een behoefte of wordt een dergelijk plan al uitgevoerd? Men wil voorkomen dat een buurt dubbele activiteiten

organiseert. Daarom koppelen de denktanks bewoners met gelijksoortige initiatieven waar mogelijk aan elkaar om samenwerking te bevorderen. Ook reeds aangeschafte materialen voor buurtfeestjes en sportwedstrijden, zoals barbecues, tafels, stoelen, voetballen, doelen of hesjes worden tussen buurten uitgeruild. Die materialen zijn opgeslagen in een voormalige ketelruimte in een complex van Stadgenoot in de Egmondstraat/Werengouw. De denktanks proberen initiatiefnemers ook te stimuleren om de verbinding aan te gaan met partners in de wijk, zoals winkeliers of om sponsors te zoeken. Onder het motto 'wij zijn Sinterklaas niet', kijken de denktanks van de Van der Pekbuurt/Vogelbuurt naar een vorm van co-financiering. In de Banne en Nieuwendam Noord wordt dat nog in mindere mate gestimuleerd. Het hangt wel van het initiatief af.

Partnerschappen in de buurt

■ Burenbus en samen schoonmaken

De corporaties zijn nog steeds goed aangesloten in Noord. Door de stopzetting van de sloop/nieuwbouw in Nieuwendam Noord zijn de corporaties en het stadsdeel zich ervan bewust dat er weer meer op participatie moet worden ingezet. Rochdale, Ymere, Stadgenoot, Eigen Haard en het stadsdeel trekken hierbij samen op. Zij bezoeken de buurt met de burenbus, spreken bewoners aan en verzamelen klachten en opmerkingen van bewoners. Het schoonmaken van de straten wordt gestimuleerd. Vrijwillige bewoners participeren door elke week bij toerbeurt de portieken schoon te maken.

■ Op en rond het Nigelleplein

Vorig jaar hebben bewoners van de Nigellestraat het initiatief genomen tot het opknappen van hun straat. Hierdoor is een stevig netwerk ontstaan. Deze groep bewoners organiseert steeds meer activiteiten zoals buurtfeesten, maar ook koffieochtenden en voorleesmiddagen. Naast deze activiteiten zijn ze tevens een buurthuiskamer gestart. Ymere heeft voor deze groep een ruimte ter beschikking gesteld. Eens in de twee weken wordt hier voor buurtbewoners een driegangen maaltijd gekookt tegen een kleine eigen bijdrage.

Wijkondernemingen in ontwikkeling

■ Stichting Broedstraten Noord

Stichting Broedstraten beheert vijf broedstraten in verschillende buurten in Noord. In een Broedstraat wonen en werken kunstenaars. Onder leiding van een kwartiermaker werken zij samen met andere buurtbewoners en ondernemingen aan kunstprojecten die het leven in de straat mooier en leefbaarder maken. Een Broedstraat brengt bewoners en kunstenaars samen rond een thema, maakt hun creativiteit zichtbaar en verbindt deze aan de buurt. Zo ontstaat er bijvoorbeeld een jazzconcert bovenop het dak van een bedrijfspand, tonen buurthonden in een modeshow hun mooiste outfit en toveren burens met klapstoelen hun plein om tot een concertzaal. Het ondernemerschap in de buurt krijgt een impuls, leegstaande panden krijgen een nieuwe bestemming en kunst wordt iets vanzelfsprekends. Er zijn ondertussen vijf straten actief: de Marktstraat (Van der Pekbuurt), de Muziekstraat (Vogelbuurt), de Kleurenstraat (De Banne), de Modestraat (Nieuwendam) en de Theaterstraat (Tuindorp Oostzaan). De broedstraten worden gefinancierd door de corporaties en uit de wijkaanpakgelden van het stadsdeel.

■ Tolhuistuin

De Tolhuistuin wil zich ontwikkelen tot een culturele vrijplaats voor alle vormen van kunst, geworteld in de gemeenschappen van Noord en open voor heel Amsterdam, gastvrij en kosmopolitisch. Voor en van de buurt, maar met de blik ver over de grenzen. Waar mogelijk worden buurtbewoners ingezet voor werkgelegenheid, activiteiten en wordt actief de relatie met buurt en voorziening gezocht.

■ Noorderparkkamer

De Noorderparkkamer is de culturele huiskamer van het Noorderpark, die met culturele activiteiten de sociale cohesie van de omliggende buurten versterkt. Op dit moment is de Noorderparkkamer bezig te onderzoeken hoe zij hun activiteiten kunnen verduurzamen en meer in een trust vorm kunnen ontwikkelen.

Budget

Budgetten

	2008	2009	2010	2011+2012
Noord	469.184	647.443	647.443	577.068

Gemiddelde bedrag per initiatief

	2008-2009	2010	2011	jan-sept 2012
Noord	5.526	3.899	3.444	3.507

Aantal gehonoreerde initiatieven in rapportageperiode

	juli 2011 t/m september 2012
Noord	107

■ De Bannehopper

Bij gebrek aan winkels in de buurt, zet Stichting de Bannehopper zich in voor de aanschaf van een elektrisch wagentje dat oudere bewoners van en naar winkelcentrum De Ankerplaats brengt. Oudere bewoners die niet meer zo mobiel zijn, kunnen op deze manier zelf hun boodschappen blijven doen. Het idee is van een bewoonster die slecht ter been is en daarover in gesprek raakte met de participatiemakelaar. Dat leidde tot een werkgroep van bewoners, enkele professionals en de supermarkt die gezamenlijk Stichting de Bannehopper in het leven hebben geroepen. De stichting is op zoek naar praktische en financiële ondersteuning, onder meer door een aanvraag bij het programma Vertrouwen in de stad. Ook werft ze sponsorgeld bij de lokale middenstand. De bedoeling is dat het wagentje in 2013 een of twee dagen in de week zal rijden in de Banne Noord.

Verder na 2012

Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft acht wijken aangewezen die de komende periode nog aanspraak kunnen maken op de resterende stedelijke vernieuwingsgelden. Drie van die wijken liggen in Noord, namelijk: Nieuwendam Noord, Van der Pekbuurt en de Vogelbuurt. De Banne komt niet in aanmerking omdat cijfers aantonen dat het daar relatief beter gaat. Het stadsdeelbestuur van Noord heeft bewonersparticipatie hoog in het vaandel. Daarom is besloten om voor 2013-2014 een ton per buurt per jaar te reserveren voor bewonersinitiatieven uit de stedelijke vernieuwingsgelden.

Volksopera Floradorp tilt de bewoners op

Het grasveld grenzend aan de Buiksloterdijk, met zijn jaarlijkse beruchte kerstboomverbrandingen, vormde twee avonden in juni het decor van een volksopera, gezongen in het Nederlands door de bewoners van Floradorp zelf.

René van 't Erve is documentairemaker en woont sinds zes jaar in Floradorp. Een tijdje speelde hij met de gedachte om het wel en wee van de buurt en haar inwoners op film vast te leggen. Want in Floradorp zit een verhaal: ontstaan in 1928 voor bewoners uit de verkrotte delen van Amsterdam, zoals de Jordaan en de Kinkerbuurt, geldt daar nog steeds het motto één voor allen - allen voor één. Floradorpers vormen een gesloten groep en staan niet echt open voor invloeden van buitenaf. Deelname aan buurtactiviteiten is opvallend laag.

In het contrast schuilt de kracht

René is echter ook operaliefhebber en zanger in een Amsterdams operakoor. 'Dat bracht me op het idee om een interactief cultureel project te organiseren waarmee ik de bewoners uit hun huizen zou krijgen en voor meer verbinding kon zorgen', zegt hij. Zo ontstond het plan voor een volksopera.

Geschreven door René en uitgevoerd door bewoners op de muziek van wereldberoemde aria's, soms bewerkt met elementen van rapmuziek. 'De combinatie tussen volkswijk en opera spreekt me aan omdat het niet voor de hand liggend is', aldus René. 'In dat contrast schuilt de kracht. Opera is voor iedereen. Niet alleen voor de elite of voor watjes. Willy Alberti en Christina Deutekom waren juist geliefd in de Jordaan.'

Professionele begeleiding

Met zijn plan won René in april 2011 de Betere Buurtprijs van Ymere. 'Ineens was ik actief burger, maar bovenal een opera-impresario met onvoldoende geld, organisatievermogen en draagvlak.' Bewoners verbinden met opera leidde volgens eigen zeggen tot hoongelach in de buurt. Maar na onder meer een deur-aan-deur-flyeractie en een informatiemiddag in het buurthuis brak het ijs. René: 'Floradorpers bleken helemaal niet zo eenvormig en ze hadden eigen aspiraties. De audities die we eind oktober organiseerden in de voormalige trouwzaal van het dorp zijn heel goed bezocht.' Om het financieel te kunnen bolwerken, diende René zijn plan ook in als bewonersinitiatief bij het stadsdeel. Hij kreeg budget waarmee hij onder andere een zangcoach, een dirigent en een twintigkoppig orkest van conservatoriummusici kon contracteren. Want wie meedeed moest professioneel begeleid worden. In januari 2012 stortte ook het koor van de Buiksloterkerk zich op de opera.

Bloedige vete

De solorollen werden verdeeld. Barbara Leenhoven wist een rol te bemachtigen als de moeder van hoofdpersoon Danny. In het verhaal wordt Danny uit Floradorp verliefd op Rozemarijn, een meisje van de Buiksloterdijk, de gegoede buurt. Hun ouders zijn het niet eens met de relatie en dat leidt tot een bloedige vete. Maar het loopt goed af. Barbara: 'Ik had vroeger zangles en speelde klarinet. Als kraamverzorgster met onregelmatige werktijden heb ik daar tegenwoordig nauwelijks tijd voor. Maar ik vind zingen nog steeds heerlijk, dus dit was mijn kans.' Ze moest een solo zingen. 'Ontzettend spannend, maar geweldig om te doen. Ook de repetities waren een feest. We hebben intensief geoefend en kregen een half jaar lang één keer in de week zangles van een professionele zangcoach.'

Voor het dorp doen wij alles

De artistieke ontwikkeling verliep redelijk voorspoedig, maar aan de productiekant moesten nog enkele financiële hobbels worden genomen. René: 'Twee klassieke geluidsversterkte uitvoeringen, een generale repetitie op een podium, stevige tribunes en dat alles in de open lucht na tien uur 's avonds... daar komt veel bij kijken.' René verzamelde het ontbrekende budget onder meer via crowdfunding op de site voordekunst.nl. En Floradorp zelf bracht redding. 'Inwoners leidden me naar succesvolle ondernemers met roots in Floradorp die mij steunden onder het motto: voor het dorp doen wij alles. Containers, bouwhekken, een schafkreet, lampen en een aggregaat kregen we met fikse korting.' Ook meldden zich veel vrijwilligers zoals grimeurs, balletmeisjes, figuranten en mensen die konden klussen, sjouwen of tijdens de voorstelling als surveillant wilden optreden. Eind maart maakten ook het Oranje Fonds en het Rabobank Coöperatiefonds bekend de Volksopera te steunen. 'Toen wist ik dat het prachtig zou worden', zegt René. 'Een weerbarstige Amsterdamse wijk die zich van een andere kant laat zien. Door deze opera hebben mensen hun buurt positief kunnen presenteren.'

Magisch

Ruim 2400 mensen hebben de voorstelling gezien: familie, vrienden, buurtgenoten, bewoners in en buiten Noord. 'Het was een groot succes', vindt ook Irene van Hemert, makelaar bewonersinitiatieven van stadsdeel Noord. 'Dit is hét voorbeeld van hoe één persoon een grote groep mensen kan mobiliseren en de bewoners het gevoel kan geven dat de buurt echt van hen is. Zij hebben onderling meer contact met elkaar.' Dat kan Barbara beamen. 'De opera heeft de buurt een boost gegeven. Het was magisch om 's avonds in de spotlights te staan voor zoveel mensen. Het publiek was heel enthousiast. Sommigen moesten zelfs een traantje laten.' Als je samen in een buurt woont, moet je er met elkaar iets positiefs van maken, vindt Barbara. 'Mij heeft het in ieder geval goed gedaan. Ik heb een aantal buurtgenoten beter leren kennen. Met kerst ga ik met mijn achterbuurvrouw die ook meedeed, kerstliederen zingen voor ouderen uit de buurt bij de dominee thuis.'

De opera smaakt naar meer

Ook andere bewoners treden bij gelegenheid soms samen op en zingen liederen uit de opera. Bijvoorbeeld tijdens festiviteiten in het Noorderpark, de jaarvergadering van de huurdersvereniging, voor ouderen in buurthuis 't Anker, of zomaar bij een tuinfeest van een buurtgenoot. 'Er zijn verborgen talenten naar boven gekomen', aldus René. 'Floradorpers die alleen maar Hazes zongen, zingen nu opera en zijn inmiddels lid geworden van een koor.'

Meer buurten in Noord lopen warm voor een volksopera. René is momenteel bezig met een opera voor Tuindorp-Oostzaan. Ook Barbara heeft de smaak te pakken. 'Ik wil dezelfde opera volgend jaar opnieuw opvoeren in Floradorp. Daarom ga ik Shell en andere bedrijven benaderen of zij ons willen sponsoren.'

Kosten	Totaal: € 55.500. Waarvan de belangrijkste sponsoren: ■ Budget bewonersinitiatieven: € 12.500 ■ Ymere: € 12.500 ■ Amsterdams Fonds voor de Kunst: € 5.000 ■ Oranjefonds: € 4.000 ■ Rabobank Coöperatiefonds: € 3.500 ■ Steunfonds Jongerenwerk bja/cow: € 3.000 ■ Stadsdeel Noord, afd. Kunst en Cultuur: € 3.500 ■ Het Amsterdamsche Fonds: € 3.000 ■ Crowdfunding via website voordekunst.nl: € 3.393,50 ■ Rotary Amsterdam Noord: € 500 ■ Rest: sponsoren
Bereik	90 actieve deelnemers (koor, solisten, figuranten, vrijwilligers etc.) 2.400 bezoekers: buurtbewoners, inwoners van Noord en daarbuiten, vrienden, familie van de cast van de opera
Looptijd	Van april 2011 tot juni 2012
Doel	Met opera de bewoners aan elkaar verbinden en trots maken op hun buurt.
Effect	Bewoners hebben meer contact met elkaar en het negatieve imago van Floradorp wordt bestreden. Floradorpers kijken met een andere blik naar buiten en mensen van buiten kijken anders naar Floradorpers.

Oost

Buurten

Indische Buurt, Transvaalbuurt

Samenwerkende partijen

De bewoners, Stadsdeel Oost, Timorplein Community, Stichting Indische Buurt in Bloei, Makassarplein Community, De Meevaart Community, Zakelijk ondersteuningsnetwerk Indische buurt, Stichting Doetank, Dynamo, Eigen Haard, de Alliantie, Rochdale, Stadgenoot, Ymere, ondernemers, politie Amsterdam Amstelland, basisscholen, Montessori College Oost, UWV Werkbedrijf, Albert Heijn, DWI.

Resultaten bewonersinitiatieven

In de rapportage van 2011 meldden we dat het aantal ingediende initiatieven in de Transvaalbuurt lager was dan voorgaande jaren. Dat is deze rapportageperiode onveranderd gebleven. Volgens de participatiemakelaar komt dat door de omvangrijke en duurzame projecten die de laatste jaren zijn gestart. Er zijn veel bewoners betrokken en actief bij deze projecten.

Het afgelopen jaar is geprobeerd om ook mensen aan te spreken die wat minder geneigd zijn zich voor lange tijd te committeren maar wel actief wil worden. Op 19 november 2011 organiseerden actieve bewoners, kunstenaars en woningcorporaties de Tour de Transvaal. Zij namen geïnteresseerde bewoners mee langs inspirerende projecten en gaven hen een kijkje achter de schermen in de wereld van bewonersinitiatieven. Om zoveel mogelijk bekendheid te geven aan het bestaan van de bewonersbudgetten is er meer gebruik gemaakt van sociale media. De vergaderdata voor de Commissie Bewonersbudgetten zijn aangekondigd via Facebook en Twitter. Hierdoor zijn niet merkbaar meer nieuwe initiatieven binnengekomen. Wel gebruiken bewoners Facebook en Twitter vooral om hun initiatief onder de aandacht te brengen, mensen te werven en foto's van de activiteiten te laten zien. Daarmee zou sociale media in de verantwoording van initiatieven een rol kunnen gaan spelen.

Dit jaar zijn er veertig initiatieven ingediend waarvan er dertig zijn gehonoreerd. Het geld voor 2011 is

nog niet helemaal besteed en ook van voorgaande jaren is nog budget over. De buurtagenda die Transvaal in 2011 heeft vastgesteld, is dit jaar toegepast met extra prioriteit voor jeugd en veiligheid. De bewonerscommissie die de initiatieven beoordeelt, kijkt niet alleen of de buurt er beter van wordt en of ze toegankelijk zijn voor iedereen, maar ook naar de variatie in onderwerpen.

In de Indische Buurt is het bewonersbudget van het rijk over 2011 en de voorgaande jaren wel volledig toegekend. Sinds de start van de wijkaanpakbudgetten voor bewonersinitiatieven zijn 180 initiatieven opgezet. De initiatiefnemers zijn bewoners en kleine organisaties. Veel van de bestaande initiatieven gaan door omdat er verschillende nieuwe financieringsstromen zijn gevonden. Grote projecten boven de 10.000 euro die al een paar jaar draaien (waaronder Studio 52nd, Schaakschool Indische Buurt en Kids van Oost) kunnen verder dankzij extra stadsdeelbudget dat is vrijgekomen uit de verkoop van maatschappelijk vastgoed.

Voor 2012 hebben De Alliantie, Eigen Haard, Ymere en het stadsdeel gezamenlijk een budget van 100.000 euro vrijgemaakt voor nieuwe bewonersinitiatieven (zie de werkwijze). De presentatie van initiatieven tot 5.000 euro was op 23 juni tijdens het Samen Indische Buurtfestival. Er zijn veertig nieuwe initiatieven ingediend en daarvan zijn er twintig gehonoreerd. Bestaande initiatiefnemers kunnen ook aanspraak maken op het corporatiebudget. Voor

hun (nieuwe) initiatieven geldt geen maximum van 5.000 euro. Zij kunnen het hele jaar door een plan indienen. Het projectteam Indische Buurt is nog bezig met het beoordelen van de plannen. Daarnaast zijn er dit jaar ook initiatieven uit andere middelen gefinancierd. Zoals het buurtbudget voor eenmalige activiteiten met een maximum van 1.500 euro. Soms komen initiatiefnemers in aanmerking voor financiering uit het reguliere beleid van het stadsdeel.

Wat opvalt, is dat nieuwe bewonersinitiatieven vaak afkomstig zijn van vrouwen en vrouwennetwerken. Zij willen veelal iets organiseren op ambachtelijk gebied, zoals creatieve activiteiten (werken met textiel, keramiek) en koken voor geïsoleerde ouderen of dak- en thuislozen. De thema's waarmee zij zich bezighouden zijn onder andere kwetsbare huishoudens, de bestrijding van armoede, empowerment en groen. Groen kent een opvallende toename.

Werkwijze

De werkwijze in de Transvaalbuurt verschilt van die in de Indische Buurt. Beide buurten hebben hun eigen werkwijze dit jaar naar tevredenheid voortgezet. In de Transvaalbuurt konden bewoners het hele jaar door initiatieven indienen. Een commissie van acht tot tien bewoners komt zes keer per jaar bijeen om de aanvragen te beoordelen. De commissie heeft een vaste kern, maar door zwangerschap of verhuizing vallen er soms mensen af en komen er nieuwe bij. Waar de commissie voornamelijk bestond uit autochtone Nederlanders, vormen de leden inmiddels een goede afspiegeling van de bevolkingssamenstelling in de wijk.

De commissie handelt aanvragen tot duizend euro onderling af per mail. Initiatieven boven de duizend euro worden tijdens de bijeenkomst behandeld. De afhandeling per mail komt relatief weinig voor omdat het bij bewonersbudgetten over het algemeen gaat over aanvragen boven de duizend euro. Bewoners met aanvragen onder de duizend euro weten doorgaans dat hiervoor het reguliere buurtbudget van het stadsdeel is bedoeld.

In de Indische Buurt hebben De Alliantie, Eigen Haard, Ymere en het stadsdeel zoals eerder vermeld samen 100.000 euro beschikbaar gesteld voor bewonersinitiatieven. Per partij 25.000 euro. Zij hebben gezamenlijk de spelregels opgesteld. Dat betekent dat 50.000 euro beschikbaar is voor compleet nieuwe initiatieven. Een initiatief uit deze categorie krijgt maximaal 5.000 euro. Hierbij mogen geen coördinatiekosten in rekening worden gebracht. De initiatieven in deze categorie zijn gepresenteerd tijdens het

Samen Indische Buurtfestival waar alle festivalbezoekers konden stemmen. Er zijn ruim 800 stemmen uitgebracht. Na het advies van de denktank sociale cohesie werden twintig initiatieven gehonoreerd. In deze denktank zaten dit jaar voor het eerst niet alleen bewoners maar ook participatiemedewerkers van de corporaties en de participatiemakelaar van het stadsdeel.

Het overige deel van de 50.000 euro is bedoeld voor (nieuwe) projecten van bestaande initiatiefnemers. Deze categorie kent geen maximum van 5.000 euro en coördinatiekosten mogen hier wel in rekening worden gebracht. Bestaande initiatiefnemers kunnen het hele jaar door een plan indienen voor (nieuwe) initiatieven. Het projectteam Indische Buurt (bestaande uit de gebiedsmanagers van corporaties en het stadsdeel) beslist over de aanvragen. Deze procedure is bij het ter perse gaan van deze rapportage nog bezig.

Een greep uit de bewonersinitiatieven

■ Een Berlagemuseum in Transvaal

Drie bewoners organiseren bijeenkomsten, lezingen en excursies over de architect Berlage om te onderzoeken of Berlage leeft onder de bewoners en een Berlage Museum gerealiseerd kan worden. Hun bevindingen verwerken ze in een haalbaarheidsstudie dat in het najaar van 2012 wordt gepresenteerd aan het stadsdeel.

■ Kinderclub De Blauwe Kameel

Kinderkunstclub de Blauwe Kameel is voor en door kinderen van 7 tot 12 jaar en voor hun ouders, vrienden en andere familieleden. In de ateliers aan de Tugelaweg 85 kunnen de kinderen en ouders op een vrije manier ontspannen. Kinderen mogen hun eigen spullen meenemen, maar ze kunnen ook de al aanwezige spullen gebruiken zoals spelletjes, boeken, tijdschriften en knutselattributen. Twee keer per maand neemt een ervaren begeleider de kinderen (en ouders) mee voor een oriënterende rondleiding bij diverse organisaties, zoals het ziekenhuis, het politiebureau en winkels in de buurt. Ook culturele instellingen zoals het Rembrandthuis, het stadsdeel en de kunstuitlen worden bezocht. Zo maken de kinderen op een leuke manier kennis met economie en maatschappij.

■ Doetank

De Doetank is een non-profitorganisatie van jonge academici. Zij hebben onderzoek gedaan naar het spelgedrag van ouderen in de Indische Buurt. Hoe spelen zij gezelschapsspelletjes, met wie en op

welke plekken in de buurt? Ze ontdekten dat mensen elkaar nog steeds binnen hun eigen (etnische) cultuur opzoeken. Daarom hebben zij een spelmiddag georganiseerd in de tuin van de Meevaart. Ruim veertig jongeren en ouderen met verschillende achtergronden speelden samen Tricktrack, Ganzenbord of Mens-erger-je-niet. Ook heeft de Doetank een intercultureel kaartspel ontworpen zodat Nederlandse, Marokkaanse, Turkse en Surinaamse bewoners met elkaar spelletjes kunnen doen.

■ Streetsmart Cultuur Workshops

Streetsmart is een vrijwilligersorganisatie in de Indische Buurt opgericht door drie jongerencoaches. Samen met buurtkunstenaars organiseren zij cultuur workshops voor jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Van muziek, dans en theater, tot graffiti, fotografie, film en grafisch ontwerpen. Streetsmart is een platform voor alle creatieve ideeën en helpt deze uit te werken en te organiseren. Waar mogelijk worden de nodige partners uit de buurt betrokken. Dat stimuleert ontmoeting. De georganiseerde exposities en voorstellingen voor en door jongeren zijn hier een goed voorbeeld van. Op deze manier wordt nuttig gebruik gemaakt van elkaars talenten en worden de culturele kennis, identiteit en het verantwoordelijkheidsgevoel van moeilijk bereikbare jongeren versterkt.

Partnerschappen in de buurt

In de afgelopen jaren zijn netwerken opgebouwd en is op veel fronten samenwerking ontstaan. Professionele partijen schakelen steeds vaker de kennis en expertise van bewoners in om doelen te bereiken.

■ Tugelahuys

In Transvaal investeert Ymere tegelijkertijd met de aanpak van de Tugelawegblokken voor de komende vijf jaar in een nieuwe tijdelijke voorziening: het Tugelahuys op het spoorwegtalud naast de woonblokken. Het Tugelahuys wordt een voorziening voor en door bewoners, specifiek gericht op talentontwikkeling en ontplooiing van jongeren. In het project wordt samengewerkt met het Montessoricollege Oost. Daarnaast is een moestuin aangelegd waar bewoners kunnen tuinieren.

■ Majubaboom

'De Wond're Wereld van de Majubaboom' is een tegel- en mozaïekkunstwerk van 70m² in het trappenhuis van de Majubastraat 26-34 in de Transvaalbuurt. Het werk verhaalt over het ontstaan, de groei en het

leven in de MajubaBoom: een boom die over vier verdiepingen door het gebouw groeit. In opdracht van Stadgenoot heeft kunstenaar Noud Verhave (werkzaam in Tugela85) samen met de bewoners het trappenhuis volledig omgetoverd. Van een oninspirerende en op een aantal punten zelfs onveilige ruimte, naar een aangename ruimte die uitdaagt tot de verbeelding, maar ook bijdraagt aan de inzet van de bewoners om het schoon te houden.

■ Terras Transvaal

Jamie Oliver's 'Fifteen' stond tot oktober tien zaterdagen met een mobiel restaurant op het vernieuwde Krugerplein. Bewoners en voorbijgangers konden op het terras onder de vleugelnootbomen genieten van lunch en diner. Grandcafé Caf-Vino serveerde de drankjes. Bewoners, kunstenaars en ondernemers uit de Transvaalbuurt zorgden voor kleine optredens en activiteiten, zoals filmvoorstellingen, sport en spel en groenactiviteiten. Terras Transvaal is een initiatief van Ymere en Jamie Oliver's Fifteen on Wheels, die de talenten van mensen willen stimuleren.

■ Steun de buurt met een munt

De supermarkten van de Albert Heijn op het Krugerplein en de Linnaeusstraat steunden buurtinitiatieven in Transvaal en de Oosterparkbuurt. Klanten kregen tot 18 december 2011 bij elke tien euro aan boodschappen een buurtmunt van tien cent. De klant kon de munt doneren aan een buurtinitiatief. Albert Heijn heeft de buurtmunten omgezet in een geldbedrag. De initiatieven waren: OLVG Kinderafdeling, hardlopgroep Oosterpark en bewonersgroep WIJ van de wijk. WIJ van de wijk heeft met het geld van Albert Heijn een groot buurtfeest georganiseerd.

Wijkondernemingen en bewonerscommunities

■ Tugela85

Tugelaweg 85 is het adres van kunst- en cultuurgebouw Tugela85. Hier vinden ruim 15 verschillende creatieve bedrijfjes onderdak, zoals kunstenaars, theaternemers, ontwerpers en webbouwers. Tugela85 is ook een plek voor bewoners om elkaar te ontmoeten of bijvoorbeeld te vergaderen. Tevens zoeken ze steeds meer naar de samenwerking met andere partijen in de buurt zoals het stadsdeel, welzijnsorganisaties, corporaties en ondernemers.

Moving Arts Project (MAP) is gevestigd in Tugela85. Dit community arts collectief wil mensen 'bewegen en verbinden'. MAP werkt op het snijvlak van kunst, cultuur en het sociale domein. Zij initieert projecten waarbij de focus ligt op maatschappelijke onderwerpen en thema's.

Sinds 2010 werkt MAP met buurtbewoners aan theatervoorstellingen, dans, muziek en exposities in het project HEIM. HEIM is te zien in huiskamers, in hoeken en gaten van pleinen, straten en op andere geHEIMe plekken in de buurt. In 2012 werd in de HEIM-reeks ALICE in TRANSvaal opgevoerd. Met als thema: 'het perspectief dat je kiest om naar de wereld te kijken'. Bewoners bouwden mee aan decorstukken en toneelattributen en zongen of speelden mee in de voorstelling. Ook voerden zij andere klussen uit die bij het maken van een voorstelling komen kijken. Door middel van sponsoring, crowdfunding en ondersteuning van woningcorporaties en het stadsdeel financieren zij hun activiteiten.

■ Bewonerscommunities in de Indische Buurt

In de Indische Buurt zijn steeds meer bewonerscommunities actief. Naast de communities van het Makassarplein, Timorplein, De Meevaart, Ambonplein, Adasaka, de Jongeren Community en de Sedaka Community (in oprichting), is er sinds dit jaar een overkoepelend platform waarin al deze bewonersnetwerken samenkomen: de Indische Buurt Community. Dit platform maakt het wijkprogramma en heeft recent een concept Perspectievennota Indische Buurt Community 2013-2014 opgesteld. Hierin staan vier prioriteiten: lokale zorg voor kwetsbare mensen, bevordering lokale werkgelegenheid, gemeenschapsvorming en beheer en programmering van al het maatschappelijk vastgoed. Het platform pleit voor het zelf organiseren van een groot deel van het sociale domein. Onder andere

door het beheren en programmeren van buurtcentra zoals de Meevaart en op onderdelen in co-productie met de lokale overheid, welzijnsinstellingen en de woningcorporaties. Dit leidt tot besparingen, effectiever gebruik van maatschappelijk vastgoed en banen voor buurtbewoners. De werkgelegenheid is bijvoorbeeld te vinden in catering, het beheer, schoonmaak en beveiliging. Door opdrachten te geven aan bewoners en te investeren in bewonersbedrijven kan er worden bezuinigd en blijft arbeid en geld in de wijk. Zo is een aantal vrouwen uit een kookclub een cateringbedrijfje begonnen dat nu de catering verzorgt voor het Nederlands Philharmonisch Orkest. Sinds 2012 heeft dit orkest zijn thuisbasis in de Gerardus Majellakerk aan het Ambonplein.

Verder na 2012

De bewonersbudgetten hebben onmiskenbaar bijgedragen aan de leefbaarheid en de betrokkenheid van bewoners in de Transvaalbuurt en de Indische Buurt. Omdat deze budgetten bij de start in 2008 pas laat beschikbaar kwamen, loopt het uitgavenpatroon ongeveer een jaar achter in de Transvaalbuurt. Er is nog voldoende budget beschikbaar voor het aankomende jaar. Daarna zal er budget uit de reguliere stadsdeelbegroting komen en uit de bijdragen van corporaties. Dit budget wordt echter verdeeld over alle buurten in Oost en is dus niet alleen bedoeld voor deze wijkaanpakgebieden. Sinds dit jaar ligt de focus steeds meer op zelfredzaamheid van bewoners en het bieden van ruimte voor positieve impulsen vanuit de markt. Een be-

langrijke randvoorwaarde hiervoor is dat de opgebouwde samenwerking met bewoners, ondernemers en overige partners wordt onderhouden. In Transvaal komen corporaties, politie, stadsdeel en bewoners nog altijd maandelijks bij elkaar. Hierdoor is er een duurzame relatie ontstaan. In plaats van partijen buiten de buurt te benaderen, wordt de expertise van bewoners ingeschakeld bij projecten. En de desbetreffende bewoners leveren steeds meer kwaliteit.

In de Indische Buurt is zoveel energie losgemaakt, dat bewonersparticipatie ook na 2012 gestaag verder kan ontwikkelen. Mensen zijn inventief geworden en weten waar en bij wie ze kunnen aankloppen voor ondersteuning. Bewoners richten zich op de ontwikkeling van diverse verdienmodellen en halen hiermee geld naar de wijk toe. Bijvoorbeeld door contacten met sponsors en weldoeners op te zetten en deze te onderhouden.

Welke werkwijze er na het beëindigen van de bewonersbudgetten in de buurten zal worden gehanteerd is nog niet duidelijk. Het stadsdeel acht het zeer waarschijnlijk om door te gaan met 'burgerjury's' of een commissie bewonersbudgetten die initiatieven van bewoners beoordelen. Momenteel wordt er onderzocht wat het beste bij de buurten past.

Budget

Budgetten

	2008	2009	2010	2011+2012
Transvaalbuurt	98.538	136.120	136.120	121.324
Indische Buurt	130.358	179.792	179.792	160.249

Gemiddelde bedrag per initiatief

	2008-2009	2010	2011	jan-sept 2012
Transvaalbuurt	7.862	5.803	4.783	6.131
Indische Buurt	16.107	6.388	3.981	14.726 *

Aantal gehonoreerde initiatieven in rapportageperiode

	juli 2011 t/m september 2012
Transvaalbuurt	18
Indische Buurt	8

* In de Indische Buurt zijn in 2012 geen initiatieven meer toegekend in het kader van het Rijksbudget voor bewonersinitiatieven. Wel zijn in 2012 een aantal initiatieven in de monitor verwerkt die voorheen per abuis niet waren opgenomen. Daar komt het hierboven genoemde bedrag vandaan.

Huiswerk en klusjes in ruil voor voetbalcompetitie

Twee jaar geleden wilde Walid (18) met een paar vrienden uit de Transvaalbuurt meedoen met de voetbalcompetitie bij een van de clubs in Oost. Maar de jongens komen allemaal uit grote gezinnen waar niet altijd genoeg geld is voor de clubcontributie. 'Toch wilde ik het heel graag', vertelt Walid. Daarom is hij samen met wat vrienden gaan praten met Bilal Lamrani, tienerwerker bij Club Junior van Dynamo, om zelf een voetbalteam op te richten.

Met hulp van Bilal schreef Walid een voorstel voor een bewonersinitiatief. 'Ik zag wel wat in het idee', zegt Bilal. 'Maar ik vond ook dat de jongens iets terug moesten doen voor de buurt. Bijvoorbeeld flyeren voor buurtactiviteiten, meehelpen met het organiseren van festivals en helpen bij het serveren van hapjes en drankjes in Buurtcentrum Transvaal.'

Huiswerklessen

Een andere belangrijke voorwaarde voor het meespelen in de voetbalcompetitie, was het volgen van huiswerklessen bij Good4U. Voorafgaand aan de training hielpen twee studenten van de HvA de jongeren vrijwillig met hun huiswerk in BuurtOnline aan de Pretoriusstraat. Bilal: 'Ik heb contact met de scholen en de mentoren van deze jongeren. Elke vier maanden moesten de jongens mij hun rapportresultaten laten zien. Als het beter kon, sprak ik ze daarop aan met de kans dat ze een tijdje naar de bank moesten en niet mochten voetballen.'

Beloning

Walid moest even slikken toen hij hoorde over de verplichte huiswerklessen. 'In het begin vond ik het niet echt leuk. Maar ik wilde per sé voetballen. Toen ik merkte dat de studenten me met alles hielpen en het op school steeds beter ging, was ik er eigenlijk wel blij mee.'

Voor Mucahid (16) was de huiswerkbegeleiding een les in concentratie en stilzitten. Hij heeft adhd. 'Eigenlijk moet ik eerst voetballen om mijn energie kwijt te raken. Maar ja, voetbal na huiswerk was ook wel een beloning.' Bilal: 'Mucahid vergat af en toe de afspraken en dan moest hij op de bank beginnen. Pas als hij inzag waar hij tekortschoot, kreeg hij weer een kans om mee te doen.'

Respect

Het initiatief van de jongeren werd gehonoreerd voor twee jaar. Van april 2010 tot april 2012 vormden de jongens met zijn vijftien het eerste C-team bij Real Sranang, een Surinaamse voetbalclub in sportpark Middenmeer. Het team trainde twee keer in de week. Op zondag speelden ze competitie. 'Elke training begon met een samenspel', vertelt Walid, die door de jongens als coach en trainer was aangewezen. 'Vooral in het begin was dat goed om elkaar beter te leren kennen.'

Walid volgde een cursus recreatiesportleider om de jongens optimaal te kunnen begeleiden. Aanvankelijk vond hij die rol lastig. 'Ik ken ze en ben maar iets ouder dan zij. Dan is streng zijn, ze beoordelen en

aanspreken best wel moeilijk.' Maar Bilal hielp hem daarbij. 'Ze luisterden goed naar Walid omdat hij respect voor ze heeft en zij voor hem.'

Sportief gedrag op en buiten het veld

De jongens leerden om op het veld en daarbuiten sportief te zijn en scheidsrechterlijke beslissingen te accepteren. Bilal: 'Ze moesten elkaar bijvoorbeeld altijd een hand geven na een overtreding. De deal was ook dat de jongens zich op straat zouden gedragen.'

Hamza (16), tot aanvoerder benoemd omdat hij zich het meest volwassen en verantwoordelijk gedroeg, merkt dat alle teamleden nu wel twee keer nadenken voordat ze iets uitvreten op straat. 'Maar wij hingen sowieso al niet veel buiten. Andere jongeren die niet in ons team speelden, maar wel rottigheid uithaalden, probeerden we aan te spreken en te betrekken bij onze activiteiten. Wij wonen hier al ons hele leven. We kijken positief naar deze buurt.'

Cruijff Court

Zo hebben de jongeren zich hard gemaakt voor de komst van een Cruijff Court op het Joubertplein.

Hamza: 'Met meer vrienden zijn ze twee jaar geleden al de buurt ingegaan om handtekeningen te verzamelen. Samen met onze motivatiebrief hebben we die handtekeningenpetitie aan het stadsdeel aangeboden. Eind december van dit jaar komt het Cruijff Court er echt en dan gaan wij ervoor zorgen dat het schoon blijft. Wij staan altijd klaar voor de buurt.' De buurtbewoners kennen de jongeren inmiddels. 'We krijgen best veel complimenten', aldus Walid. 'Dan voel ik me wel gewaardeerd.'

Stabiele jongens

Volgens Bilal vonden de jongeren voetbal onder voorwaarden oprecht leuk. 'Ze zijn ook een keer kampioen geworden. AFC, een chique club buiten de buurt, heeft gevraagd of een aantal talenten bij hen wil komen voetballen. Mooier kan toch niet?'

Inmiddels voetballen de jongens bij verschillende andere voetbalclubs in de stad. Bilal heeft nog veel contact met ze. Hij ziet ze opgroeien als stabiele jonge mensen die alles over hebben voor hun sport. 'De huiswerkbegeleiding wordt nog steeds aangeboden. Sommige jongeren blijven komen voor de bijlessen omdat ze zien dat het helpt. Hun schoolprestaties zijn aanzienlijk verbeterd.'

Klussenbank

Ook verrichten veel jongens samen met andere jongeren nog regelmatig klusjes voor de buurt, want Dynamo heeft dit jaar de Klussenbank opgericht. Hier kunnen buurtbewoners en ondernemers hun klussen aanmelden die de jongeren uitvoeren. Van grofvuil aan de weg zetten, tot auto's wassen en onkruid wieden. De jongeren verdienen Kluspunten. 'Hiermee kunnen zij zelf een gezamenlijke activiteit uitzoeken', besluit Bilal. 'Bijvoorbeeld zwemmen in het Tikibad of naar een wedstrijd van Ajax. De tieners leren ervan en de buurt geniet mee.'

Kosten	€ 9000 voor de duur van twee jaar
Bereik	Vijftien jongeren die op hun beurt weer invloed hebben op hun broertjes en zusjes en leeftijdgenoten uit de buurt
Looptijd	Van april 2010 tot april 2012
Doel	Voetballen in ruil voor activiteiten in de buurt, zoals meehelpen met het organiseren van festivals, flyereren, etc.
Effect	De jongeren ontwikkelen hun sportieve talenten en hun schoolprestaties, maar zetten hun energie ook positief in voor de buurt. Zij leren samenspeelen en samen werken waardoor het bekende en gewaardeerde gezichten worden in de buurt. Zij zijn zo ook weer een voorbeeld voor leeftijdgenoten op straat

West

Buurtten

De Baarsjes: Chassébuurt, Mercatorbuurt, Does Tromp en Geuzenbuurt, Jan Maijenbuurt.
Bos en Lommer: Robert Scottbuurt, Gulden Winckelbuurt, Erasmusparkbuurt, Gibraltarbuurt, Kolenkitbuurt, Landlustbuurt

Samenwerkende partijen

De bewoners, ABC West, Combiwel, Stichting Buurtparticipatie, Stadsdeel West, Ymere, Eigen Haard, De Key, Rochdale, Stadgenoot, Far West, Stichting Akros, Stichting OE, Impuls, Cordaan, Amsterdams Steunpunt Wonen (ASW), BOOT, (cultureel) ondernemers en vrijwilligersorganisaties.

Resultaten bewonersinitiatieven

Tussen juli 2011 en augustus 2012 zijn in de Baarsjes 71 initiatieven geheel of deels goedgekeurd. Vijftien initiatieven zijn afgewezen. Door de overgang van Stichting Dock naar ABC heeft men de bewonersinitiatieven in het eerste kwartaal van 2012 minder kunnen promoten in de buurt. Wel is op 26 januari een inspiratieavond over bewonersinitiatieven georganiseerd in het Sieraad. Bewoners presenteerden hun al uitgevoerde initiatieven en gaven andere bewoners tips voor het bedenken en opzetten van nieuwe activiteiten voor 2012. Tijdens deze avond konden ze netwerken en zich laten adviseren door bewoners die al ideeën hadden uitgevoerd. Er zijn nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan. Naar aanleiding van deze bijeenkomst zijn ongeveer twintig nieuwe initiatieven ingediend. Deze zijn voorgelegd aan de regiegroepen en het inspiratieteam waarna de meeste zijn goedgekeurd. Dat gebeurde aan de hand van criteria van de agenda voor de buurt.

Op basis van het aanbod hebben de regiegroepen samen met het stadsdeel een activiteitenladder Bewonersinitiatieven 2012 uitgebracht: een kalender van april tot december 2012. Hierop staan alle initiatieven in de buurt met een korte beschrijving en waar en wanneer ze plaatsvinden. De kalender is huis aan huis verspreid. Ook heeft ABC een Facebookpagina bewonersinitiatieven aangemaakt waarop alle activiteiten te volgen zijn. Veel al actieve bewoners hebben dit jaar opnieuw een aanvraag ingediend. Hetzij voor een nieuw initiatief, hetzij voor het voortzetten van een bestaande activiteit. Bewoners die hun initiatieven willen verduurzamen, krijgen het advies te zoeken naar andere geldstromen.

De vorige rapportage maakte melding dat de Does, Tromp en Geuzenbuurt achterliep met het indienen van initiatieven. Dit jaar bleek dat de bewoners daar niet minder actief zijn dan elders (gekeken naar het woonadres zijn er zelfs meer initiatiefnemers), maar dat hun initiatieven niet in die buurt worden uitgevoerd omdat er minder geschikte locaties zijn, zoals gebouwen en pleinen. De thematiek in de Baarsjes is heel divers. Veel initiatieven richten zich op empowerment (van voornamelijk vrouwen), op verbetering van de woonomgeving, groen en cultuur. Er zijn dit jaar vijf straatfeesten georganiseerd. Opvallend is dat daaruit veeg- en schoonmaakacties zijn voortgekomen.

Ook in Bos en Lommer zijn veel mensen bereid om initiatief te nemen. Tot het najaar van 2011 zijn er

180 initiatieven ingediend. Daarvan deden uiteindelijk 95 mee aan de verkiezingsronde van oktober 2011. Daarna waren de budgetten voor de meeste buurten volledig verdeeld. Deze initiatieven zijn inmiddels uitgevoerd of deels nog in uitvoering. Voor de Gulden Winckelbuurt en de Erasmusbuurt was echter nog ruim budget over om een tweede ronde te organiseren. Respectievelijk 34.000 euro en 11.000 euro. De verkiezingen hiervoor waren op 26 september 2012. Voorafgaand aan de verkiezingen in die twee buurten is er opnieuw een campagneperiode georganiseerd. Flyers met de oproep om initiatieven in te dienen zijn weer huis aan huis zijn verspreid.

Tijdens de verkiezingen zijn tien initiatieven in stemming gebracht in de Gulden Winckelbuurt. Daarvan zijn er vijf gehonoreerd. In de Erasmusbuurt zijn acht initiatieven in stemming gebracht waarvan er zeven zijn gehonoreerd.

In de Gulden Winckelbuurt hebben in deze tweede ronde 220 bewoners gestemd. In de Erasmusbuurt hebben 216 bewoners hun stem uitgebracht.

Ook hier leidden personele wisselingen door de overgang van Stichting Buurtparticipatie naar ABC tot minder promotie in deze buurten. De Erasmusbuurt kent meer kopers en jonge gezinnen. Sommige van hen hebben wel ideeën, maar willen die meestal niet zelf uitvoeren. En als ze geen trekker van het initiatief willen zijn, vallen ze af.

Ook in de bewonersinitiatieven van Bos en Lommer is vrouwenempowerment een terugkerend thema. Al is de invulling ervan dit jaar veranderd. Waar het eerder vooral conversatielessen en voorlichting over allerlei onderwerpen betrof, richten de initiatiefnemers zich nu meer op projecten die gaan over gezonde voeding en bewegen. Verder is er een toename in het aantal ouderennetwerken. In navolging van de Landlustbuurt organiseren andere buurten ook meer laagdrempelige activiteiten om ouderen uit hun isolement te halen.

Een greep uit de bewonersinitiatieven

■ Training 'zin in ondernemen' voor vrouwen

Een groep Afrikaanse vrouwen uit Het Wereldpand (centrum voor vluchtelingenorganisaties) en woonachtig in De Baarsjes, willen een training ondernemerschap zodat zij zelf een bescheiden inkomen kunnen verwerven. Het inspiratieteam heeft goedkeuring gegeven onder voorwaarde dat ook andere vrouwen(groepen) kunnen deelnemen. Daarom zijn zij in contact gebracht met andere initiatieven, zoals de deelnemers van Atelier De Mix, de vrouwen van de Krijtmolen en de vrouwen van Koken voor weinig.

Samen worden zij getraind en gaan de vrouwen spullen verkopen op de Mercatormarkt, een initiatief van winkelstraatvereniging Geef om de Jan Eef.

■ **Kippen in de Kolenkit**

Kinderen in de Kolenkitbuurt wonen vaak klein en hebben geen ruimte voor eigen huisdieren. Een bewoner die kippen verzorgt op een braakliggend terrein langs de A10, leert de buurtkinderen hoe je omgaat met dieren en wat hun verzorging inhoudt. De hokken zijn onlangs verbouwd. De eieren worden uitgedeeld aan buurtbewoners. Veel bewoners lopen speciaal langs om naar de kippen te kijken. De verzorger staat inmiddels bekend als de kippenhoeder, want hij loopt elke dag met zijn kippen een rondje door de buurt. De kippen vormen een bron van aanspraak voor hun verzorger en een positief gespreksonderwerp voor buurtbewoners.

■ **Bos en Lommer zingt Klassiek**

Een buurtbewoonster heeft het initiatief genomen om musici en zangkoren uit de buurt samen te laten optreden. Er is samengewerkt met de Augustana-kerk. Daar konden professionele koren en solisten, een Turks koor en amateurkoren samen oefenen. Het optreden in Podium Mozaïek op 6 juni was een succes. Tijdens deze muzikale bijeenkomst stonden ook de 400 jaar Turks Nederlandse betrekkingen centraal.

■ **Klein maar fijn in speeltuin de Krommert**

Buurtbewoonster en kunstenaar Nina Rave heeft samen met de vrijwilligers van de speeltuin een initiatief op touw gezet waarbij educatie, opknappen van de container en kunst samen gaan. In deze speeltuin hebben kinderen met een bioloog insecten gezocht en getekend, waarna er mallen van zijn gemaakt. De kinderen hebben hun eigen fantasie-insect op de container geschilderd onder leiding van Rave.

■ **Master Chef Junior**

Wie is de Master Chef Junior van de Van Brakelstraat? In mei en juni 2012 zijn er kooklessen georganiseerd voor een aantal kinderen in de Chassébuurt, waarbij ze leren over gezond en vegetarisch koken. Deze lessen werden met een wedstrijd afgesloten. Albert Heijn sponsorde de boodschappen.

■ **Club Classique**

Beroepstheatermakers en -musici uit de buurt organiseren op zondag Club Classique voor buurtbewoners in Club 8. Iedereen kan hier luisteren naar muziek, gedichten en verhalen en dansen. Alle kunstvormen komen samen in een thema. Met in-

breng van het publiek versmelten de kunstenaars het tot een levend kunstwerk. Voor de pilotfase was geld beschikbaar uit het budget bewonersinitiatieven. Nu draait Club Classique zelfstandig in samenwerking met ondernemers uit de buurt.

■ **Buurtmoestuin Landlust**

De buurtmoestuin in Landlust wordt steeds professioneler. Er zijn nu 25 tuinders uit de buurt en er zijn werkgroepen gevormd die zich richten op publiciteit, onderhoud of kinderactiviteiten. Er worden veel lezingen georganiseerd en men neemt deel aan landelijke netwerken van buurtmoestuinen.

■ **Basiscursus vertrouwenspersoon**

Een aantal buurtbewoners en actieve vrijwilligers verlenen mantelhulp aan andere bewoners. Er wordt vaak een beroep op hen gedaan. Om de juiste hulp te bieden willen deze bewoners effectiever leren luisteren en handelen maar ook leren om hun eigen grenzen af te bakenen. Met het budget bewonersinitiatieven hebben zij een professional ingehuurd voor een training. Inmiddels krijgen ze begeleiding uit het reguliere aanbod.

Werkwijze

De werkwijze die sinds mei 2011 in de Baarsjes wordt gehanteerd, bevalt goed. Alle initiatieven uit de vier buurten tot 3000 euro worden beoordeeld door het inspiratieteam bestaande uit acht bewoners, de participatiemakelaar van ABC en de buurtcoördinator. De initiatieven boven de 3000 euro worden beoordeeld tijdens buurtvergaderingen van bewoners en de regiegroepen (die zijn adviserend).

Veel initiatiefnemers vinden het inspiratieteam streng. Het inspiratieteam kijkt nadrukkelijk naar het motief van de initiatiefnemer en de interactie met bewoners. Ze wil uitsluiten dat de initiatiefnemer een ondernemer betreft of een particulier die het project uit eigen gewin opzet en daar op een slimme manier bewoners bij betreft. Het inspiratieteam heeft ook een maximum bedrag vastgesteld voor de vrijwilligersvergoeding.

In Bos en Lommer is de werkwijze in de vorm van een campagneperiode gevolgd door verkiezingen al jaren gangbaar. Deze bevalt goed. Net zoals voorgaande jaren is er in alle zes buurten een stemlokaal ingericht waar bewoners konden stemmen op initiatieven in hun eigen buurt. Daarnaast werd de mobiele stembus ingezet (op een bakfiets). Hiermee zijn alle drukke plekken in de buurt (scholen, supermarkten, speeltuinen, oudercentrum, markt) bezocht

om buurtbewoners ter plekke uit te nodigen mee te stemmen op het beste idee voor de buurt. Zij mogen drie voorkeursstemmen uitbrengen. Zo stemmen niet alleen op een initiatief dat hun eigen belang dient, maar ook dat van andere buurtbewoners. In 2011 is voor het eerst de categorie Bos en Lommer breed ingevoerd. Veel bewoners hebben minder op met de grenzen voor hun buurt maar willen graag iets doen voor heel Bos en Lommer. Er zijn veel bewoners bereikt omdat voor elk initiatief vijf medeondertekenaars zijn vereist. Omdat deze mensen zelf actief campagne voeren, komen ze in contact met andere buurtbewoners die hierdoor vaak ook weer geïnspireerd raken om een initiatief in te dienen. Ook de mensen die minder (taal)vaardig zijn, blijken met hulp toch in staat om hun ideeën te verwoorden en in te dienen. Hierdoor ontstaat een grote diversiteit in initiatiefnemers die een goede afspiegeling vormen van de bevolking van Bos en Lommer.

Partnerschappen in de buurt en wijkondernemingen

In West zijn veel dwarsverbanden ontstaan tussen bewoners, initiatiefnemers, kunstenaars, ondernemers en corporaties die gezamenlijk een boost geven aan bewonersactiviteiten, maar ook aan de buurt economie. Zij onderhouden voornamelijk contact met elkaar via sociale media.

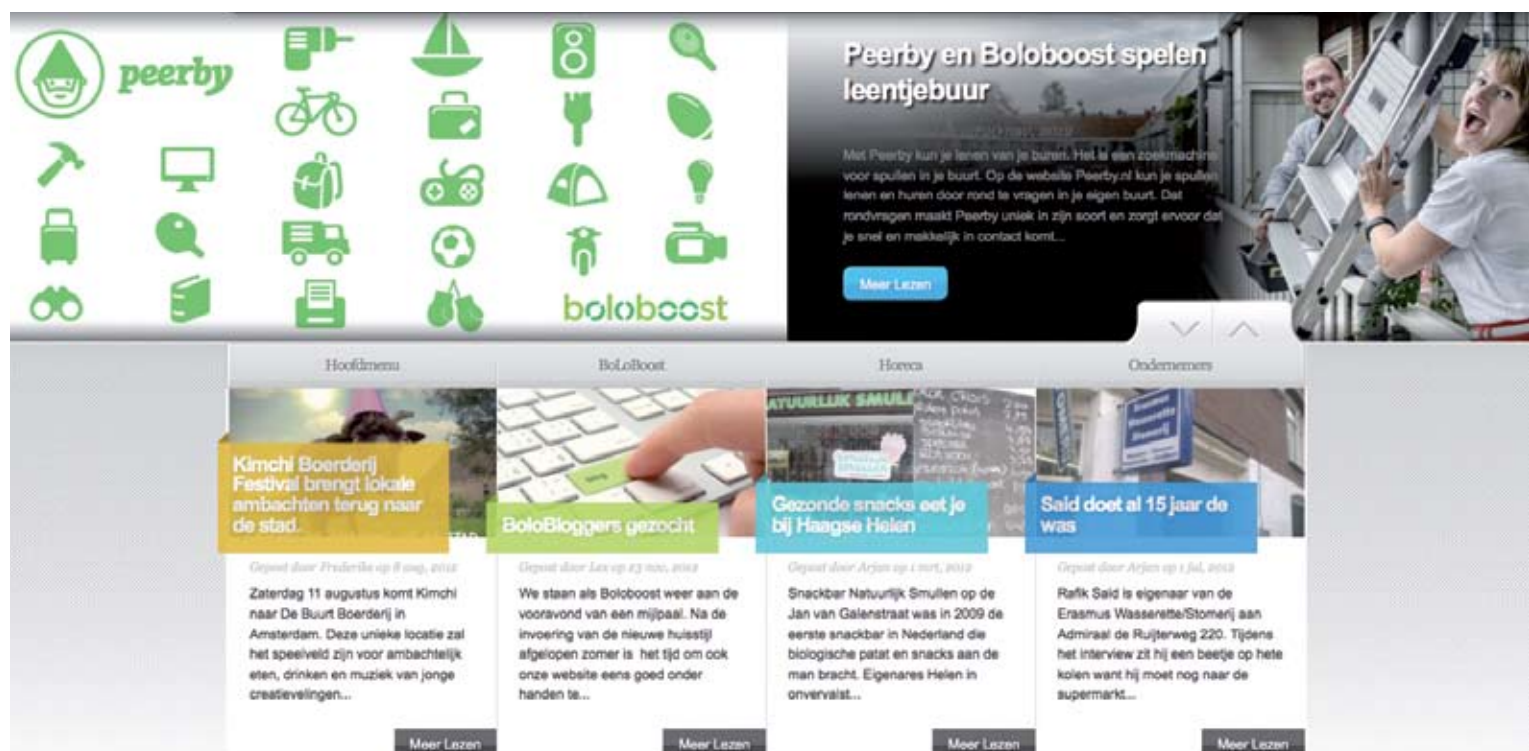
■ Boloboost

Boloboost is een bewonersinitiatief om het 'echte' Bos en Lommer (Bolo) te laten zien. Sinds 2011 wordt via sociale media een platform geboden aan

iedereen die Bos en Lommer een warm hart toedraagt. Wie goede ideeën heeft voor de buurt kan deze delen via de website van Boloboost, Facebook en Twitter. Door de kennis, ervaring en interesse van de volgers in te zetten, probeert Boloboost per 'project' de juiste mensen te mobiliseren om plannen te realiseren. Hiermee willen ze Bos en Lommer als wijk een positieve en kwalitatieve 'boost' geven om te wonen, te werken en te winkelen. In 2012 heeft Boloboost gewerkt aan de ontwikkeling van een sterker team, een 'nieuw jasje' en aan nieuwe en bestaande activiteiten, zoals de lancering van de Bolobol bij bakkerszaak BBrood aan de Bos en Lommerweg en het organiseren van een Boloboost Sportdag in het Erasmuspark met aansluitend een barbecue.

■ Behoeftes aan buurtruimten

In het kader van welzijn nieuwe stijl wordt er meer bezuinigd op stenen (accommodaties) dan op mensen (personeel). Toch willen bewoners graag een buurtruimte tot hun beschikking hebben. In toenemende mate proberen bewoners daarvoor middelen uit de Wijkaanpak aan te wenden (Gulden Winkelbuurt) of op andere manieren te werken aan het opnieuw realiseren van een ruimte. Waar de ontmoeting op zichzelf niet meer wordt gesubsidieerd, blijken bewoners er wel behoefte aan te hebben. Ontmoeting is bij uitstek de voedingsbodem waaruit andere initiatieven ontstaan. Om samen de schouders ergens onder te zetten, moet je elkaar wel eerst gevonden hebben.

■ Geef om de Jan Eef

Het bewonersinitiatief Geef om de Jan Eef is uitgegroeid tot een winkelstraatvereniging met een eigen website en een online magazine. De vereniging bedenkt acties, evenementen en bijeenkomsten om de Jan Evertsenstraat en de buurt nog bruisender en levendiger te maken. Zo organiseren ze nu ook als marktmeester maandelijks een markt op het Mercatorplein waar groentestallen, de bakker, maar ook kunstenaars, creatievelingen en buurtinitiatieven hun waar en activiteiten mogen aanbieden. Vanwege het Mercatorjaar zijn bewonersinitiatieven, muzikanten en een verhalenverteller uitgenodigd en aan elkaar gekoppeld. Ook is een speurtocht uitgezet. Alle activiteiten en evenementen zijn erop gericht om ondernemers in de straat te steunen, bewoners hier boodschappen te laten doen en het positieve nieuws uit deze straat en de omliggende buurten te delen. De activiteiten van Geef om de Jan Eef zijn ook te volgen op Facebook.

■ Atelier De Mix

Winkelstraatvereniging Jan Eef is bezig om leeggekomen winkelpanden in de Jan Evertsenstraat te vullen met tijdelijke projecten voor huisbewaring, leerontwikkeling of voor een bedrijf dat een wensperiode behoeft. Zoals atelier De Mix: bewoners die voorheen via DWI maar nu geheel vrijwillig een dagbesteding nodig hebben of iets willen leren, maken hier allerlei producten zoals huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en cadeauartikelen. Die verkopen ze ook. Uit de opbrengst schaffen ze benodigd-

heden en gebruiksmateriaal aan. Daarmee zijn ze bijna kostendekkend. Ook is er een idee om in een leegstaand winkelpand een buurtkeuken te ontwikkelen, tweedehands kleding op te waarderen en uit te delen of te verkopen.

■ De Tuin van Jan

Atelier de Mix heeft opdracht gekregen om de tuinbanken in de Tuin van Jan te versieren met mozaïek. De Tuin van Jan is een stadsoase in de vorm van een paradijstuin die gerealiseerd wordt op een braakliggend binnenterrein ($\pm 1600 \text{ m}^2$) aan het Jan Majenplein. Een paradijstuin kenmerkt zich door geometrische (bloem)patronen. De beplanting is zo gekozen dat er ieder seizoen wat bloeit en groeit. Buurtbewoners ontwikkelen en beheren de tuin met geld uit het bewonersbudget. In samenwerking met De Key wordt de tuin op gezette tijden opengesteld voor publiek. De Tuin van Jan werkt samen met andere tuinen in Amsterdam West op het gebied van natuureducatie, beheer en kennisuitwisseling. Deze samenwerking zal worden uitgebreid tot een groennetwerk van stadstuinen, parken en openbare groenvoorzieningen in Amsterdam West.

Verder na 2012

Stadsdeel West stelt sinds 2011 een buurtbudget beschikbaar van een miljoen euro verdeeld over alle 22 buurten (ook niet wijkaanpakbuurten). De verdeling gebeurt mede op basis van het inwonertal. Elke regiegroep adviseert over de besteding van het buurtbudget aan de hand van de agenda van de

buurt waarin de prioriteiten zijn vastgesteld. Minimaal twintig procent van dat geld is ook bedoeld voor bewonersinitiatieven. Over de besteding van dit bewonersinitiatievenbudget beslist het inspiratieteam.

Bos en Lommer wil op basis van de jarenlange ervaring met de wijkaanpak blijven inzetten op de participatie van bewoners en zoekt daarbij samen met bewoners en partners naar vormen waarbij het zelforganiserend en zelfondernemend vermogen van bewoners wordt versterkt.

Voor de Baarsjes (inclusief de Postjesbuurt) blijft na 2012 vanuit stadsdeelmiddelen jaarlijks 50.000 euro beschikbaar voor bewonersinitiatieven. Daarmee wordt voortgebouwd op de werkwijze die tijdens de wijkaanpak is ontwikkeld. De nog resterende wijkaanpakmiddelen uit eerdere jaren worden ingezet voor de doorontwikkeling van bewonersinitiatieven richting wijkondernemingen en trusts. Op deze manier wordt meer aandacht besteed aan het duurzaam maken van de initiatieven en het versterken van de onderlinge samenhang. Momenteel spreekt het stadsdeel met initiatiefnemers die voorlopers zijn op het gebied van wijkondernemingen over de vorm waarin dit het beste kan gebeuren.

Budget

Budgetten

	2008	2009	2010	2011+2012
Baarsjes	287.040	396.562	396.562	353.458
Bos en Lommer	316.066	436.410	436.410	388.974

Gemiddelde bedrag per initiatief

	2008-2009	2010	jan-sept 2012
Baarsjes	2.314	5.850	1.847
Bos en Lommer	6.796	4.844	6.014

Aantal gehonoreerde initiatieven in rapportageperiode

	juli 2011 t/m juni 2012
Baarsjes	90
Bos en Lommer	93

Operatie Periscoop

In de afgelopen twee jaar kwamen kinderen uit Bos en Lommer wekelijks bij elkaar voor Operatie Periscoop: een serie creatieve workshops waarbij ze vrijuit konden nadenken en fantaseren over hun eigen woonomgeving. De kinderen ontdekten hun eigen bijdrage aan de leefbaarheid in de buurt.

Hoe kijken kinderen naar de buurt en wat kunnen we van ze leren? In Operatie Periscoop editie 1 en 2 stonden hun interpretatie van de leefomgeving, kijken, luisteren en het stimuleren van hun eigen mening centraal. Initiatiefnemer Margreet van der Vlies is architect en woont en werkt zeven jaar in de Erasmusbuurt. 'Mijn doel is om de kinderen meer empowerment te geven en ze meer met de buurt te verbinden', vertelt ze. 'Ik hoop dat ze goed voor hun buurt gaan zorgen en andere kinderen aanspreken als er bijvoorbeeld rommel wordt gemaakt op straat.'

Gastdocent

Met een financiële bijdrage uit het bewonersbudget en steun van Stichting Buurtparticipatie (nu ABC West), begeleidde Margreet in de periode 2010 tot 2012 twee keer een serie workshops. De eerste was in de Erasmusbuurt. Vier maanden lang kwamen twaalf kinderen van zeven tot en met twaalf jaar wekelijks voor drie uur naar de buurthuiskamer in het Wachterliedplantsoen. Daarvoor had Margreet geflyerd op schoolpleinen, speeltuinen en sportclubs. Elke week kwam er

een gastdocent uit haar netwerk met de kinderen werken, waaronder een sociaal geograaf, een cultureel antropoloog en een stedenbouwkundige, maar ook architecten, schrijvers en (beeldend) kunstenaars. 'Allemaal professionals die iets met ruimtelijkheid of maatschappelijke vraagstukken doen', aldus Margreet. 'Zo kwamen de kinderen in contact met verschillende beroepen en werd hun blikveld verruimd.'

Van de gebaande paden af

Margreet is gefascineerd door het effect van architectuur op een wijk. 'Kinderen kunnen al spelenderwijs diepgaande analyses maken van hun directe omgeving', stelt ze. 'Die wilde ik met deze creatieve workshops naar boven halen. Waar volwassenen vaak rechtstreeks via gebaande wegen van huis naar de supermarkt gaan, beleven kinderen in hun fantasie een heel avontuur op de route er naartoe. Voor beleidsmakers op ruimtelijk niveau is het een uitgelezen kans om van deze kinderen te leren hoe zij de buurt gebruiken en beleven.'

Verkennen

Voor elke sessie besprak Margreet het thema met de gastdocent en met welke kunstinterventies en creatieve technieken de kinderen het onderwerp konden benaderen. Hoe klinkt de buurt? Wat is het uitzicht vanuit je huis? Hoe maken we het Erasmuspark nog leuker? Welke dingen vallen op als je van school naar huis loopt? Hoe zou je de grauwe Tijn Uilenspiegelstraat een flinke oppepper geven? En welke gebouwen en functies zijn er nodig in jouw stad? Dergelijke vragen verkenden de kinderen door het maken van kunstobjecten: van kartonnen kijkdozen, mindmaps, routekaarten en tekeningen tot interviews met buurtbewoners, het ontwerpen van buttons en het maken van een muurschildering.

Bonen

Zo ging een kunstenares met de kinderen de straat op om à la Kleinduimpje de buurten aan elkaar te verbinden met een bonenspoor. Bij de toko hadden ze zakken vol gekleurde bonen gehaald. Margreet: 'Onderweg maakten de kinderen prachtige patronen. Veel buurtkinderen sloten zich spontaan bij ons aan. Toen we het spoor terugvolgden, zagen ze tot hun schrik dat de meeste bonen waren weggevaagd door de wind of opgegeten door vogels. We legden uit dat het, net als bij een Mandala tekening van Tibetaanse Monniken, niet gaat om het resultaat, maar om het genieten van het creëren. Dat vonden de kinderen een mooie

gedachte. Ik ben ervan overtuigd dat die plekken in de buurt nu zijn verankerd in hun fantasie en dat die een andere betekenis hebben gekregen.'

Operatie Periscoop deel 2

Beide serie workshops zijn afgesloten met een tentoonstelling. In juni 2010 zijn de creaties van Operatie Periscoop 1 geëxposeerd in de openbare bibliotheek van Bos en Lommer. Ook heeft Margreet een speciaal boekje samengesteld met de resultaten en ervaringen van de kinderen in tekst en beeld. Vanwege het succes en op veler verzoek diende Margreet in 2011 Operatie Periscoop opnieuw in als bewonersinitiatief. Dit keer voor twintig kinderen uit meerdere buurten: Gulden Winckel, Kolenkit, Gibraltar en de Erasmusbuurt. 'Ik wilde meer kinderen bereiken omdat zij hun positieve ervaringen weer uitwisselen met andere buurtkinderen', aldus Margreet. In de tweede editie was er een grotere rol voor de ouders. Een aantal moeders wierp zich op als begeleider of was gastdocent. Anderen hebben meegeholpen met de productie van de tentoonstelling De museumparkkamers ter afsluiting van Operatie Periscoop 2.

The Best of the West

Voor die tentoonstelling in juni 2012 hebben de kinderen diverse ontwerpen gemaakt. Bijvoorbeeld voor een leuke plek om spelletjes te doen. Van die ontwerpen zijn foto's genomen. Deze zijn uitvergroot en opgehangen in houten bouwwerken met de namen Kolenkitkamer, Giblartkamer en Erasmuskamer. De bouwwerken zijn gemaakt door de ouders, buurtbewoners en de kinderen zelf. In overleg met de parkbeheerder kozen de kinderen het Erasmuspark als beste plek voor de tentoonstelling van hun kamers. De Kolenkitkamer kreeg een eervolle vermelding van The best of the West, een prijs van Ymere voor kindertalentontwikkeling en sociale betrokkenheid.

Inmiddels hebben de museumparkkamers een reizend karakter gekregen. Van het Erasmuspark gingen ze deze zomer naar het NDSM-terrein en cultuurpark Westergasfabriek. Vanaf december 2012 zijn ze te zien in het stadsdeelkantoor van Amsterdam West.

Op verzoek van Stadsdeel Noord heeft Margreet Operatie Periscoop recent georganiseerd in de Van der Pekbuurt. Ook heeft Eigen Haard haar gevraagd om een workshop huisinrichting te verzorgen voor vrouwen uit de Kolenkit: hoe kun je je huis praktischer inrichten zodat je de ruimte optimaal benut?

Voor Margreet waren de twee edities van Operatie Periscope een succes. 'Ik kom dagelijks nog veel kinderen tegen en met sommige moeders heb ik een goede band gekregen. Ook kennen meer mensen in onze buurt elkaar van naam en is er meer sociale controle. Het doet mij goed om te zien dat sommige kinderen echt uit hun schulp zijn gekropen.'

Kosten	Operatie Periscope 1: ■ Workshops (o.a. gastdocenten, materiaal) en (bouw) tentoonstelling: € 5.800 ■ Publicatie boekje 'Operatie Periscope': € 2.737 Operatie Periscope 2: ■ Workshops en tentoonstelling: € 11.000, waarvan € 3.000 van het Amsterdams Fonds voor de Kunsten voor de bouw van de museumparkkamers
Bereik	Operatie Periscope 1: 16 kinderen (waarvan 12 vaste kern) Operatie Periscope 2: 30 kinderen (waarvan 20 vaste kern) Deze kinderen hebben op hun beurt weer invloed op hun broertjes, zusjes en leeftijdgenoten uit de buurt. Daarnaast hebben moeders de kinderen mede begeleid en hebben ouders en buurtbewoners geholpen met de bouw van de tentoonstelling. Door het reizende karakter van de tentoonstelling, is het werk van de kinderen op meerder plekken door voorbijgangers gezien.
Looptijd	Operatie Periscope 1: van januari 2010 tot juni 2010 Operatie Periscope 2: van februari 2011 tot juni 2012
Doel	Empowerment van kinderen en hen meer met de buurt verbinden zodat ze op een andere manier naar hun omgeving kijken en meer zorg dragen voor hun buurt
Effect	De jongeren ontwikkelen hun creatieve talenten en worden mondiger. Zij delen hun positieve ervaringen met andere kinderen en zijn zo ook weer een voorbeeld voor leeftijdgenoten op straat. Het toenemende contact tussen buurtkinderen en hun ouders onderling zorgt voor meer verbinding en toenemende sociale controle.

Operatie Periscope heeft sinds oktober 2012 een eigen website: www.operatieperiscope.nl

Nieuw-West

Buurtten

Slotermeer (Noordoost en Zuidwest), Geuzenveld, Borrendammebuurt, Wildemanbuurt, Zuidwest Kwadrant, Reimerswaalbuurt, De Punt, Overtoomse Veld en Jacob Geelbuurt, Delflandpleinbuurt

Samenwerkende partijen

De bewoners, stadsdeel Nieuw-West, Eigen Haard, Ymere, Stadgenoot, De Alliantie, Rochdale, Amsterdam Steunpunt Wonen (ASW), Opbouwwerk Eigenwijks, Impuls, Broedplaats de Vlucht, Combiwel, Ondernemershuis, UWV, DWI en ondernemers.

Resultaten bewonersinitiatieven

In Slotervaart zijn in de periode juli 2011 tot en met september 2012 negentig initiatieven ingediend waarvan er 89 zijn gehonoreerd. In Geuzenveld en Slotermeer zijn in dezelfde periode 241 initiatieven ingediend waarvan er vier zijn afgewezen. Vijftien bewonersinitiatieven zijn gestopt om uiteenlopende redenen of omdat ze geen budget meer nodig hadden vanwege een andere manier van financiële ondersteuning. Er zijn dit jaar in Slotervaart meer initiatieven dan voorheen ingediend door bewoners in samenwerking met studenten, kunstenaars en andere creatievelingen. De invulling van braakliggende terreinen kreeg bijzondere aandacht in Slotervaart. Het jaarlijks terugkerende grote evenement Overtoomse Veld in Actie vond in 2012 niet plaats vanwege gebrek aan co-financiering door stadsdeel en corporaties.

In Geuzenveld en Slotermeer worden veelal activiteiten georganiseerd die aandacht hebben voor eenzaamheid onder ouderen, veilig spelen op straat, opvoedondersteuning en vrijetijdsbesteding van jongeren. Veel initiatieven kennen een creatief karakter en streven naar ontwikkelen en behouden van onderling contact. Initiatiefnemers wordt nog nadrukkelijker gevraagd zich in te zetten op de toegevoegde waarde voor de buurt. Daarom is er dit jaar meer gesproken over het nut en de noodzaak van een initiatief in relatie tot de thematiek in de buurt.

In Osdorp was het bewonersbudget in 2011 grotendeels al toegekend door het Amsterdams Steunpunt Wonen (ASW). Hier zijn in 2012 geen initiatieven meer opgehaald, maar stond de uitvoering en begeleiding van gehonoreerde initiatieven centraal. Voor kleine initiatieven onder de 500 euro konden bewoners nog wel een aanvraag indienen. In deze categorie zijn er deze rapportageperiode acht initiatieven ingediend voor een totaalbedrag van 3.600 euro. Het ASW kent deze budgetten toe volgens eerdere afspraken zonder deze voor te hoeven leggen in een bewonersbijeenkomst.

Bij de begeleiding van de initiatieven in Osdorp ligt het accent op sociaal ondernemerschap. Met het oog op minder middelen moeten de financiën slim en efficiënt worden ingezet. Onder het motto 'ideeën genereren geld en niet andersom', geven de participatieprofessionals van ASW bewoners tips en adviezen over het aangaan van partnerschappen en het genereren van eigen inkomsten zodat zij hun activiteiten kunnen verduurzamen.

Per 1 januari 2012 hebben alle negen wijken in Nieuw-West een Huis van de Wijk. Bewoners die een activiteit willen organiseren, kunnen hier gratis

gebruik maken van een ruimte. Initiatiefnemers die uitsluitend huurkosten hadden, hoeven om deze reden geen bewonersbudget meer aan te vragen. Waar mogelijk worden de initiatieven inhoudelijk afgestemd met de activiteiten die worden georganiseerd in de Huizen van de Wijk. Als het past, vindt de uitvoering ook daar plaats.

Een greep uit de bewonersinitiatieven

■ Fietsfabriek KraemerBike

Het initiatief van de Kraemerschool en een bewonersinitiatief dat vorig jaar uitmondde in Fietsfabriek KramerBike blijkt duurzaam. De plek waar tweedehands fietsen worden gerepareerd en verkocht door kinderen van de Kraemerschool, wordt sinds de zomervakantie van 2012 gerund door een 14-jarige scholier die te boek stond als probleemjongen. Ook bezorgde hij zijn burens regelmatig overlast door in de portiek van zijn wooncomplex te sleutelen aan fietsen en brommers. Toen hij door de huismeester van Stadgenoot werd gevraagd in de Fietsfabriek te helpen, ontpopte hij zich als een ware ondernemer. Onder toezicht van twee andere bewoners, de huismeester en de participatiemakelaar van ASW heeft hij de reparatieruimte opnieuw ingericht en nieuw materiaal aangeschaft. De jongen repareert na schooltijd en geniet daar zichtbaar van. Kinderen en andere buurtbewoners komen regelmatig bij hem kijken of meehelpen. Inmiddels draait hij een goede omzet waarvan hij nieuw materiaal kan kopen. De footjes die bewoners hem geven, mag hij houden. De kinderen van de Kraemerschool komen ook dit schooljaar weer voor het speciale lesprogramma Ondernemend leren.

■ Rommelmarkt in de Multibox

Een actieve bewoonster die jaren geleden al rommelmarkten organiseerde in de Multibox, wilde met de komst van het Huis van de Wijk de rommelmarkt nieuw leven inblazen. Daarom heeft ze contact gezocht met Eigenwijks. Nu komen er elke maand weer veel bewoners uit Geuzenveld en Slotermeer naar de rommelmarkt in de Multibox. Tegen een kleine vergoeding kan iedereen een tafel huren om zijn spullen te verkopen. Hierdoor wordt dit initiatief zonder kosten georganiseerd. Ook raakt het aan een prangend thema: rondkomen met een kleine beurs. De organisatie heeft weinig ondersteuning nodig en is erg zelfstandig.

■ Buikdansgroep

Vijftien vrouwen uit Geuzenveld hebben het initiatief genomen om wekelijks bij elkaar te komen voor buikdansen in het Huis van de Wijk PlusPunt. De vrouwen zijn van verschillende leeftijden en

achtergronden en vormen een sterke actieve groep die een brug slaat tussen verschillende culturen. Buikdansen is een laagdrempelige activiteit, goed voor lichaam en geest: het ontlaadt de dagelijkse stress en geeft de vrouwen meer zelfvertrouwen. De dames hebben tijdens een wijkbijeenkomst een demonstratie gegeven van hun activiteit, waarna zij door hun medebuurtbewoners budget kregen toegewezen. Mede dankzij de ervaringen met deze activiteit is een aantal dames actief geworden als vrijwilliger bij andere buurtactiviteiten.

Werkwijze

De werkwijze is niet veranderd in Nieuw-West. Eigenwijks is sinds 1 januari 2011 verantwoordelijk voor de financiële en administratieve afhandeling van het bewonersbudget in heel Nieuw-West. De begeleiding en ondersteuning in Geuzenveld, Slotermeer en Slotervaart wordt verzorgd door het opbouwwerk van Eigenwijks.

De initiatieven worden bij Eigenwijks ingediend. Sinds juli 2011 zijn er twee bewonersbijeenkomsten per wijk geweest waar de initiatieven boven de 2.500 euro zijn gepresenteerd. Alle bewoners die bij deze openbare bijeenkomst aanwezig waren, konden meebeslissen over de honorering of afwijzing van de initiatieven. Eigenwijks beslist volgens afspraak met bewoners over initiatieven tot 2.500 euro, mits passend binnen de door de bewoners zelf gestelde wijkcriteria. Opvallend was dat veel initiatiefnemers zorgden dat hun aanvragen onder de 2.500 euro bleven, zodat ze snel

konden starten zonder te hoeven wachten op goedkeuring van de bewoners.

ASW beheerde tot 1 januari 2012 het bewonersbudget voor Osdorp. Omdat het budget vorig jaar al is toegekend, heeft ASW in 2012 alleen nog de begeleiding en afrondende werkzaamheden gedaan tot 1 juli 2012.

Partnerschappen in de buurt

■ Bewonerscommissie Reimerswaalbuurt

Het ASW heeft dit jaar bewoners uit de Reimerswaalbuurt geholpen bij het oprichten van een bewonerscommissie. Door de stagnerende stedelijke vernieuwing nemen de sociale problemen in de buurt toe. De bewonerscommissie onderhandelt met Ymere en het stadsdeel over het verbeteren van de woonsituatie en de leefbaarheid in de buurt. De commissie komt binnenkort met een verbeterplan.

■ Wijkmarkt

In Geuzenveld, maar vooral in Slotermeer West en Slotermeer Oost blijkt dat er weinig animo is voor bijeenkomsten waar alleen gepraat wordt. De opbouwwerkers hebben er dit jaar voor gekozen om bewoners bij elkaar te brengen in de vorm van een Wijkmarkt. Het doel is om bewoners met verschillende participatiebehoeften te bereiken en hen vervolgens te motiveren om zich niet alleen passief te laten informeren, maar zelf een initiatief te ontwikkelen.

De eerste Wijkmarkt was in Slotermeer Oost. Op aangeven van verschillende groepen bewoners heeft Eigenwijks de vraag om in Slotermeer meer aan kunst en cultuur te doen, neergelegd bij de ondernemers en kunstenaars van Broedplaats de Vlucht. Deze ondernemers (grotendeels buurtbewoners van Slotermeer) hebben de Wijkmarkt met drie buurtbewoners vormgegeven. Op de Wijkmarkt werd de aanwezige kennis en ervaring in de buurt zichtbaar, evenals de mogelijkheden van samenwerking tussen bewoners en creatieve ondernemers. Er kwamen 400 bewoners op af en veel daarvan waren voor het eerst in de Vlucht. Tevens zijn er ruim tien goede ideeën opgehaald. De opbouwwerkers helpen de initiatiefnemers om hun ideeën verder te concretiseren. Daarnaast heeft de Wijkmarkt de ondernemers doen beseffen dat dit soort activiteiten voor hen belangrijk is om aansluiting te vinden bij de buurt.

De Wijkmarkten voor Slotermeer West en Geuzenveld zijn gekoppeld aan de opening van de Huizen van de Wijk. Actieve bewoners, buurtorganisaties, professionals, medewerkers van het Huis van de Wijk en wijkcoördinatoren kregen de ruimte om zichzelf en hun activiteiten of diensten te presenteren. Honderden mensen kwamen over de vloer bij de Multibox en het Pluspunt. Zij konden er terecht voor informatie-uitwisseling, het vinden van geschikt vrijwilligerswerk, aanmelden als deelnemer aan een activiteit en het indienen van eigen initiatieven en ideeën. De Wijkmarkten hebben het netwerk tussen bewoners en professionals verstevigd en bewoners

enthousiast gemaakt voor nieuwe initiatieven. De ingediende initiatieven en de opgedane contacten helpen de opbouwwerkers om in 2012 verder te bouwen aan een groter, actiever en duurzamer bewonersnetwerk.

Wijkondernemingen in ontwikkeling

■ Buurtpaleis in de oude Lucasschool:

In de voormalige basisschool aan de Notweg delen een aantal bewonersinitiatieven (ingediend in 2011 en daarvoor) sinds oktober 2012 een lokaal onder de naam Buurtpaleis. Initiatieven zoals de Buurtstudio, het Kunstatelier, de Pannenkoekenfabriek en Koken voor je burens maken hier gebruik van. Ook organiseert een bewoonster met regelmaat koffieochtenden, filmmiddagen en een bingo. Deze community in ontwikkeling genereert inkomsten uit kleine bijdragen van deelnemers en bewoners waardoor zij gezamenlijk de huur van het lokaal kunnen betalen en elkaar waar nodig financieel en organisatorisch kunnen steunen. Dit is noodzaak want zij krijgen geen geld meer uit het (reeds uitgeputte) bewonersbudget. Het idee is dat deze initiatieven gezamenlijk binnen een jaar zelfstandig draaien en zich ontwikkelen tot een kostendekkende wijkonderneming. Bewonersactiviteiten die geen eigen inkomsten hebben maar wel een aanwinst zijn voor de buurt, moeten hier ook onderdak kunnen krijgen en waar mogelijk ondersteund worden door de projecten die wel zelf inkomsten genereren. Ook maken de initiatiefnemers van de sportschool en van het naaiatelier gebruik van drie lokalen in de oude Lucasschool.

Deze initiatieven hebben zich inmiddels ontwikkeld tot zelfstandige wijkondernemingen.

■ Buurtbizz

ASW stimuleert de ondernemende bewoner. Dat gebeurt onder meer via het concept Buurtbizz: een manier van samenwerken met woningcorporaties, lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties die is gericht op het creëren van wijkondernemingen en communities. Op het moment dat een bewonersinitiatief zich commercieel ontwikkelt, koppelt ASW het project aan bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel, Werkpunt en het Ondernemershuis. Andersom sturen deze instanties 'scharrelondernemers' die iets willen betekenen voor de buurt naar ASW.

■ Vakman uit de buurt

ASW ondersteunt een initiatief van vakmensen om een coöperatie van klussers te vormen. Onder de naam Vakman uit de buurt doen (werkloze en freelance) loodgieters, elektriciens en aannemers klussen tegen een kleine vergoeding. Een schoonmaakbedrijfje uit de buurt heeft zich onlangs aangesloten waarmee de coöperatie groeit op weg naar zelfstandigheid. Zij worden ook ingeschakeld om klussen te doen in de Lucasschool.

Verder na 2012

Nu het rijksbudget voor bewonersinitiatieven in de Wijkaanpak (toegekend t/m 2011 met een doorloop in 2012) in 2013 stopt, bekijkt Nieuw-West wat de bewonersinitiatieven hebben opgeleverd en hoe het stadsdeel het aangezwengelde participatieproces de komende jaren kan voortzetten. Het stadsdeel staat daarbij voor de keuze of ze de eigen stadsdeelmiddelen wil blijven inzetten op de wijze die de afgelopen jaren is gehanteerd of dat ze (een deel van) de systematiek van de bewonersinitiatieven wil overnemen. Nieuw-West heeft namelijk zoals voorgaande jaren ook in 2013 een bijzondere subsidie vrijwilligersactiviteiten van 650.000 euro. Die bestond tot 2012 naast het bewonersbudget uit de wijkaanpak. Vooralsnog is het plan dat alle negen wijken een deel van dat bedrag krijgen om bewonersinitiatieven mee te financieren, ook de wijken die voorheen niet onder de Wijkaanpak vielen. Het Huis van de Wijk zal dat budget beheren waarbij initiatieven tot een bepaald bedrag direct worden toegekend. Daarboven zal een regiegroep of bewonersvergadering over aanvragen beslissen. Het stadsdeel vindt het belangrijk dat bewoners invloed blijven houden op de manier waarop het budget wordt besteed. Zij zijn betrokken bij het vaststellen van de werkwijze waardoor er geen discussie ontstaat over de hoogte van

bedragen en doorlooptermijnen. Omdat er ook niet wordt gewerkt met een vaste groep bewoners die de initiatieven beoordeelt en die over het budget gaat, wordt voorkomen dat slechts een kleine groep bewoners zeggenschap heeft op de toekenning van budgetten. Daardoor blijft de invloed van een veel grotere groep bewoners op de werkwijze behouden. Nu er minder budget is, wordt dat proces nog interessanter omdat bewoners de aanvragen kritischer zullen beoordelen. Dat vereist volgens het stadsdeel een nog transparantere werkwijze en controle. Daarvoor zullen zij in overleg treden met de exploitanten van de Huizen van de Wijk (Eigenwijks, Combiwel, Impuls en Samenwonen-Samenleven).

Budget

Budgetten

	2008	2009	2010	2011+2012
Geuzenveld-Sloterveer	408.395	563.922	563.922	488.376
Slotervaart	101.469	139.945	139.945	220.801
Osdorp	257.622	355.758	355.758	231.272

Gemiddelde bedrag per initiatief

	2008-2009	2010	2011	jan-sept 2012
Geuzenveld-Sloterveer	4.582	4.783	2.500	1.575
Slotervaart	2.307	1.345	1.207	1.971
Osdorp	8.663	3.721	3.432	1.216

Aantal gehonoreerde initiatieven in rapportageperiode

	juli 2011 t/m juni 2012
Geuzenveld-Sloterveer	247
Slotervaart	105
Osdorp	74

Bewoners halen veiligheids- toneelstuk van de politie naar Delflandpleinbuurt

Zestig senioren uit de Delflandpleinbuurt in Nieuw-West zagen deze zomer een toneelstuk over oplichting van de politie Amsterdam-Amstelland. In een interactief rollenspel toonden acteurs welke slimme trucs criminelen gebruiken om ouderen te misleiden in hun eigen huis. De bewoners van de Vereniging Flatbewoners Delflandplein hebben het toneelstuk zelf naar hun buurt gehaald.

‘Dag mevrouw, hier is een pakketje voor u.’ Of: ‘Ik kom ook in de flat wonen. Mag ik even uw gordijnen opmeten dan weet ik hoeveel stof ik voor mijn ramen moet kopen.’ Met allerlei onschuldig klinkende smoezen of babbeltucs weten oplichters en overvallers eenvoudig bankpassen of pincodes te ontfutselen, of andere waardevolle spullen te ontvreemden. Vooral ouderen zijn de dupe. Vanwege hun kwetsbaarheid en omdat ze vaak goed van vertrouwen zijn en zich makkelijk laten afleiden.

Minder alert

De Delflandpleinbuurt heeft veel oudere inwoners. Met een vestiging van HVO-Querido kent de buurt ook veel (oudere) bewoners met een psychosociale hulpvraag die hier worden opgevangen en begeleid. ‘Maar sommige cliënten van HVO-Querido zijn juist deel van het probleem’, meent Adri Tognetti-Burgers, bewoonster en vrijwilligster bij de ouderenhuiskamer in de Buurtontmoetingsruimte. ‘Een kleine groep veroorzaakt overlast, maar ook restaurant Riyaad Lounge en de illegale bewoning in het Zuidblok. Drugsproblemen en inbraak komen regelmatig voor. Daarnaast is onze buurt al een tijdje op de schop vanwege de stedelijke vernieuwing. Door de geestelijke belasting die de vernieuwing veroorzaakt, zijn sommige ouderen van slag en minder alert. Dan is de kans op oplichting in eigen huis groot.’

Zelf regelen

Toen Adri vorig jaar in de krant las dat de politie Amsterdam-Amstelland oplichtingpraktijken naspeelt, wist ze dat zij en haar buurtgenoten dit toneelstuk moesten zien om zich beter te wapenen tegen babbeltucs. Ze bracht het idee ter sprake bij het bestuur van de Vereniging Flatbewoners Delflandplein en de buurtregisseur. Adri: ‘De politie biedt deze vorm van voorlichting aan, maar bewoners moeten er zelf om vragen en voor een locatie zorgen.’ Ondersteund door de buurtregisseur heeft Adri het idee in 2011 namens de Vereniging Flatbewoners Delflandplein ingediend als bewonersinitiatief. Het werd gehonoreerd en er kwam budget vrij om het toneelstuk naar de buurt te halen. ‘Toch duurde het nog driekwart jaar voordat we het konden zien’, aldus Adri. ‘Dat kwam om dat de groep acteurs niet beschikbaar was door andere geplande voorstellingen en vakantie. We moesten dus even geduld hebben.’ Dat gaf Adri wel de tijd om een locatie te regelen en contact te leggen met HVO-Querido. ‘We wilden proberen om buurtbewoners bij deze instelling binnen te krijgen om zo meer onderling begrip te

kweken. HVO-Querido vond dat een goed plan en heeft dagactiviteitencentrum De Tour op het Delflandplein beschikbaar gesteld voor de opvoering van het toneelstuk. Zo ontmoetten we de HVO-clients en hebben we de kosten laag kunnen houden.’

Aan den lijve ervaren

De voorstelling was op 2 juli. Zestig mensen kwamen in De Tour bijeen waaronder buurtbewoners, bezoekers van de ouderenhuiskamer en bewoners van HVO-Querido.

Zo ook Ali Polak. Ali heeft het effect van een babbeltuc aan den lijve ervaren. ‘Ik verwachtte een vriendin voor de koffie’, herinnert ze zich. ‘Toen er beneden bij onze flatingang werd aangebeld, deed ik open zonder te vragen wie het was. Even later stond er een onbekend meisje voor mijn neus. Ze beweerde dat ze mijn nieuwe bovenbuurvrouw was. Voor ik het wist, stond ze binnen. Ze liet de deur open. Voor haar handlanger, bleek later.’

Het was Ali’s geluk dat ze niet alleen thuis was. ‘Mijn man zat in de woonkamer en samen wisten we die meiden het huis uit te werken.’

Door deze ervaring doet Ali nooit meer zomaar open als ze niemand verwacht. Ook vraagt ze niet meer wie er aan de deur staat. ‘Want dan weten ze dat ik thuis ben. Ik kijk eerst vanaf het balkon naar beneden om te zien wie er staat. Na deze gebeurtenis voelde ik me ontzettend stom. Maar door het toneelstuk weet ik dat het iedereen kan overkomen. Die lui zijn zo slim. Hoe moet ik me daar nou tegen verweren?’ Door de tips kan Ali zich beter beschermen. ‘Daarom vind ik dit toneelstuk zo goed. Het werd leuk gedaan en het was levensecht. Ik voel me in ieder geval geen sufferd meer.’

Napraten

Tineke Bent vond het ook geslaagd. ‘Na een rollenspel blijft de informatie beter hangen dan na een droge presentatie. Er gebeurt weinig in het leven van ons oudere mensen dus er werd nog zeker een week over nagepraat in de buurt.’

In het stuk spelen acteurs drie praktijksituaties na waarbij er door een onbekende wordt aangebeld. Of het nu de postbode is, een ‘vriendelijke’ nieuwe buurman met een plantje of de zogenaamde thuiszorg. Na afloop van iedere scène mag het publiek reageren: wat ging fout? Wat kon anders? Daarna wordt de scene opnieuw gespeeld op de manier waarop je wel zou moeten reageren. Ook kregen de bewoners een film te zien met diverse voorbeelden van kansrijke opties om in te breken.

Allemaal ontvingen ze een tasje voor om de nek om geld en sleutels in te bewaren, een boekje met tips over veiligheid en een hangketting om de deur te beveiligen. 'We hebben ook geleerd dat de ketting van de haak moet als de deur gewoon dicht is en je zelf thuis bent', lacht Tineke. 'Want stel dat er iets met je gebeurt in huis als de ketting in het slot hangt en de hulpdiensten kunnen je niet bereiken?'

Gezond achterdochtig

Adri denkt niet dat de bewoners angstiger zijn geworden voor wat er allemaal kan gebeuren, maar juist gezond achterdochtig. 'We weten nu dat vertegenwoordigers van gerenommeerde bedrijven zich altijd kunnen legitimeren en meestal op afspraak langskomen. Ook de thuiszorg belt eerst.'

Kosten	Kosten voor de avond: € 290 (catering, bloemen voor vrijwilligers)
Bereik	Zestig buurtbewoners: zelfstandig wonende senioren en senioren met een psychische hulpvraag die woonbegeleiding krijgen van HVO-Querido
Looptijd	Een avond met enkele uren voorbereiding
Doel	Voorlichting en preventie: bewustwording van oplichtingspraktijken en tips om smoezen en babbeltrucs te doorzien
Effect	De weerbaarheid is vergroot

Het veiligheidstoneelstuk van de politie Amsterdam-Amstelland was een van de vijf projecten die genomineerd waren voor de Hein Roethofprijs 2012. De prijs richt zich op projecten die criminaliteit voorkomen of sociale veiligheid bevorderen.

Zuidoost

EGK-Buurt

Samenwerkende partijen

De bewoners, Stadsdeel Zuidoost, de woningbouwverenigingen Rochdale, Ymere, De Key, POZO (Participatie en Opbouwwerk Zuidoost) en politie Amsterdam-Amstelland.

Resultaten bewonersinitiatieven

Het aantal ingediende bewonersinitiatieven in Zuid-oost is dit jaar iets achtergebleven vergeleken met voorgaande jaren. Er zijn vijftien aanvragen onder de 3.000 euro ingediend, waarvan er dertien zijn gehonoreerd. Boven de 3.000 euro waren er twintig aanvragen. Daarvan zijn er zeven gehonoreerd. De vermindering is een gevolg van de strenge selectie- en toekenningprocedure van het stadsdeel. In een aantal gevallen was de aanvraag niet compleet of voldeed deze niet aan de gestelde criteria. Ook werden sommige aanvragen volgens de Adviescommissie Bewonersinitiatieven inhoudelijk al voldoende vertegenwoordigd in het reguliere aanbod van het stadsdeelbeleid.

Dit jaar is wederom geen agenda voor de buurt vastgesteld. Net als voorgaande jaren hebben veel bewonersinitiatieven betrekking op de thema's leefbaarheid, jeugd en participatie. Deze initiatieven worden getoetst aan het reguliere beleid van het stadsdeel om te beoordelen wat de meerwaarde van het idee is. Volgens de Adviescommissie Bewonersinitiatieven is bij afgewezen initiatieven vaak sprake van 'veel van hetzelfde', 'te versnipperd' en 'gebrek aan samenwerking met derden'. De Adviescommissie Bewonersinitiatieven moedigt initiatiefnemers aan om met bestaande instellingen en projecten structurele samenwerking aan te gaan. Want, net zoals voorheen, geldt de overtuiging: als het idee van een bewoner de speerpunten en activiteiten van (buurt)organisaties raakt, is het logisch de krachten te bundelen. De financiën worden hiermee gedekt en duurzaamheid van het initiatief wordt bevorderd. Een ander punt is dat het vaak dezelfde bewoners of bewonersorganisaties zijn die een initiatief indienen.

Werkwijze bewonersinitiatieven

De werkwijze en toekenning zijn niet veranderd. POZO (Participatie en Opbouwwerk Zuidoost), de Stichting Vrijwilligers en het stadsdeel ondersteunen bewoners bij het indienen van hun aanvraag voor een bewonersinitiatief. Het stadsdeel heeft daarvoor budget vrijgemaakt. POZO toetst ook of het bewonersinitiatief voldoet aan de criteria waaraan een bewonersinitiatief moet voldoen in stadsdeel Zuidoost. Deze staan in een notitie die het dagelijks bestuur van het stadsdeel in juni 2011 heeft aangenomen. De criteria zijn vergelijkbaar met het stedelijk kader voor het budget bewonersinitiatieven (zie bijlage achterin deze rapportage), maar zijn niet geheel hetzelfde.

De Adviescommissie Bewonersinitiatieven beoordeelt vervolgens alle bewonersinitiatieven samen

met de afdeling Financiën, waarbij de laatste vooral kijkt naar de ingediende begroting. Initiatiefnemers moeten een kopie van hun identiteitsbewijs en het laatste bankafschrift meesturen om misbruik te voorkomen. Ook dit jaar waren er vier data waarop bewoners hun aanvraag van boven de 3.000 euro konden indienen. Bewonersinitiatieven onder de 3.000 euro kunnen het hele jaar door worden ingediend. Deze aanvragen worden via een versnelde procedure al dan niet goedgekeurd door de directeur Strategie en Beleid die daarvoor is gemandateerd door het dagelijks bestuur van het stadsdeel. Bewonersinitiatieven met een aanvraag van meer dan 3.000 euro worden in de Adviescommissie Bewonersinitiatieven besproken en gaan voor besluitvorming naar het dagelijks bestuur van het stadsdeel. In de Adviescommissie Bewonersinitiatieven zit een afvaardiging van de corporaties, het opbouwwerk en het stadsdeel. Zij beoordelen de aanvragen op basis van de gestelde criteria. Ook dit jaar zijn bewoners niet vertegenwoordigd in de adviescommissie terwijl het stedelijk kader dat wel voorschrijft. De reden daarvoor was dat geen enkele bewoner zich voor de commissie heeft aangemeld. Stadsdeel Zuidoost heeft ook dit jaar geen nieuwe poging ondernomen om bewoners te werven voor de commissie. De bewoners zijn wel indirect vertegenwoordigd door POZO.

Een greep uit de bewonersinitiatieven

■ Nationale straatvoetbaldag

Op 5 mei 2012 is er voor de tweede keer een straatvoetbalwedstrijd georganiseerd op het Annie Romeinplein in Ganzenhoef. Het gaat om een landelijk initiatief dat door bewoners uit de EGK-buurt zelf is georganiseerd in samenwerking met welzijnsorganisatie ProLiving. Een energiek evenement met straatvoetbal en muziek zorgt voor verbetering van de sociale verbondenheid in de EGK-buurt, bestrijdt hanggedrag en stimuleert lichaamsbeweging. Jong en oud namen deel aan de voorbereiding en uitvoering en zij werden op een positieve manier bij elkaar gebracht.

■ Moestuyn Evergreen

Bewonersvereniging Evergreen uit de E-buurt is Moestuyn Evergreen begonnen: een tijdelijke moestuin van 1800 m² op een braakliggend terrein. Bewoners uit de EGK-buurt die willen (leren) tuinieren krijgen een stukje grond waar ze zelf verantwoordelijk voor zijn. Door samen te tuinieren leren de bewoners elkaar kennen wat de samenhang in de buurt versterkt. Ze willen een begin maken met stadstuinbouw en elk jaar een oogstfeest vieren

waarbij kinderen bijvoorbeeld leren dat een krop sla uit de grond komt voordat het in de supermarkt ligt.

■ Seniorenproject G-buurt

De bewonersgroep uit de G-buurt organiseert elke donderdag dagbesteding voor ruim vijftientig senioren uit de buurt. Mensen kunnen er terecht voor handenarbeid, spelletjes of om een hapje te eten. Er wordt ook voorlichting gegeven over zorgvoorzieningen, maatschappelijke organisaties en hoe mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Op deze manier komen ouderen weer in contact met anderen en worden zij uit hun isolement gehaald.

■ Olympische dag

Stichting K-Zone Sports heeft tijdens de Olympische Spelen een sportdag georganiseerd voor buurtbewoners op de atletiekbaan. Op een laagdrempelig niveau konden jong en oud kennis maken met atletiek, badminton, basketbal, boksen, judo, (tafel)tennis, voetbal en volleybal. K-Zone wil de sportiviteit in de wijk stimuleren en het sportcomplex bij metrostation Kraaiennest op de kaart zetten zodat buurtbewoners hier makkelijker hun weg naartoe vinden. Door samen te werken met atletiekvereniging Feniks en sportschool Plezier wordt de doorstroom naar sportorganisaties bevorderd.

Partnerschappen in de buurt

In de EGK-buurt zijn sinds mei 2011 drie buurtambassadeurs actief. Zij opereren vanuit een eigen ruimte in de wijk. Het project is gestart door bewoners onder begeleiding van ProLiving. Deze buurtambassadeurs activeren andere buurtbewoners om samen met het stadsdeel, de corporaties en de politie de wijk schoon, heel en veilig te houden. De buurtambassadeurs melden initiatieven, wensen en problemen van bewoners bij het stadsdeel en de corporaties, maar wijzen de buurtbewoners ook op hun eigen verantwoordelijkheid. Ook zorgen ze ervoor dat er een goed netwerk van bewoners is voor een sterkere positie van de buurt. Het project wordt gefinancierd door het stadsdeel, de woningcorporaties en geld uit de Wijkaanpak. Zij richten zich in eerste instantie op drie buurten in de EGK-buurt, te beginnen in Nieuw Grunder. De buurtambassadeurs zijn na een jaar goed geworteld in de buurt. Daarom zal het concept het komende jaar worden uitgerold naar andere wijken in Zuidoost. Het project heeft de potentie een wijkonderneming te worden als ze een inkomen kunnen genereren uit de klussen die ze doen. Zo geeft één van de ambassadeurs kookworkshops in de gemeenschappelijke ruimte van Grubbehoefte. Als buurtbewoners op termijn daar een

maaltijd kunnen krijgen tegen een kleine vergoeding zou hij kostendekkend kunnen opereren.

Verder na 2012

Door de strenge selectie van bewonersinitiatieven is er nog budget over in Zuidoost. Op dit moment zijn nog enkele aanvragen in behandeling. Indien deze worden gehonoreerd, zal het budget aan het einde van dit jaar alsnog worden benut.

Zuidoost krijgt een bijdrage uit de stedelijke vernieuwingsgelden. Daarvoor worden focusgebieden aangewezen die moeten voldoen aan een aantal criteria. De EGK-buurt behoort echter niet tot deze focusgebieden. Het stadsdeel zal er desondanks op inzetten waardevolle projecten uit de wijkaanpak vast te houden en waar mogelijk te borgen. Daarnaast hangt veel af van de eigen verantwoordelijkheid van bewoners om hun initiatieven zelf uit te voeren en vooral partnerschappen aan te gaan met andere bewonersinitiatieven of bestaande organisaties. Het stadsdeel heeft de afgelopen jaren een grote database opgebouwd met waardevolle informatie van actieve bewoners. De participatiemakelaar stimuleert zijn collega's (die zich bezighouden met beleid in het sociaal domein) om die contacten te onderhouden en daarin te investeren. Want, stelt de participatiemakelaar: actieve bewoners zijn de informanten in de buurt. Het stadsdeel moet voortborduren op de creativiteit en de opgebouwde ervaring uit de wijkaanpak om niet opnieuw het wiel te hoeven uitvinden.

Budget

Budgetten

	2008	2009	2010	2011+2012
Zuidoost	240.455	331.850	331.850	295.780

Gemiddelde bedrag per initiatief

	2008-2009	2010	2011	jan-sept 2012
Zuidoost	10.850	6.488	6.738	7.082

Aantal gehonoreerde initiatieven in rapportageperiode

	juli 2011 t/m juni 2012
Zuidoost	16

Bewoners beginnen Repair Café nu ook in de EGK-buurt

Dat een goed idee veel navolging kan krijgen, bewijst het Repair Café. Het allereerste Repair Café werd in oktober 2009 georganiseerd in Amsterdam West. Aanvankelijk ging het om een eenmalig evenement. Toen het bleek aan te slaan, besloot organisator Martine Postma het concept uit te rollen in heel Nederland. Bewoners Hans Mooren en Herma Spreij zijn in 2011 een Repair Café gestart in de EGK-buurt.

In maart 2010 is de Stichting Repair Café opgericht die lokale groepen ondersteunt bij het opstarten van hun eigen Repair Café. Hans las erover in het Parool. Zoiets moeten we ook in Zuidoost hebben, dacht hij. 'We gooien ontzettend veel weg met zijn allen', zegt Hans.

'Ook spullen waar weinig aan mankeert verdwijnt bij het oud vuil, terwijl het na een eenvoudige reparatie weer prima bruikbaar kan zijn. Helaas zit repareren bij veel mensen niet meer in het systeem. Dat is toch zonde. Het Repair Café brengt daar verandering in.'

De samenleving is erbij gebaat

Samen met buurtgenoot Herma Spreij, die enthousiast geworden was, is Hans met verschillende partijen gaan praten over het opzetten van een Repair Café in de EGK-buurt. Ze spraken met welzijnsorganisatie Swazoom, Stichting Kansrijk, buurthuis De Bonte Kraai en het stadsdeel. Het idee voor een Repair Café werd goed ontvangen en Hans en Herma besloten het als bewonersinitiatief in te dienen.

‘De samenleving is er op de lange termijn bij gebaat’, aldus Hans. ‘Alle kleine beetjes helpen. Mensen leren weer hoe je op een veilige manier je kapotte spullen zelf kunt repareren. Het uitgespaarde geld kunnen ze aan iets anders besteden. Hiermee bestrijden we de armoede. Op onze manier helpen we ook de afvalberg te verkleinen. En als we spullen langer gebruiken is er minder energie nodig voor het maken van nieuwe producten. Bovendien bevordert het de zelfredzaamheid en eigenwaarde van mensen, maar het is ook goed voor de sociale cohesie in de buurt.’

Kapotte broodrooster of strijkijzer

Voor de voorbereiding en opstartfase van mei tot en met december 2011, kreeg het Repair Café geld uit het bewonersbudget van het stadsdeel. ‘We wilden zeker weten of er genoeg behoefte was aan een ontmoetingsplek om spullen te repareren’, aldus Herma. ‘Maar sinds de start op 10 september is het al een redelijk succes. Dat komt waarschijnlijk omdat we veel adverteren in de Echo, op BuurtLink en op Facebook.’ Het Repair Café vindt maandelijks plaats in buurthuis De Bonte Kraai op vrijdagavond van vijf tot acht uur. Op zo’n avond komen er gemiddeld vijftien mensen langs. Ze brengen van alles en nog wat mee zoals een kapotte broodrooster of strijkijzer, of naaiwerk. Herma: ‘Soms blijkt dat mensen een apparaat niet aan de praat krijgen omdat ze de gebruiksaanwijzing niet goed hebben gelezen. Dan vertellen wij ze hoe het werkt. In principe kunnen wij veel repareren. Dat moet op de avond zelf gebeuren zodat de mensen er zelf ook iets van leren, maar ook omdat er geen plek is voor opslag.’

Ontdekking

Er zijn vier vrijwilligers die in wisselende samenstelling repareren. Twee mannen en twee vrouwen. Zij zijn geworven via de Echo en de vrijwilligerscentrale. ‘De meeste mensen stappen automatisch op de mannen af omdat ze denken dat de vrouwen niet repareren’, lacht Herma, die zelf ook best technisch is en af en toe reparaties uitvoert. ‘Een van de vrijwilligsters kan juist veel elektronische apparaten maken.’

Er komen veel vrouwen naar het Repair Café. Vooral alleenstaande moeders rond de dertig en veertig jaar, is Hans en Herma opgevallen. Ook komen mensen die al heel lang in de buurt wonen voor het eerst in De Bonte Kraai. Hans: ‘Dan ontdekken ze dat er veel meer leuke activiteiten plaatsvinden en dat Restaurant Van Harte hier zit. Mensen komen graag om elkaar te ontmoeten. Sommigen brengen wat lekkers mee voor bij de koffie.’

Blij

In ruil voor een kleine vergoeding, krijgt het Repair Café gereedschap via Stichting Gered Gereedschap. In het aangrenzende winkelcentrum zit kluszaak Musko van een Turkse ondernemer. ‘Elke keer als ik er kom, word ik helemaal blij’, zegt Hans. ‘Die man weet en heeft alles. Alle mensen die in het Repair Café komen en onderdelen nodig hebben, sturen we naar hem.’

Tot en met maart 2012 organiseerden Hans en Herma het Repair Café. Sinds april is Swazoom verantwoordelijk voor het Repair Café en valt het onder het reguliere aanbod van de welzijnsorganisatie.

Kosten	Beraamde kosten o.a. voor: ■ organisatiekosten opstartfase (gesprekken en overleggen met beoogde partners, bedrijfsbezoek Repair Café in Oost, selectie en training vrijwilligers) ■ aanschaf klein gereedschap ■ communicatie (drukwerk flyers en posters) ■ huur zaal en bekostigen koffie en thee > 4 keer in 2011 Totaal ontvangen uit budget bewoners-initiatieven: € 6.357
Bereik	Alle bewoners van de EGK-buurt. Gemiddeld 15 unieke bezoekers per keer.
Looptijd	Gestart in september 2011. De opstartfase viel onder het bewonersbudget. Vanaf maart 2012 onbeperkte tijdsduur onder de vleugels van welzijnsorganisatie Swazoom.
Doel	(zelf) repareren = ■ verspilling beperken ■ op een andere manier naar spullen kijken ■ armoede bestrijden ■ reparatiekennis overdragen
Effect	Repareren is leuk en ook niet moeilijk. Het Repair Café draagt bij aan een mentaliteitsverandering en een duurzamere wereld. Mensen ontmoeten elkaar. Dat draagt weer bij aan de sociale cohesie in de buurt.

Het voucherexperiment in Amsterdam Zuidoost

Eind 2008 is de Huurdersvereniging Amsterdam (HA) in samenwerking met het Amsterdams Steunpunt Wonen (ASW) het voucherexperiment gestart. Met behulp van de gelden bestemd voor de G31, zijn vooral buurten uitgekozen die buiten de wijkaanpakgebieden vallen, maar wel behoefte hebben aan extra steun en stimulans. In 2009 werd het experiment uitgevoerd in de Dapperbuurt in Oost, Venserpolder in Zuidoost en Reimerswaal in Nieuw-West. In 2010 heeft de HA het experiment voortgezet in de Dapperbuurt en Venserpolder en kwam er een nieuwe buurt bij: Holendrecht. 2011 was het laatste jaar van het experiment dat toen alleen nog werd uitgevoerd in Venserpolder en Holendrecht.

In het voucherexperiment hebben bewoners rechtstreeks invloed op de besteding van het budget. Een regiegroep van bewoners uit de buurt beslist over de aanvragen. Ze worden hierin geadviseerd door een vertegenwoordiging van het stadsdeel, het opbouwwerk, de HA en ASW. In Zuidoost is het Wijksteunpunt Wonen (onderdeel van ASW) ook nauw betrokken bij de uitvoering en voorbereiding. Voor projecten boven de 10.000 euro moet een wijkraadpleging worden georganiseerd. Bewoners krijgen bij goedkeuring van hun initiatief waardebonnen (vouchers) waarmee zij de kosten van hun initiatief kunnen declareren bij het ASW die de betalingen rechtstreeks afhandelt.

De gelden voor het voucherexperiment in Holendrecht en Venserpolder konden worden ingezet tot en met december 2011. Dit jaar zijn de laatste bewonersprojecten afgerond en waar mogelijk verduurzaamd. De HA heeft in het voorjaar van 2012 een evaluatie van het hele experiment aangeboden aan de gemeenteraad onder de titel *Evaluatie Vouchers*. Hierin wordt gesteld dat de samenwerking tussen alle betrokken partijen goed is gegaan en dat het voucherproject in de afgelopen vier jaar is 'geland' bij de bewoners.

Een van de belangrijkste effecten van het voucherexperiment is de toegenomen leefbaarheid en levendigheid in de buurt. Uit de vele ingediende voorstellen en de positieve reacties van buurtbewoners blijkt dat bewoners meer betrokken zijn geraakt bij hun buurt en dat als ze eenmaal sociaal actief worden, ze ook actief blijven. Eveneens is duidelijk geworden dat de traditionele bewonerscommissies in die buurten ook (in)direct betrokken zijn geweest bij het voucherexperiment. Deze leverden vaak mensen voor de regiegroep of vrijwilligers voor de activiteiten. Ook actieve bewoners in de niet-vouchergebieden raakten betrokken bij allerlei projecten in Venserpolder en

Holendrecht. Zij nemen hun kennis en ervaring mee terug naar hun eigen straat of buurt en brengen die dan weer in bij hun eigen organisaties.

De leereffecten voor de initiatiefnemers waren groot. Zij weten nu een projectplan te schrijven, een activiteit te organiseren en ze hebben kennis gemaakt met de werkwijze van het stadsdeel en woningcorporaties. Daarnaast leren zij samenwerken en hebben zij actief gekeken naar mogelijke manieren van voortzetting van hun activiteit of op welke manier bepaalde activiteiten andere kunnen opvolgen. Daarbij weten ze de HA, het ASW en andere professionals goed te vinden. Die adviseren en ondersteunen de bewoners en verwijzen hen waar nodig door.

In beide buurten hebben bewoners meer inzicht gekregen in de manier waarop je op verantwoorde wijze externe fondsen en middelen kunt verwerven. Als gevolg hiervan zijn er het afgelopen jaar in een aantal buurten in Venserpolder en Holendrecht door bewoners meer stichtingen of verenigingen opgericht omdat rechtspersonen makkelijker en sneller middelen kunnen genereren van derden. Om hun bestuurlijke competenties te vergroten maken de bewoners gebruik van een toolbox die speciaal is ontwikkeld door de HA. Hierin staan adviezen en tips over inspraak, vergaderingen en verslaglegging, maar ook een uitleg over de rol van de voorzitter, de secretaris en de penningmeester.

Venserpolder

In Venserpolder liep het voucherexperiment vier jaar. Het enthousiasme over de bewonersinitiatieven groeide langzaam maar zeker. Hierdoor werden er steeds meer projecten ingediend. In de loop der tijd is het aantal initiatieven toegenomen en werd het bedrag per initiatief verlaagd. De eerste jaren ging veel aandacht uit naar kinderen en fysieke projecten.

Vervolgens kwamen de jongeren en ouderen aan de beurt en tenslotte zijn er mannen en Ghanese bewoners bereikt door kooksessies en kleinschalige taallessen, huiswerk- en leesclubs. Bij de laatste activiteiten is ook de ouderbetrokkenheid verhoogd. Een aantal projecten uit de jaren ervoor ontwikkelden zich verder. Zo is de leesclub uitgebreid met een schrijfclub, werd de Kinderboekenweek bezocht en zijn de huiswerkklassen uitgebreid met een kinderdebatclub. Een aantal initiatieven is meerjarig en van belang voor de buurt, zoals de huiswerkbegeleiding en een klussenproject. In totaal zijn er in vier jaar 58 projecten uitgevoerd. Hiervan waren er 29 sociaal (zoals de kids mediaklub), 17 educatief (zoals de schrijversclub), zeven projecten in de woonomgeving (zoals een beeld voor Anna Blaman), vier projecten met sport en één project met werk.

Een greep uit duurzame bewonersinitiatieven in Venserpolder

■ Reminiscentieproject

Het reminiscentieproject dat in 2011 voor het eerst is georganiseerd, zal een tot twee keer per jaar plaatsvinden. De benodigde (financiële) bijdrage komt van corporaties, het stadsdeel en sponsoring van winkeliers. Zo kunnen ouderen onder leiding van een deskundige gespreksleid(st)er hun verhalen over vroeger vertellen. Het begon vorig jaar in de gemeenschappelijke ruimte van een seniorenflat, waarbij ook oudere buurtbewoners uit de wijk aanwezig waren om hun geschiedenis te vertellen. Jongeren zitten bij deze gesprekken en stellen actief vragen. De oude-

ren hebben een eigen kijk en ervaring als het gaat over wijkontwikkeling en hoe het in het verleden was. Dat is van waarde voor de nieuwe generatie en hun binding met de buurt.

■ Studentennetwerk

Een groep HBO- en academische studenten uit de wijk 'adopteert' een aantal kinderen van verschillende basisscholen. De kinderen die aan het netwerk meedoen worden door de school geselecteerd. Er zijn ongeveer dertien studentmentoren van uiteenlopende achtergrond die ieder twee kinderen coachen. Zij dienen ook als rolmodel. De studenten hebben verschillende fondsen aangeschreven, bedrijven benaderd en bij het stadsdeel budget aangevraagd om hun mentorschap voort te kunnen zetten. Ook hebben ze het lees- en schrijfproject opgepakt in Holendrecht en Venserpolder.

Holendrecht

In Holendrecht heeft het voucherexperiment gedraaid in 2010 en 2011. Vanaf het begin was er een grote regiegroep die de nodige begeleiding nodig had. Uiteindelijk bestond de groep uit zeven personen, waaronder jongeren, die een afspiegeling vormden van de buurt. Waar mensen de regie hebben, kan ook onenigheid ontstaan. Holendrecht heeft dat het afgelopen jaar ondervonden. De Evaluatie Vouchers van de HA gaat hier op in en laat zien wat de leerpunten zijn.

In Holendrecht was er meteen sprake van een enorme hoeveelheid ideeën van bewoners. In het tweede jaar was het aantal aanvragen zelfs verdubbeld: van 60

naar 127. In deze twee jaar werden 57 initiatieven daadwerkelijk uitgevoerd. Hiervan waren 18 gericht op sociale activiteiten zoals een dag voor ouderen. Daarnaast waren er negen activiteiten op het gebied van educatie zoals een weerbaarheidstraining, drie activiteiten waren gericht op de woonomgeving zoals een schoonmaakactie en vier op sport zoals fitness voor hangjongeren.

Een greep uit duurzame bewonersinitiatieven in Holendrecht

■ Buurt (Thai)boks en fitness

Bewoner en ex-wereldkampioen Thaiboks Raymond Joval gaat door met zijn boksclinic. Daarbij geeft hij nu ook training aan groepen die onvoldoende weerbaar zijn en zelfverzekerder willen worden. De trainingen zijn in het gebouw van Buurtentree dat door Stadgenoot en Eigen Haard ter beschikking is gesteld. Samen met vrijwilligers (jongeren, maar ook gepensioneerden) wordt de organisatie draaiende gehouden om boks- en fitnesslessen te geven. Een bijkomstig doel is om hangjongeren van de straat te halen en discipline bij te brengen. De boksclinic vraagt laag lidmaatschapsgeld. Hierdoor genereren ze een eigen inkomen. Het plan is om ook werknemers van nabij gelegen bedrijven een fitnessprogramma aan te bieden tegen betaling.

■ Remedial Teaching

Ouderparticipatie heeft een vlucht genomen in het project Remedial Teaching, een initiatief van een bewoner uit Holendrecht. Een groep ouders heeft de huiswerkgroep geadopteerd onder de naam Parents United. De groei zit er stevig in. Ook buiten Holendrecht. Inmiddels krijgen 150 basisschoolleerlingen uit heel Zuidoost iedere zaterdag huiswerkbegeleiding op een eigen plek in een bedrijfsverzamelgebouw (voormalig Hema-kantoor) dat ter beschikking is gesteld door het stadsdeel. Ouders halen en brengen hun kinderen zelf en voeren regelmatig functioneringsgesprekken met de huiswerkbegeleiders. Van hen krijgen de ouders opvoedondersteuning en informatie over alle facetten van het Nederlandse schoolsysteem. Er wordt structureel samengewerkt met de Onderwijs Consumentenorganisatie, Swazoom (ook budgethouder) en het stadsdeel. Inmiddels is de financiering van het project overgenomen door het stadsdeel: voor 2012 heeft het stadsdeel 75.000 euro vrijgemaakt voor dit initiatief. Voor komend jaar staat er 180.000 euro op de begroting. Verder leveren de ouders een eigen bijdrage naar vermogen.

■ Activiteitencommissie De Drecht

Een aantal leden van de regiegroep in Holendrecht heeft een activiteitencommissie opgericht. Dit is

gedaan om de programmering in seniorencentrum de Drecht uit te breiden en diverser te maken zodat senioren van buiten ook mee kunnen doen. Dit leidt tot meer ontmoeting en interactie tussen ouderen in de buurt. Het stadsdeel en Stadgenoot financieren een aantal activiteiten. Zo is in navolging van het bewonersinitiatief van vorig jaar ook dit jaar weer een beautydag voor ouderen georganiseerd.

■ Buurtrestaurant

Op initiatief van een buurtbewoonster verzorgen vrouwen vier avonden in de week een driegangen-maaltijd in het Buurtentree. Om de beurt koken zij een eigen recept. Van Surinaams tot Indonesisch, maar ook vegetarisch. Inmiddels zijn ze uitgegroeid tot een soort buurtrestaurant voor mensen met een kleine beurs. Per keer komen er ongeveer dertig buurtbewoners eten. Dit initiatief is kostendekkend omdat eters een eigen bijdrage van 2,50 euro betalen. Sinds kort bezorgen de vrouwen ook maaltijden in seniorencentrum de Drecht tegen een kleine vergoeding, aangezien daar veel voorzieningen wegens bezuinigingen zijn geschrapt.

Verder na 2012

Het voucherproject geeft bewoners de regie. Omdat stadsdeel Zuidoost een andere werkwijze hanteerde, bleek het soms moeilijk om de politiek en sommige ambtenaren te overtuigen van het nut van bewoners aan het stuur.

In Zuidoost hebben de regiegroepen nu al te kennen gegeven dat ze zich niet willen opheffen, maar door willen gaan als platform in de wijk. Zij zullen samen met voucherhouders van succesvolle projecten bekijken hoe ze die initiatieven kunnen verduurzamen. In ieder geval zullen ze middelen uit het reguliere bewonersbudget aanvragen bij het stadsdeel, maar ook bij andere partijen in de wijk zoals woningcorporaties, welzijnswerk en opbouwwerk. Daarnaast nemen de regiegroepen deel aan het organisatiecomité van de wijkfestivals, zoals het Venserpolderfestival en het Holendrechtfestival.

Holendrecht is één van de twee wijken in Zuidoost die zijn aangewezen als focusgebied voor stedelijke vernieuwingsgelden. Holendrecht kent namelijk meer sociale problematiek in de vorm van lager opgeleiden, hoge werkloosheid, veel eenoudergezinnen en isolement dan bijvoorbeeld in Venserpolder het geval is. De gelden worden ingezet voor leefbaarheid en veiligheid, jeugd en onderwijs en het bevorderen van arbeidsparticipatie. Daarnaast trekt het stadsdeel een deel van het geld uit voor initiatieven van bewoners die bijdragen aan de verbetering van de leefkwaliteit van de wijk.

Gezamenlijk programma

Het gezamenlijk programma van stad, stadsdelen en samenwerkingpartners over bewonersparticipatie in de wijkaanpak richt zich op het stimuleren en versterken van bewonersinitiatief en bewonersparticipatie. En op kennisontwikkeling en het delen van kennis met zowel professionals als bewoners. Communiceren, faciliteren en verbinden vormen daarbij het uitgangspunt. Dit jaar stond in het teken van de ontwikkeling van de proeftuin Vertrouwen in de stad. Hierin werken de partners samen aan de ontwikkeling van een werkwijze waarbij bewoners een grotere rol kunnen nemen in de ontwikkeling van hun wijk. Centrale elementen daarbij zijn: initiatief, mede-eigenaarschap, zelfbeheer, toegankelijkheid en waardecreatie.

1. Programmaontwikkeling: blijven werken aan innovatie

Na vier jaar bewonersparticipatie in de wijkaanpak blijkt dat bewoners en publieke en private partijen goed in staat zijn om de leefbaarheid in buurten te verbeteren. De budgetten van het rijk zijn in Amsterdam benut om bewonersinitiatieven aan te jagen en ruimte te geven. En om ervaring op te doen met bewoners die de budgetten zelf beheren. Die werkwijze heeft een nieuwe groep actieve burgers bereikt. Deze mensen komen in beweging om problemen op te lossen, en omdat ze graag iets met en voor anderen willen doen. Hierdoor zijn veel nieuwe contacten ontstaan. Tussen bewoners onderling en tussen bewoners, ondernemers, creatieven en professionals. Zo zijn de buurtnetwerken flink verstevigd.

Er is dan ook sprake van een nieuwe maatschappelijke beweging: vage sociale betrokkenheid en creativiteit ontwaken en worden omgezet in concrete actie. Deze ontwikkeling verloopt parallel met de economische crisis en de vereiste bezuinigingen. Dat dwingt de overheid om zich terug te trekken en taken over te dragen aan de samenleving. Daarom werkt de gemeente Amsterdam aan een nieuwe verhouding met de burger. Die moet meer een partner zijn. In de praktijk is dat niet eenvoudig. Het vereist minder bureaucratie en het organiseren van verantwoording en legitimatie op zo'n manier dat verantwoordelijkheden, bevoegdheden en publieke middelen meer bij burgers komen te liggen. Dit alles is nodig zodat bewoners een tastbare bijdrage kunnen én willen blijven geven aan de leefkwaliteit en ontwikkeling van hun buurt en een nieuwe civil society gaan vormen.

Proeftuin: Vertrouwen in de stad

Voor het verder ontwikkelen van bewonersparticipatie en het nieuwe partnerschap tussen overheid, bur-

gers, ondernemers en het maatschappelijk middenveld, heeft de gemeente de proeftuin 'Vertrouwen in de stad' ingericht. De proeftuin is vastgelegd in de actualisatie van het Charter Wijkaanpak met het rijk in 2011 en heeft geleid tot het voorstel 'Vertrouwen in de stad' dat in juli 2012 door het College is aangenomen en aangeboden aan de gemeenteraad. Het College wil de Wijkaanpak doorontwikkelen tot een aanpak om participatie en eigenaarschap optimaal ruimte te geven en te ondersteunen. De proeftuin zet in op twee sporen: wijkondernemingen en bewonersgestuurde wijkontwikkeling. Vertrouwen in de Stad werkt nauw samen met de Hervorming Stedelijke Vernieuwing, waarin gewerkt wordt aan een nieuwe aanpak voor buurt en wijkvernieuwing in Amsterdam. De opbrengsten uit de proeftuin zullen belangrijke input leveren voor de nieuwe aanpak. Daarin is een grote rol voor bewoners weggelegd.

Wijkondernemingen

Het eerste spoor betreft de wijkondernemingen. Dat richt zich op de al actieve bewoners, communities en (sociale) ondernemers die een lopend succesvol initiatief willen verduurzamen door het te ontwikkelen tot een wijkonderneming, of die gezamenlijk een wijkonderneming willen starten. Bijvoorbeeld in een leegstaand pand of door het overnemen van een buurtcentrum in eigen beheer. Naast een economische en sociale meerwaarde voor de wijk hebben de wijkondernemingen ook een eigen verdienmodel waarmee ze niet of minder afhankelijk zijn van subsidies. In het Verenigd Koninkrijk worden deze wijkondernemingen 'trusts' genoemd, naar het Engelse woord voor vertrouwen.

Bewonersgestuurde wijkontwikkeling

Het tweede spoor in de proeftuin is de 'bewonersgestuurde wijkontwikkeling'. Samen met de stadsdelen en een aantal maatschappelijke organisaties investeert Amsterdam in competentieontwikkeling van bewoners en wordt een aanzet gegeven tot wijkcoö-

peraties. Het doel is dat bewoners zelf meer de taak op zich nemen om de buurt sociaal en economisch te ontwikkelen. Hierbij worden mogelijk voorzieningen en diensten van overheid of andere partijen in de wijk door bewoners overgenomen, of creëren bewoners met elkaar nieuwe voorzieningen waar behoefte aan is in de wijk. Er is dit jaar een aantal pilots van bewonersgestuurde wijkontwikkeling voorbereid dan wel gestart. Door bewoners wordt gewerkt aan een analyse van de kansen en behoeften in de buurt en aan het ontwikkelen van mogelijke buurtondernemingen. Coaching en training maken deel uit van de werkwijze. In de wijk wordt samengewerkt met partners zoals corporaties, zorg- en welzijnsinstellingen. De HvA zal onderzoek doen naar de opbrengsten van de bewonersgestuurde wijkontwikkeling.

2. Kennisdelen professionals

Om te komen tot het voorstel Vertrouwen in de stad organiseerde de gelijknamige proeftuin onder andere een aantal bijeenkomsten. Hierin kwamen professionals uit de wijkaanpak, stadsdelen, corporaties, ondernemers, professionals uit welzijnswerk en andere partners samen om stappen te zetten in nieuwe vormen van participatie en eigenaarschap. De volgende activiteiten en bijeenkomsten zijn georganiseerd:

Kennis ophalen bij Engelse trusts: studiereis Londen

In februari ging een delegatie van publieke en private sleutelfiguren naar Londen om te kijken naar en leren van trusts. De trusts daar zijn voortgekomen uit de Engelse variant van de wijkaanpak die al enkele jaren geleden is beëindigd. Londen is voor Amsterdam dan ook een bron vol ervaringen, kennis en inspiratie. Maar het Engelse succes is niet zomaar in Amsterdam uit te rollen. Het College wil daarom met de proeftuin onderzoeken en uitproberen wat de kansen en mogelijkheden zijn van wijkondernemingen en hervormingen voor Amsterdam. De belangrijkste noties die de Amsterdamse partijen uit Londen hebben meegenomen zijn:

- oprichters van de trusts zijn vaak creatieve, ondernemende pioniers;
- trusts hebben de beschikking over of toegang tot concreet bezit (een pand, grond; al dan niet in bruikleen). Met dit bezit kunnen zij hogere eigen inkomsten genereren;
- in het bestuur van een trust zit een meerderheid van bewoners;

- trusts hebben doorgaans uitvoerende professionals in dienst en werken ook met veel vrijwilligers;
- trusts hebben een directe relatie tot de omgeving en beogen een meerwaarde voor de mensen in die omgeving;
- hoewel trusts zelf eigen inkomsten genereren hebben ze bijna altijd nog 'extra' geld nodig van fondsen, Europa of de lokale overheid.

De observaties en bevindingen zijn verwerkt in het reisverslag *Trust in the city*. Op 8 mei was een evaluatiemiddag in de Meevaart om de opbrengsten van het bezoek aan de trusts in Londen te bespreken. Die middag vormde ook de voorbereiding op twee bijeenkomsten in Pakhuis De Zwijger en inspireerde enkele sociale ondernemers tot de oprichting van de Community of Practise.

Kennis delen en de beweging verbreden: conferenties Pakhuis de Zwijger

In de afgelopen jaren zijn er door de samenwerking tussen bewoners en diverse partners succesvolle projecten vanuit de wijkaanpak doorontwikkeld. Projecten waarbij zelfbeheer, eigenaarschap, co-creatie, ondernemerschap en waardecreatie vorm kregen. Zoals Buurtcentrum de Meevaart, Winkelstraatvereniging Geef om de Jan Eef, de Noorderparkkamer en Broedplaats De Vlucht.

De gemeente wil dit soort initiatieven en ontwikkelingen graag bevorderen. Daarom zoekt ze manieren om op de korte en de lange termijn ondersteuning te bieden aan diverse vormen en soorten burgerinitiatieven en wijkondernemingen. Bijvoorbeeld door een verdienmodel te ontwikkelen, vastgoed in beheer van bewoners te geven of wijkondernemingen mee te laten doen in aanbestedingen.

Trusts en de toekomst

Daarom gingen ruim negentig bestuurders, ambtenaren, professionals en vertegenwoordigers van burgerinitiatieven in gesprek over visie en mogelijke concrete acties. Ze kwamen op 31 mei bijeen tijdens de conferentie 'Trusts en de toekomst' in Pakhuis de Zwijger. Wat is de toekomstige samenleving die ons voor ogen staat en hoe komen we daar? Wat betekent het om burgers meer ruimte voor eigen initiatief te geven en hen de daarbij behorende beslissingsbevoegdheid, verantwoordelijkheid en het (sociale) kapitaal ter beschikking te stellen? Thema's waren onder meer:

- Eigenaarschap; vastgoed- en kapitaalbeheer
- Participatie; organisatievorm overheid
- Menselijke maat; regelgeving in het publieke domein

- Waardecreatie; wijkeconomie
- Democratische legitimiteit; organisatievorm wijkonderneming
- Leiderschap; stedelijke ontwikkeling en beheer openbare ruimte

Vertrouwen in de stad

Tijdens een vervolgbijeenkomst op 19 juni is aan de slag gegaan met initiatieven in de stad en de vragen waar zij mee worstelen. Naast de deelnemers van 31 mei waren er praktisch betrokkenen bij initiatieven aanwezig, evenals mensen uit het bedrijfsleven, (relatieve) nieuwkomers en geïnteresseerden. Met in totaal circa 300 deelnemers was het doel vooral om de geschetste perspectieven nog verder met elkaar te verbinden en de betrokkenen met elkaar in gesprek te brengen over concrete issues die spelen in de stad.

Community of Practise: kennis delen door sociaal ondernemers en wijkondernemingen

Na de evaluatiemiddag op 8 mei over de trusts in Londen, hebben de leden van het gezelschap die bezig zijn met (de groei naar) wijkondernemingen besloten om met elkaar een leerkring of vakgemeenschap te starten: een Community of Practise (COP). Deze leerkring wordt ondersteund door het programma Vertrouwen in de stad.

De betrokken partijen zijn een aantal in ontwikkeling zijnde trusts en sociale ondernemers:

- Geef om de Jan Eef
- De Meevaart

- Heesterveld
- Noorderparkkamer
- Tolhuistuin
- Tugela85
- Buurtbizz
- BGW West
- Cabral
- Futuro
- Schleijpen & Leatemia
- ASW
- Combiwel

Er is geen eenduidig doel of werkwijze om te komen tot wijkondernemingen. Wel is er veel kennis en kunde, wat uitwisseling interessant maakt.

Met name de combinatie van enerzijds participatie, netwerken in de wijk en de relatie tussen buurt, bewoners en wijkonderneming en anderzijds het ondernemerschap, verdienmodellen en het beheer van vastgoed. Samen zoeken de deelnemers naar de vormen die werken. Op bezoek bij elkaar worden concrete casussen besproken. Door de kennis en ervaring van deze combinatie van energieke voortrekkers komt iedere partij weer een stapje verder in zijn eigen praktijk.

Behalve intern kennisdelen, neemt de COP ook een rol in kennis delen en verbreden met de buitenwereld, inclusief het Rijk. Deze kennisverbreding en discussie is ook van belang voor de verdere ontwikkeling van Vertrouwen in de stad. Ervaringen van deze groep zijn van grote waarde voor startende

wijkondernemingen en voor de organisaties die hen meer ruimte en kansen willen bieden, zoals corporaties en de gemeente.

Werkconferentie: Samen werken aan de buurt

Op 4 juli organiseerde Kennisnetwerk Amsterdam in samenwerking met Programmabureau Amsterdamse Wijkaanpak de werkconferentie 'Samen werken aan de buurt'. Hier stonden de professionals centraal: vakmensen in bewonersparticipatie werkzaam bij welzijnsorganisaties, corporaties en overheid of als zzp-er. HvA-onderzoeker Pieter van Vliet presenteerde zijn onderzoek Samen werken aan de buurt en schetste de belangrijkste aanbevelingen (zie kader). Nico de Boer, zelfstandig onderzoeker en auteur

op het gebied van wijkgericht werken, plaatste het HvA-onderzoek in de bredere ontwikkeling van welzijn nieuwe stijl en de nieuwe rol van de overheid, professionals en burgers. Daarbij wordt veel druk gelegd op de burgers die het vrijwillig zelf moeten doen. De wijk wordt de 'arena' waar erg veel van verwacht wordt als het gaat om het oplossen van de sociale problemen. Hij sloot af met een oproep: "Overheid, laat de kwaliteitseisen eens los als mensen het zelf gaan doen. Durf risico te nemen!"

Justus Uitermark, bijzonder hoogleraar Samenlevingsopbouw aan de Erasmus Universiteit, ging in op de relatie tussen professionals en bewoners in de ontwikkelingen in samenlevingsopbouw en com-

Profiel van de participatiemakelaar

Wat kenmerkt de participatiemakelaar?

- gaat uit van de belangen en de interesses van bewoners zelf;
- heeft oprechte belangstelling voor de ander;
- kan goed luisteren en adequaat terugkoppelen;
- heeft een open karakter en veel sociale vaardigheden;
- kan omgaan met de diversiteit van de bewoners, inclusief mensen met een psychische of fysieke beperking;
- kan snel schakelen, politiek-strategisch handelen en samenwerken.

Wat doet de participatiemakelaar?

- verkent, onderzoekt en analyseert;
- netwerkt en legt verbindingen;
- informeert en adviseert;
- motiveert, stimuleert en activeert;
- bemiddelt waar nodig.

In welke spanningsvelden werkt de participatiemakelaar?

■ Tussen systeem- en leefwereld

De participatieprofessional wordt aangestuurd vanuit een politieke en beleidsmatige context. Sommige bewoners- of burgerinitiatieven verhouden zich slecht daarmee of gaan er zelfs tegenin.

■ Overnemen of overlaten

Vrijwel alle participatieprofessionals proberen het initiatief zoveel mogelijk bij bewoners zelf te laten. Het is echter soms wel nodig om als professional iets op gang

te brengen, of een proces actief te ondersteunen: sommige bewoners hebben een extra zetje nodig.

■ 'Sterke' en 'zwakke' bewoners

De participatieprofessional moet met allerlei groepen bewoners kunnen werken en er bovendien voor zorgen dat deze groepen met elkaar samenwerken, zodat er netwerken ontstaan tussen 'sterke' en 'zwakkere' bewoners.

■ Werken met lokale leiders en het activeren van nieuwe groepen bewoners

Het vereist tact, communicatieve vaardigheden en overtuigingskracht om te balanceren tussen de gevestigde belangen in de buurt, waaronder de lokale leiders en bewoners die voor het eerst actief worden in de buurt. Het is de kunst om het vertrouwen te winnen van de nieuwkomers zonder het vertrouwen van de oude krachten te verliezen.

■ Ruimte voor professionals

Participatieprofessionals bewegen zich vaak aan de rand van hun organisatie. Zij gaan verbindingen aan met bewoners en partners in de wijk die zich niet altijd aan die werk-, project- en beleidsplannen houden. Een professional moet het vermogen hebben en de ruimte krijgen om vaste werkpatronen en vooraf gemaakte modellen los te laten. Zodat ze op basis van eigen inzicht en professionaliteit op de situatie en omstandigheden kunnen handelen.

munity development. Hij begon met de opmerking dat de participatiemakelaar een mooi en moedig vak heeft. Maar het verhaal is breder. Hij gaf aan dat het een risico is als we vooral de successen zien van burgerinitiatief en niet de mislukkingen of de negatieve aspecten: burgerinitiatief en wijkondernemingen vragen om zelforganisatie. Daar hebben bewoners sociaal kapitaal voor nodig en dat is zeer ongelijk verdeeld in de wereld. Het gevolg kan zijn dat verschillen groter worden als de overheid te veel bij bewoners zelf neerlegt. Tegelijk geeft autonomie en zelforganisatie wel de mogelijkheid tot veel extra energie en meerwaarde. "Initiatiefnemers: maak een goede netwerkanalyse en formeer een robuuste kerngroep die heel divers is samengesteld. Wees alert op uitsluitingsmechanismes."

Onderzoek HvA: Samen werken aan de buurt

Het onderzoek 'Samen werken aan de buurt' van de Hogeschool van Amsterdam is de eerste publicatie in de serie 'Leren van de stad'. Dit onderzoek is onderdeel van de samenwerking tussen de gemeente Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam.

Waar het UvA-onderzoek uit 2011 zich vooral richtte op de initiatiefnemers, richt het onderzoek van de HvA zich op het handelen van de professionele ondersteuners van bewonersparticipatie. Wat doet een participatieprofessional? Wat is zijn positie en wat kan hij betekenen? Het resultaat is een boekje met concrete aanbevelingen voor de organisatie en voor het handelen van professionele ondersteuners van bewonersparticipatie in de Amsterdamse wijkaanpak. Ook is er een competentieprofiel als bijlage opgenomen.

Uit het HvA-onderzoek blijkt dat als participatiemakelaars zichzelf zouden moeten vergelijken met een dier, ze kiezen voor de octopus: flexibel, soepel bewegend en veelzijdig. Afgezien daarvan moet hij ook typisch menselijke eigenschappen hebben: een reflexief vermogen hebben, communicatief en empathisch zijn. En over tact en discipline beschikken.

De inzichten en aanbevelingen uit de onderzoeken van de UvA en de HvA zijn meegenomen bij de verdere ontwikkeling van de voorstellen voor de aanpak voor stedelijk vernieuwing en bij de proeftuin Vertrouwen in de stad.

Het HvA-onderzoek doet de volgende aanbevelingen:

- Een sterke civil society waarin actieve burgers zich inzetten voor leefbaarheid en sociale samenhang in hun buurt vereist een professionele infrastructuur voor ondersteuning van bewonersparticipatie. Deze infrastructuur wordt gefaciliteerd door gemeente (stadsdelen), welzijnsinstellingen en woningcorporaties. De betrokken professionals krijgen voldoende ruimte om naar eigen professioneel inzicht te handelen en daarover verantwoordelijkheid af te leggen.
- Ontwikkel instrumenten voor bewoners om zelf regie te krijgen en te houden. Buurt- of wijkbudgetten en het opstellen van een agenda voor en van de buurt kunnen daarbij een belangrijke rol spelen.
- Ontwikkeling van democratische professionaliteit en vakbekwaamheid moet worden gefaciliteerd in overleg en in samenwerking met partners van Hogeschool en Universiteit van Amsterdam.
- Bestaande kennisallianties en netwerken moeten versterkt en uitgebouwd worden.

Werkgroep participatiemakelaars

De werkgroep participatiemakelaars, bestaande uit medewerkers van stadsdelen en welzijnsorganisaties, is ook dit jaar eens in de zes weken bij elkaar geweest. De belangrijkste thema's die dit jaar zijn besproken:

- evaluatie van vier jaar wijkaanpak
- onderzoek van de HvA naar de rol van de professionals
- hoe verder met bewonersparticipatie in de wijkaanpak?
- de reis naar Londen en trustvorming
- het gebruik van social media voor het bevorderen van bewonersparticipatie

De Meevaart in handen van bewoners: een wijkonderneming in ontwikkeling

Na een grondige verbouwing is buurtcentrum de Meevaart op 4 februari 2012 feestelijk heropend. Naast een complete make over van het interieur staat er ook een nieuwe leiding aan het roer: de bewoners van Amsterdam Oost beheren, programmeren en exploiteren de Meevaart nu zelf.

Maatschappelijk vastgoed in handen van bewoners in plaats van een welzijnsinstelling. Wat er in de Meevaart gebeurt, is vernieuwend omdat de rol van bewoners drastisch verandert.

Bewoner als (co-)creator

Bewoners zijn niet langer afnemer of alleen consument, maar (co-)creator en (mede)uitvoerder van het buurtcentrum. 'Deze nieuwe rol biedt bewoners bijzondere kansen voor zelfontplooiing en het ontwikkelen van binding met de buurt', aldus Rob van Veelen, participatiemakelaar van Stadsdeel Oost. 'Daarmee worden ze gelijkwaardige partners van overheid en welzijnswerk.'

Energie en dynamiek

Bewonersinitiatieven, buurtverenigingen en -stichtingen, professionele organisaties maar vooral actieve bewoners vinden elkaar in de Meevaart. 'Ik vind het een waanzinnig succes', zegt Van Veelen. 'Alleen al door de energie en dynamiek die vrijkomt. De Meevaart is een plek geworden waar verschillende groepen in de samenleving elkaar ontmoeten. We zien bijzondere dingen gebeuren. Er ontstaan allerlei originele combinaties en dwarsverbanden tussen groepen en bewonersinitiatieven onderling. Zo wordt de oogst uit de tuin van de Meevaart gebruikt door Kookkook, de community kitchen van Tim Doornewaard die de keuken van de Meevaart beheert. Ook levert de tuingroep van de Meevaart hun verse kruiden aan een restaurant in de wijk.'

Meevaart Community

Een logisch gevolg van het samenspel aan activiteiten is de oprichting van de Meevaart Community: samen, maar soms ook onafhankelijk van elkaar, denken de (bewoners)groepen na over, en werken zij aan waardevolle initiatieven voor de Indische Buurt. Allemaal onder één dak en onder leiding van de bewoners zelf. Om tot zelfbeheer van de Meevaart te komen was vooraf uiteraard een goede planvorming vereist.

Hoe de Meevaart in handen van bewoners kwam

De Meevaart is een voormalig schoolgebouw in de Balistraat in de Indische buurt. Het doet al lang dienst als buurthuis waar bewoners elkaar ontmoeten, buurtzaken met elkaar bespreken of komen om te leren. Maar omdat het gebouw niet meer voldeed aan de huidige tijd en de eisen die nieuwe gebruikers

stellen, sloot de Meevaart eind 2010 voor een jaar haar deuren voor een grondige renovatie. In de tussentijd zaten de bewoners niet stil. Zij zagen een kans om de Meevaart zelf te gaan runnen. De bestuursleden van de Karrewiel Community, een van de actieve bewonersnetwerken die Oost rijk is, werden door het stadsdeel uitgenodigd om hun visie te geven op het beheer en de exploitatie van de Meevaart. Want niet alleen het pand werd aangepakt, ook het beleid moest op de schop. 'In dat nieuwe beleid wordt het buurthuis vervangen door het Huis van de wijk', aldus Firoez Azarhoosh namens de Meevaart Ontwikkelgroep. 'Daar is geen plaats meer voor het klassieke welzijnswerk omdat we toe moeten naar welzijn nieuwe stijl. Het stadsdeel streeft naar een new civil society; een model waarin mensen zelf het initiatief nemen en de overheid een faciliterende rol heeft.'

Sociaal experiment

De vertegenwoordigers van de Karrewiel Community en de betrokken professionals vinden dat de Meevaart de potentie heeft om uit te groeien tot een belangrijk sociaal experiment. Een experiment waarbij de bewoners zelf zowel het centrum ontwikkelen en beheren, als inhoud geven aan de relatie met de omgeving. Azarhoosh: 'De ervaringen die de Karrewiel Community al had met het zelfbeheer van buurthuis Het Karrewiel bewezen dat dit mogelijk is. Ondanks dat de Meevaart met zestienhonderd vierkante meter bijna vier keer groter is dan het Karrewiel én veel complexer is in te vullen wat betreft beheer en exploitatie, geloven we erin. We hebben dan ook ruim de tijd genomen om het zelfbeheermodel van de Meevaart voor te bereiden.'

Stadsdeel Oost heeft de Meevaart, in augustus 2011, formeel in beheer gegeven bij een tijdelijke organisatie die voortkomt uit actieve bewonerscommunities in de wijk: de stichting Meevaart Ontwikkel Groep (MOG). De MOG dient als drager om de ambities van het beheer en gebruik van de Meevaart door bewoners mogelijk te maken. De stichting is de formele ontvanger van subsidie van het stadsdeel en huurder van het pand van woningcorporatie De Alliantie. De schatting is dat de bewoners het pand beheren met een budget dat drie keer minder is dan wat voorheen aan subsidie nodig was.

Gaandeweg ontdekken

In september 2011 organiseerde de MOG de eerste besprekingen met bewoners(communities). 'Om energie los te maken en het proces in beweging te krijgen', zegt Azarhoosh. 'Want wie iets met de Meevaart wil, moet het vernieuwde buurtcentrum ook meehelpen optuigen.'

Dat was niet tegen dovemansoren gezegd. De bewoners organiseerden zich in werkgroepen. Ze maakten plannen voor de inrichting, het gebruik, het beheer, de exploitatie en de programmering van het gebouw. Door de open vergaderingen in communitysfeer bleek al snel dat het verantwoordelijkheidsgevoel onder bewoners toenam en zij zich zelf steeds meer de eigenaar van het pand beschouwden.

Maar werkt dat wel met zoveel 'eigenaren'? Azarhoosh: 'In de Meevaart gaat het niet om de organisatie maar om het samen organiseren. Met elkaar zoeken we naar een manier om zaken aan te pakken. De einddoelen liggen niet vast. Dat betekent dat veel op losse schroeven staat wanneer men afspraken of regels verandert. Het is continu uitproberen wat werkt. Als er conflicten ontstaan, moet je de boel lekker laten schuren. Dan gebeuren er nieuwe dingen. Want wat wrijft, gaat blinken. Gaandeweg ontdekken we wat de juiste manier is. Al die spanningen brengen mensen dicht bij elkaar. Op het moment dat je problemen hebt opgelost, ben je weer een stap verder.'

Tussen mei en december 2012 is een aantal bijeenkomsten georganiseerd die in het teken stonden van communityvorming. Want een open community vereist een andere manier van denken en handelen voor iedereen. Van Veelen: 'Het gaat om vertrouwen van de overheid vooraf en verantwoording door de community achteraf, zowel naar de overheid als naar de samenleving.'

Bewoners maken gebruik van de ruimtes in de Meevaart om initiatieven en plannen voor de buurt te bedenken en uit te voeren. Op dit moment zijn de volgende bewoners(-initiatieven) regelmatig in de Meevaart te vinden:

- Al Foras
- Atelier K&K
- Bolivia Unida
- BOOT Oost
- Budgetmonitoring
- Buurtvaders
- Buurvrouwennetwerk
- Community Kitchen
- De Gouden Handen
- De Kids van Oost
- De Piramide
- De Proeverij
- Dream Support
- Generatie Groen
- Groot Oost TV
- Hoop in de Toekomst
- Indische Buren
- InterArt
- KIWOS
- Kunst uit de Kast
- Marokkaans Ouderen Centrum (MOC)
- Mozaïek Kunst
- Muziek in de Buurt
- Open Sky IT
- Repair Café
- Schaakschool Indische Buurt
- SIPI
- Tante Gerritje
- Tydem
- Vereniging Vaders Indische Buurt
- Vers! uit Oost
- Wijkwiskunde / Makkie
- Bod Indische Buurt Community
- Perspectievennota Indische Buurt Community 2013

Bijlage 1: Stedelijk kader

Stedelijk kader voor stadsdelen voor het inzetten van het budget voor bewonersinitiatieven voor de wijkaanpak in Amsterdam voor het jaar 2011

Deze spelregels zijn gezamenlijk vastgesteld door stad en stadsdelen in het PHO van 7 februari 2011 en door B&W op 8 maart 2011 (kenmerk 110111/KD)

Doel

Doel van besteding van het budget is:

- Vergroten van de betrokkenheid van bewoners;
- Bewoners stimuleren bij te dragen aan leefbaarheid en sociale cohesie.
- Bewoners stimuleren bij te dragen aan een duurzame verbetering van de buurt.

Bestemming

- Een aanvraag is in te dienen door:
 - natuurlijke personen (bewoners van de betreffende buurten);
 - organisaties namens bewoners van de buurten;
 - door kleine ondernemers gevestigd in de betreffende buurten, mede namens bewoners.
- De bewonersinitiatieven dragen bij aan sociale cohesie en leefbaarheid. Zij hebben betrekking op één of meer van de volgende punten:
 - het bevorderen van de leefbaarheid: prettig samenleven / schoon / heel / veilig;
 - één of meer van de thema's: wonen / educatie / talentontwikkeling / empowerment / gezondheid;
 - het stimuleren van de werkgelegenheid van wijkbewoners;
 - het bevorderen van duurzame onderlinge contacten en netwerken in de buurt.
- Per buurt zullen bewoners, in samenspraak met professionals en bestuurders, prioriteiten stellen voor de verbetering van de buurt in de komende periode. De bewoners bepalen in onderling overleg aan welke van deze prioriteiten hun bewonersbudgetten als eerste zouden moeten bijdragen. Bewonersinitiatieven die bijdragen aan deze thematische focus per buurt worden met voorrang gehonoreerd.
- Stadsdeelbestuur of andere stakeholders mogen wel een appèl doen voor inzet op een bepaald thema, maar het is belangrijk dat het een bewonersinitiatief blijft. Elementen hiervan zijn:
 - Bewoners hebben het zelf bedacht of zelf besloten het idee van een ander over te nemen;
 - Bewoners dienen het initiatief in;
 - Bewoners steken er energie en tijd in;
 - Bewoners hebben de regie op de planvoorbereiding en uitvoering.
- Een bewonersinitiatief is niet gericht op louter vermaak.
- Een bewonersinitiatief heeft geen commerciële doeleinden.
- De initiatiefnemer geeft aan welke meerwaarde het initiatief heeft voor een deel van de buurt en haar bewoners.

Toegankelijkheid

- Het stadsdeel draagt zorg voor een laagdrempelig fysiek en digitaal loket voor het indienen van bewonersinitiatieven.
- De communicatie wordt breed opgezet, gebruikmakend van verschillende communicatiekanalen en middelen, met het doel zoveel mogelijk bewoners te bereiken.

Toetsing en toekenning

- Bij de aanvraag van een bewonersinitiatief wordt getoetst of het initiatief voldoet aan bovenstaande punten onder "bestemming".
- Bij de aanvraag van een bewonersinitiatief wordt de hoogte van het bedrag getoetst op realiteitsgehalte, in relatie tot omvang en inhoud van het initiatief.
- Bewoners worden betrokken bij de toetsing en kiezen welke projecten worden gehonoreerd. Dit gebeurt bij voorkeur via een regiegroep of denktank per buurt, anders via een bewonersraadpleging bv. via een verkiezing, bewonersbijeenkomst of op andere wijze.
- Initiatieven met een aangevraagd budget vanaf € 10.000 worden ter instemming voorgelegd in een bewonersraadpleging, waarvoor alle bewoners in de buurt via verschillende communicatiekanalen uitgenodigd worden.
- Per buurt wordt een bedrag gereserveerd voor kleinschalige initiatieven voor een bedrag tot € 500 waarvoor gedurende het hele jaar aanvragen kunnen worden ingediend die op korte termijn kunnen worden behandeld.
- Aanvragers krijgen binnen een redelijke en vooraf afgesproken termijn een gemotiveerde reactie.
- Minimaal 2x per jaar worden de besteding en de resultaten van het budget bewonersinitiatieven teruggekoppeld aan de buurt.

Ondersteuning

Handelingskosten

Maximaal 8% is beschikbaar als handelingsbudget voor het stadsdeel. Deze is vooral bedoeld voor administratie, ontvangst en afhandeling aanvragen, financiële verantwoording, bijhouden monitor e.d.

Ondersteuning werkwijze bewonersinitiatieven

Het stadsdeel mag maximaal 10% van het budget reserveren voor het in stand houden van de infrastructuur/werkwijze met het budget bewonersinitiatieven en voor ondersteuning van bewoners met een idee bij het opstellen van een projectplan. Bewoners zijn betrokken bij de keuzes voor de inzet van deze ondersteuning en het vormgeven van de werkwijze per buurt.

Ondersteuning bij de uitvoering

De indiener/bewoners blijven eigenaar van het idee. De uitvoering kan op diverse manieren plaatsvinden:

1. bewoners verzorgen zelf de uitvoering;
2. bewoners kunnen professionals inschakelen voor zowel ondersteuning bij het proces en de inhoud als voor de feitelijke uitvoering van het initiatief;
3. bewoners en professionals doen de uitvoering in partnerschap.

De kosten van deze ondersteuning en uitvoering vallen onder de begroting van de betreffende bewonersinitiatieven en worden uit het budget bewonersinitiatieven betaald.

Verantwoording

Bij de besteding van het budget bewonersinitiatieven wordt gestreefd naar een laagdrempelige werkwijze, die gericht is op daadwerkelijke uitvoering en de zichtbaarheid daarvan. Bewoners moeten de uitgaven verantwoorden en het stadsdeel een overzicht geven van uitgevoerde activiteiten met inzicht in aantal deelnemers, lokale publiciteit en informatie over aantal deelnemers.

Het stadsdeel dient de besteding van het budget inhoudelijk te verantwoorden aan het program-mabureau Wijk aanpak, in ieder geval via de monitor bewonersinitiatieven.

Colofon

Bewonersparticipatie in de wijkaanpak 2012 is een uitgave van het Programmabureau Amsterdamse Wijkaanpak en de Dienst Wonen, Zorg en Samenleven (WZS), Gemeente Amsterdam

Tekst en interviews

Emilie van Steen, Lapidair Teksten
Hettie Politiek, DMO
Karin Daman, WZS
Kirsten Simhoffer, WZS

Eindredactie

Karin Daman, WZS
Emilie van Steen, Lapidair Teksten
Jesper Post, WZS
Floor Wanders, WZS

Vormgeving

ABC Vorm, Gemeente Amsterdam

Drukwerk

Imago Printing

Fotografie

Mathijs Wessing, 5.6 Fotografie
Alain Klein
Guus Dubbelman
Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oost
Stadsdeel Zuidoost
Nikkie Sicking
Eigenwijks
Noorderparkkamer
Menno Herstel
Barbara Bos
Nienke Brokken
Katinka Schreuder
Suzanne Blanchard

Met dank aan

Amsterdams Steunpunt Wonen, ABC West,
Eigenwijks, Huurdersvereniging Amsterdam,
Stadsdeel Oost, Stadsdeel Nieuw-West,
Stadsdeel Noord, Stadsdeel West,
Stadsdeel Zuidoost

December 2012

Augustinus Kerk - Ruimte voor performances - Samen Indische Buurtfestival 2011 - Schoonmaakactie - Sinterklaasfeest Blijfhuis Aalbersestraat - Super Sint Maarten - Toernooi kaarten in de wijk - Toneelvoorstelling Wijkmarkt - Training vertrouwenspersoon - Valentijnsactie Jan Evertsenstraat - Vaste Planten Nigelleplein - Verhogen sociale veiligheid / moederdag - Voorlichting DWI - Voorlichtingsbijeenkomst veiligheid - Vrouwenavond 2 - Vrouwenemancipatie is ook mannenemancipatie - Wandeling en lunch voor ouderen in de wijk vanuit Riekershof - Wereldbeelden in muziek, theater en dans - Workshop 'Droomkamer' - Zomerbbq op het Kortenaerplein - Zomerprogramma Multibox 2 - Zwaan en Festival - Zwanenkoor - Ontmoetingsplek senioren - Verdedigings sport voor dames - Afscheid Mustapha Rahali - Belcanto voorjaarsconcert - Bewonersconferentie Welzijn West - Bleombakken plaatsen - Block Party Bonte Kraai - Brunch met liefde voor de buurt - Buurtfeest orteliuskade - De buurt schoon - Eten met de burens - Expositie/workshop amateurkunst (WAK) - Feestelijke buurtbijeenkomst - Film voor Bewonersconferentie - Foodfestival Coloured kitchen - Foto expositie Geen huis, geen rechten - Funpark - Ganzenhoefland - Herfst/winterkrans maken - Immigratiefeest voor de buurt - Inrichten jeugdruimte BOR Fiep - Internationaal kinderfeest - Internationale Vrouwendag Multibox - Jaarafsluiting 2011 Ouderen Buurtslager - Jongeren lokaal - Kennismakingsworkshop TaiChi - Kerstfeest/afsluiting van het jaar - Kinderactiviteiten tijdens zomervakantie - Koken voor ouderen door jongeren - Kraaiennest Beweegt - Leren lezen met kinderen (Basisschool) - Marokkaanse dodenherdenking - Moederdag - Nationale Buitenspeeldag Slootermeerschool - Nationale straatvoetbal dag - Natuurmuurschildering Westerdunen - Nieuwjaarsfeest - Opening Huis v/d Wijk - Opening prikkertjes - Pinksterkamp manege - Pré-Olympic Party Banne - Soul Party - Studie Noordoever Sloterpas - Summerparty Delflandpleinbuurt - Tales of the Nine, Chapter 3-Harmony - Taptoe Amsterdam - Thema-avond: De wijkagent: Goede hoop voor de buurt? - Verkiezingsactiviteiten vrouwen - Verkiezingsdebat voor buurtbewoners - Viswedstrijd - Voel ik mij hier thuis? - Vriendschap en smelting creëren - Vrijheidsmaaltijd - Vrijheidsmaaltijd Colour Kitchen - Vrouwenfeest - West'ival - Winterdagtocht - Winterfeest - Wonderbaarlijke Reizen - Workshop voorlezen - Zeskamp - Zo kom je de zomer door Banne - Zo moeder Zo dochter - Zomerfeest in het ParkRand - Zwaan en Festival 2012 Spaanstalige Dansgroep - Zwaan en Festival 2012: Wonderlabyrinth - Afscheidsfeest van 2011 - Muziekclub en muziekdag voor en door de wijk - Spaanstalige Wereld bezoekt Rembrandtparkfestival - Vrouwenontmoetingsgroep - Ons uitje - A.R.C. ouderen activiteit - Aanleg kinderskatebaan - Aanpassing vogelnestschommel Loosduinestraat - Activiteitenruimte Buurtslager - afscheid Bestevaer 55plus - Amsterdam Younite in Streetball - Amsterdamse middag - Apna-Ghar - Baarsjes magazine en CD - BBQ Ouderen Dichtersbuurt - Beat it Drum it - Bevrijdingsdag The Colour Kitchen - Bewegen voor ouderen - Bewonerslounge rembrandtparkfestival - Bewoners aan zet! - Bewoners ontmoeten elkaar tijdens een serie - buikdansen - Bewoners woongroep en omwonenden bij elkaar brengen - Bingo en filmmiddag - BLOEI! - Bootcamp voor sociaal geïsoleerde mannen - Buikdansen - Buikdanslessen - Burendag Dobbebuurt - Burendag Struikbuurt - Burendagactiviteit Jacob Geelbuurt - Burenhulp Slotervaart - Busreis Texel voor ouderen - Buurt BBW + spelmiddag Rommeplantsoen - Buurtactiviteiten bewonersvereniging Karspelhof - Buurtambassadeurs Nieuw Grunder - Buurtbioscoop - Buurtfeest Delflandplein - Buurtfeest in Geuzenveld - Buurtfeest, bouncen naar elkaar - Buurttuin Leo Polak - Cineclub - Circus in de Banne - Computeren voor ouderen - Computerles ouderen - Conersatieles voor vrouwen - Contactmiddag/avond Rommeplantsoen - Conversatielessen OVMZ - Creatief met KunstWest - Creatieve activiteiten - creatieve handjes - Creatieve naschoolse activiteiten voor kinderen met beperking - Culturele avonden Geuzenveld - Cultuurdag Geuzenveld - Cursus buitenspeelplek - cyber stories - De keuken verbindt - De Zachte Atlas van de Mercatorbuurt - Dichter in de buurt Oost - Dichter in de Buurt West - Digitale huiskamer - Divalifeest - Droomtuin - Een Engel nodigt je uit - Een les improviseren op toneel - Elkaar leren kennen en van elkaar leren - Engelse les in Het Pluspunt - Etageren maken. Ontmoetingsmiddag voor ouderen en gehandicapten - Feest Oud&Nieuw - Fijne Kerst - Film Jaarmarkt Geuzenveld - Film maken: Koken in de buurt - Fotoexpositie van Eindpresentatie Anders kijken naar onze Wijk - Fotografie cursus Kijken en Maken - gezellige ontmoetingsmiddag voor ouderen en gehandicapten - Gezelligheidsgroep Slotermeer - Gezond en fit in iegen hand - Gezond koken voor ouders en kinderen - Groene ontmoetingsplek Duindoornplein - Gulden Winckel zingt de sterren van de hemel - HEIM 2012 - Het tuintje van Pieter - hoofddoeken vouwen - huiswerkbegeleiding - Huiswerkbegeleiding - Huiswerkbegeleiding woensdag & vrijdag - Iftar en Buurtfeest - Inloopactiviteiten en dialoog - Inrichting buurthuiskamer Dobbebuurt - Jaarmarkt Geuzenveld - Jamsessies - Jouw buurvrouw, mijn buurvrouw - Karate voor de jeugd - Kennismaking surinaamse cultuur - Keramiek - Open atelier - Keramiek in de natuur - Keramiek voor ouderen - Kerk- en moskeebezoek en uitwisseling - Kerstviering met nieuwe Nederlanders Banne - Kijkwijk - Kinder project de Huiskamer - Kinder yoga - Kinderactiviteiten - Kinderactiviteiten met ouders - Kinderclub de Blauwe Kameel - Kinderfeest - Kinderkooklessen - Kinderrestaurant - Klaverjassen - Klaverjassen in de Dichter - Klaverjassen, iedereen kan het! - Kledingruil feest - Kleuren, kijken, kletsen - klik2klik Nieuw Geuzenveld - Klik2Klik Pluspunt middagen - Klusteam tante Ali - Knutselmiddag - Knutseltjes Het Pluspunt - koffie en spelletjes ochtenden ouderen - Koffieochtend - Koffieochtend Gürsel - koffieochtenden Turkse Vrouwen Goeman Borgesius - Koken voor weinig - Kookactiviteit Vooruit - Kookclub - Kookclub Aicha - Kookworkshop Roti maken - Kralen rijgen, gezellige middag, creatieve ontmoetingsmiddagen - Kunstenmakers - kunstkastjes route in de chassé - Liefde voor elkaar - Literatuur & poëzie in de buurt - Lunchclub Tante Ali - Maak kennis met kinderyoga - Mannen kookclub - Mannengroep Nieuwendam - Mantelzorg - Meditatielees Geuzenveld - Meer Enerchi in de Baarsjes - Meer Maatjes - Meivakantie activiteiten - Mercator en de Wereld, reizen met de kaart van Mercator? - Mijn Eigenwijken (Film van de buurt) - Mode maken - Moederdag - Moestuin Evergreen - Moestuinenproject Mondriaanplein - Mozaiek kunstwerk voor Eigenwijken - Multi Culti Keuken - Multicultureel feest - Multicultureel feest op het confuciusplein - Multicultureel samenzijn - Multiculturele vrouwenbijeenkomsten - Muurschildering Oost ontmoet West - muziek, theater,dans festival voor kinderen van 0-4 jaar en hun ouders - muziekclub en muziekdag voor en door de wijk - Naaiatelier - Naailas van Hafida - Naailles voor vrouwen - Multiculturele ontmoeting - Nederlandse les - Nieuw leven voor oude beelden - Onderhoud Bloembakken Klarenburgflat - Onderhoud Bloembakken Ookmeerflat - Ontmoetingsdag voor oudere buurtbewoners - Ontdek je Talent - Ontmoetingsmiddag voor ouderen & gehandicapten - Ontmoetingsplek Alkmaarstraat - Ontmoetingsplek confuciusplein - Opendag schooltuin Ridderbos - Opening meidenruimte Kizilirmak - Opgeruimd staat netjes - opknappen straatmeubilair - Opname muziek CD - Opvoedebatten Marokkaanse vaders - Ouderen Hertspiegelhelweg: Samen Actief en Betrokken - Ouderen videoproject MOS - Ouderendag Banne Noord - Oudereninloop de Dichter - Ouderenontmoetingen Delflandplein - Ouderensoos Delflandplein - Persoonlijke ontwikkeling - Pink Nieuw-West - Plant een Bak Witte de Withstraat - Plantenbakken - Poffertjesmiddag - Project Brassband - Rembrandtparkfestival - Rommelmarkt Floradorp - Samen!Banne-Samenkoken-schoneschoenenindeMercatorbuurt-Schoonmaakvandeschakel-SchoonmaakactieOVMZkunstenaar-Schoonmaken Dobbebuurt - Seniorenproject G-buurt - Soulparty - Speelplaats Hendrik Werkmanstraat - Speeltoestel op openbare speelplaats Huizingaschool - Speeltuin Noorderpark Oost - spelletjes en 3d kaarten maken - Spelletjesochtend voor ouderen - Sport en BBQ Vooruit - Sport en spel - Sport en spel Evergreen - Sportdagen Balboaplein - Sportgroep de Greip - Stijl- en volksdansen voor ouderen - Straatfeest Dienskestraat - Taekwondo - TaiChi lessen Multibox - Tales of the nine - Tekenen in de natuur - Telefooncirkel Geuzenveld - Telefooncirkel Slotermeer - Telefooncirkel Slotervaart - Theater Plein Festival - Theaterproductie Armoede - Thee salon Albatros II - training zin in ondernemen voor vrouwen - Troefcall, Schaken,dammen,inloop - Tuinieren met kinderen - Turkse les - Turkse pioniers in A'dam expo - Theaterproductie armoede - Un Weki - Veiligheids toneelspel - Viswedstrijd Albardagracht - Volleyballen - Vrienden van Nieuw-West - Vrouwen voor vrouwen in Overtoomse Veld - Vrouwenavond 3 - Vrouwendag - Waterpunt Afrikanerplein - Weerbaarheidstraining MBX - Wereld kookclub - West Art Festival - Workshops 'Natuurbeleving' voor kinderen - Yoga bij tante Alie - Yoga Nieuw-West - Zaalvoetbal in Nieuw-West - Zandkastelen IV - Zeepketting rijgen, gezellige ontmoetingsdag

Gemeente Amsterdam

